

Predsednik SDGZ
Boris Siega
pred jutrišnjim
občnim zborom
združenja

f 4

Center Gradina
dobil kuhinjo

f 11

Jasna Merkù predaja občinstvu
svoje umetniške izkušnje in poglede

f 7

NEDELJA, 29. JUNIJA 2008

št. 154 (19.244) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 vvaži Žalžir nad Cerknico, razmerno na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrobit" v Goriču pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini partizanski DNEVNIK v zasušnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montečchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533384, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 sli.)

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 sli.)

Primorski dnevnik

Izkušnja
tudi za
domačo
uporabo

MARTIN BRECELJ

Ob skorajnjem prelому meseca bo Slovenija predala Franciji štafetno palico predsedovanja Evropski uniji. Slovenski politični vrh se lahko pohvali, da je svoj šestmesečni tek opravil brez resnejših napak, da je celo omogočil ali spodbudil nekatere pomembne premike, pa tudi da se je znal uspešno spopadati s kritičnimi trenutki, ki jih je prav tako bilo kar nekaj.

Ko je slovenski premier Janez Janša v teh dneh pred Evropskim parlamentom podajal obračun svojega vodenja Evropskega sveta, mu zlepa ni zmanjkalosnovi ob naštevanju, kje vse je povezava zabeležila pozitivne premike. Omenil je med drugim začenj drugega cikla lizbonske razvojne strategije z uvedbo prostega pretoka znanja kot pete svobodske, podlage za nadaljnje uveljavljanje energetsko-podnebnega svežnja, kopico dejavnosti za spodbujanje medkulturnega dialoga in v tem sklopu še zlasti ustavov Evrosredozemske univerze na Slovenski obali, širitev območja evra na Ciper in Malto ter v doglednem času še na Slovaško, rušenje zadnjih shengenskih ovir, dogovor o sedežu Evropskega zavoda za tehnologijo v Budimpešti, izhodišča za pogajanja o novem partnerstvu z Rusijo itd.

Še najbolj pa se je Slovenija najbrž izkazala v utrjevanju evropske perspektive zahodnega Balkana, pri čemer je ob tveganem priznanju neodvisnosti Kosova tudi znala Srbiju ponuditi roko v naporih, da se reši svojih zgodovinskih demonov. Eno najhujših preizkušenj pa je zagotovo predstavljal zavrnitev Lizbonske pogodbe na nedavnem irskem referendumu, ki se tudi po zaslugu trenutnih evropskih voditeljev ni spravrgla v splošno krizo povezave.

Vse to je Slovenija zmogla, ker se je na izviv predsedovanja dobro pripravila in je med opravljanjem svojega mandata znala gledati na skupno dobro, kar ji je resnici na ljubo olajšala ne pretirano obremenjujoča teža slovenskih interesov v evropskem kontekstu. S svojim resnim pristopom si je mala in mlada Slovenija vsekakor utrdila ugled ter si odprla marsikatera vrata za nadaljnje uveljavljanje na mednarodni ravni. Nabrala pa si je tudi dragočeno izkušnjo za domačo uporabo. Videti sebe v širšem kontekstu je zdravo doživetje, saj pomaga vnašati univerzalno v lastno partikularnost. S pridobljeno evropsko širino se bo zdaj bržkone lažje ločila starih in novih vozlov, ki grejajo slovenski vsakdan.

EU - Jutri zadnji dan polletnega slovenskega predsedovanja Svetu EU

Predaja poslov Franciji bo jutri v Goriških Brdih

Za državnega sekretarja Lenarčiča je največji dosežek Slovenije dobro opravljeno delo

DRŽAVNI IZPIT - Potek ustnega dela v Trstu in Gorici

Matura proti koncu

V Gorici so nekateri izidi že znani z dvema stoticama, v Trstu spraševanja do torka

KATERO SRCE JE TVOJE?

Uvnik:
od torka do sobote
od 9.00 do 15.30
non stop

...za ljubitelje pravega domačega sladoleda!

velik
poletni
vrt
z 200
mesti
in
udobno
notranjo
dvorano

Avtobusa št. 11 in 25
vas pripeljeta prav do nas!

Ul. Eremo 259
5 min. od Katinare,
100m od parka Revoltella
Tel. 040/910342

EU - Pogovor z državnim sekretarjem za evropske zadeve Janezom Lenarčičem

Glavni dosežek predsedovanja Slovenije je dobro opravljen delo

Jutri še zadnji dan slovenskega vodenja unije, od torka na vrsti Francija

LJUBLJANA - Poglavitni dosežek slovenskega predsedovanja Evropski uniji je, da je bilo delo dobro opravljeno, je v pogovoru za STA tik pred iztekom predsedovanja dejal državni sekretar za evropske zadeve Janez Lenarčič. Slovenija je dokazala, da je tudi manjša in mlajša država sposobna dobro voditi EU, je dodal. Med dosežki na posameznih področjih je državni sekretar omenil nov zagon na področju energetske in podnebne politike, dogovor o ločevanju proizvodnje od prenosa energije v velikih energetskih podjetjih, odločitev o sedežu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) in dogovor o mandatu za pogajanja o novem sporazumu z Rusijo.

Predsedstvo se po Lenarčičevih besedah s konkretnimi dosežki lahko pohvali tudi glede Zahodnega Balkana, ki je bil visoko na seznamu slovenskih prioritet. »Mislim, da smo okrepili evropsko perspektivo regije.«

Med področji, kjer je predsedstvo morda celo preseglo pričakovanja, je Lenarčič izpostavil dogovor o mandatu za pogajanja z Rusijo. Članice unije so se o mandatu dogovarjale od leta 2006, predsedstvo je gradilo na preteklem delu, vendar pa je to vsekakor velik dosežek, je povedal državni sekretar. Podobno velja za dogovora o direktivi o delovnem času in začasnih delavcih - Slovenija je uspela dokončati dosej, o katerih so pogajanja tekla več let. Lenarčič je izpostavil še dogovor o sedežu EIT v

Budimpešti, predvsem pa potrditev stališča Evropskega sveta, da morajo biti v prihodnje sedeži novih agencij v novih članicah EU.

Po drugi strani pa je slovensko predsedstvo upalo, da bo postopek ratifikacije Lizbonske pogodbe tekel brez težav, a se je zapletlo na Irskem. »Predsedstvo nima neposredne vloge pri ratifikaciji pogodb v posameznih članicah, kar lahko naredi, je dvoje: da predsedujejoča država da zgled in sama ratificira dokument ter da vodi evropske zadeve na način, da po nepotrebem ne oteže postopkov v članicah,« je pojasnil Janez Lenarčič.

V času slovenskega predsedovanja večjih nepredvidenih dogodkov ni bilo, razen razglasitve neodvisnosti Kosova, ki pa je bila prizakovana. »Lahko rečem, da je v tem primeru Slovenija dobro obvladala razmere, glede priznanja neodvisnosti Kosova soglasja v EU ni bilo, ga še vedno ni in ga verjetno tudi še nekaj časa ne bo, vendar pa je predsedstvu uspelo, da je le dan po razglasitvi na ravnini zunanjih ministrov doseglo soglasje o več sklepih, med drugim o napotnici misije Eulex na Kosovo,« je povedal Lenarčič.

Državni sekretar je sodelovanje z drugimi članicami unije in evropskimi institucijami označil kot zelo dobro. Izpostavil je sodelovanje v okviru tria z Nemčijo in Portugalsko, ki je pripravil 18-mesečni program predsedovanja, pa tudi s Francijo, ki ji bo Slovenija 1. julija predala predsedovanje.

nje. Slovenija je prejela vrsto pohval, ki so bile po prepričanju Lenarčiča več kot zgolj vladnostne.

Na vprašanje, kakšen nasvet bil dal državam, ki se bodo v prihodnje prvič spopadle s predsedovanjem, je odgovoril: »Naj delo načrtujejo realistično, ne preveč in ne premalo ambiciozno.« Tako je ravnala Slovenija, ki je »dokaz, da lahko tudi manjša in mlajša država dobro predseduje in zmori voditi EU.«

Na slovensko predsedstvo so včasih letele kritike, da je predsedovanje nespektakularno, a spektakularni dogodki, kakršen je bil v času slovenskega predsedovanja irski »ne«, niso nujno dobr. »Boj je imeti predsedovanje, ki teče gladko in v kratkem času šestih mesecev naniza precej dosežkov v obliki dokončanih dosejev ali vsaj dobro opravljenega dela in to predava naslednji predseduječi,« je prepričil Lenarčič, ki kot zelo pomembno označuje obdobje priprav.

S predsedovanjem je Slovenija utrdila svojo prepoznavnost v mednarodnem prostoru, pravi Lenarčič, a dodaja, da to sedva velja za tiste, ki se »vsaj bežno zanimajo za evropske zadeve in mednarodne odnose.« Tistim, ki jih zanima predvsem nogomet, bi seveda več pomenila uvrstitev na evropsko prvenstvo, dodaja.

Glede obveščanja domače javnosti je državni sekretar prepričan, da je bila izbrana prava mera: »Kdor je želel informacije o predsedovanju, jih je lahko hitro in enostavno dobil, nismo pa ljudi zasipali s tem.«

Vlada je načrtovala, da bo za projekt predsedovanja v treh letih namenila 62 milijonov evrov. Trenutne ocene, ki pa še niso dokončne, kažejo, da bomo ostali znotraj načrtovanih okvirov, pravi Lenarčič. Pojasnil je, da se računi še poravnava, zato dokončne številke še niso znane. Vlada naj bi že prihodnjem teden obravnavala poročilo o predsedovanju, ki ga bo nato poslala v obravnavo v Državni zbor, in njem pa bo zajet tudi finančni vidik predsedovanja, je povedal.

Sicer pa državni sekretar za evropske zadeve, ki se s 30. junijem s tega položaja poslavja, saj bo že 1. julija prevzel položaj direktorja urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) v Varšavi, poudarja, da je bilo predsedovanje projekt celotne države.

»To je bil projekt nacionalnega pomena. Jasno je, da je imela vlada posebej veliko odgovornost, vendar pa vsi njeni predstavniki predsedovali v imenu Slovenije. Zato smo lahko vsi veseli pozitivnih ocen predsedovanja,« je pogovor za STA sklenil državni sekretar Lenarčič. (STA)

EU - S Francijo

Predaja poslov v Brdih

BERNARD KOUCHNER
ANSA

DIMITRIJ RUPEL
ARHIV

LJUBLJANA - Primopredaja predsedovanja Svetu Evropske unije med Republiko Slovenijo in Francosko republiko bo potekala jutri v Gorjških Brdih. Ob 14.15 je v Vinski kleti Movia (Ceglo 18) na programu slovesnost predaje predsedovanja Svetu EU z nagovoroma slovenskega ministra za zunanje zadeve Dimitrija Rupla in francoskega ministra za zunanje zadeve Bernarda Kouchnerja. Ob 14.45 pa na posestvu Movia na vrsti delovno kosiilo obele ministrov.

Sklepno dejanje slovenskega predsedovanja Evropski uniji pa bo v sredo v Ljubljani, kjer bo imel zunanjji minister Rupel ob 11. uri v tiskovnem središču slovenske vlade (Gregorčičeva ulica) novinarsko konferenco ob koncu slovenskega predsedovanja Svetu EU.

Francozi pesimistični glede predsedovanja EU

PARIZ - Čeprav se Francija že več mesecov pripravlja na prevzem predsedovanja EU in pri tem ne skriva ambicioznih načrtov za svoje vodenje unije, le en izmed treh Francozov verjame, da bo Parizu po irski zavrniti Lizbonske pogodbe uspelo dvigniti Evropo, ugotavlja anketa, ki jo je minuli teden objavil francoski finančni dnevnik Les Echos. Sondaža, v kateri je sodelovalo okrog tisoč ljudi, ugotavlja, da 57% Francozov ne zaupa predsedniku Nicolasu Sarkozyju, da mu bo uspelo ponovno oživiti Evropo po irskem referendumu. Zaupanje na tem področju je predsedniku izrazilo 31% vprašanih, drugih 39% mu zaupa, da bo »za Evropo razvila ambiciozen projekt«, medtem ko jih 53% glede tega vprašanja ostaja skepsičnih.

Skoraj polovica vprašanih meni, da Sarkozy ne bo diplomatski do svojih evropskih partnerjev, medtem ko mu je 44% vprašanih na tem področju izrazilo zupanje. Ob tem so nekateri povedali, da jih motijo njegove osorne izjave in preveč domač govor z ostalimi visokimi predstavniki, še posebej z nemško kanclerko Angelou Merkel. Nedavno je tudi napadel evropskega komisarja za trgovino Petra Mandelsona zaradi sporazuma o liberalizaciji trgovine, medtem ko »vsakih 30 sekund od lakote umre otrok«. Ob tem je še namigoval, da je Mandelson igral vlogo pri irski zavrniti Lizbonske pogodbe.

Pred začetkom francoskega predsedovanja, ki bo trajalo od 1. julija do 31. decembra, se je 61% Francozov opredelilo za skepsične glede Sarkozyjeve zmožnosti, da bo kaj dosegel na področju gospodarske rasti v EU. Večina, 71%, tudi ne verjame, da bo francoskemu predsedniku uspelo omejiti posledice vse večjih cen naft. (STA)

TRGOVINA Julij, mesec razprodaj

NEAPELJ - Julij se bo v Italiji začel v znamenju sezonskih razprodaj. Blago in druge artikle po znižani ceni bodo prvi ponudili neapeljski trgovci, in sicer od srede, 2. julija dalje. V petek, 4. juliju, jim bodo sledili trgovci iz Genove, dan kasneje pa se jih bodo kot na tekočem razprodajnem traku pridružili trgovci v Rimu, Milunu, Turinu, Benetkah, Bologni, Bariju, Anconi in tudi v Trstu.

Po izračunih vsedržavnega združenja trgovcev Confcommercio bo vsaka družina na razprodajah potrošila povprečno nekaj več kot 280 evrov, celotni promet sezonskega znižanja cen oblačil in obutve pa bo znašal kake 4 milijarde evrov, to je 11,2 odstotka celoletnega prometa tega sektorja. Trgovci pričakujejo, da bodo z razprodajami vsaj nekoliko nadoknadi izgubo, ki jo je povzročil padec kupne moći družin zaradi vse večje gospodarske krize.

ZIMBABVE - Grožnja Evropske unije in ZDA

Sankcije proti Mugabeju?

Drugi krog volitev, na katerem je bil edini kandidat, so nekateri afriški voditelji označili za sramoto

Zimbabvejski predsednik Robert Mugabe med spornim drugim krogom volitev

HARARE - Evropska unija in ZDA sta zagrozili z uvedbo sankcij proti režimu zimbabvejskega predsednika Roberta Mugabeja, ki se že pripravlja na zaprisego za nov mandat po spornem drugem krogu volitev, kjer je bil edini kandidat. Volitve so tako Zahod kot nekateri afriški voditelji označili za sramoto, kljub temu pa glede uvedbe sankcij med njimi ni enotnosti. Mugabe naj bi za vnovični mandat zaprisegel že danes, še pred svojim odhodom na vrh Afriške unije, ki se začenja jutri v egiptovskem Šarm el Šejku. Še pred pristopom pa v državi pričakujejo izide petkovih volitev.

Opozicijski kandidat Tsvangirai je Mugabeja v prvem krogu predsedniških volitev 29. marca sicer premagal, a po uradnih izidih volitev, ki so bili objavljeni pet tednov kasneje, ni uspel osvojiti zadostne večine. Teden pred drugim krogom volitev se je zaradi stopnjevanja nasilja nad njegovimi privrženci, ki je po njegovih navedbah terjalo 86 mrtvih, umaknil iz predsedniške tekme.

Državni časnik The Herald Tribune je v soboto poročal o »množični« volilni

Ustanovili skupščino kosovskih Srbov

KOSOVSKA MITROVICA - Kosovski Srbi so ustanovili lastno skupščino, v katero so se povezale srbske občine na Kosovu. Kot je povedal srbski minister za Kosovo Slobodan Samardžić, bo ta skupščina »de facto« del srbskih oblasti in bo omogočila, da bodo Srbi in drugi Nealbanci lahko na Kosovu še naprej živeli kot državljanji Srbije. Srbi in drugi Nealbanci, lojalni Srbiji, so v Kosovski Mitrovici dobili demokratično izvoljene predstavnike in organe oblasti, je na ustanovni seji nove skupščine kosovskih Srbov dejal Samardžić.

Ustanovna deklaracija skupščine sicer med drugim poudarja, da je Kosovo neodtujljivi del enotne in nedeljive Republike Srbije, predstavniki 26 svetov srbskih občin na Kosovu pa so v ustanovni deklaraciji tudi poudarili, da so 45-člansko skupščino ustanovili zaradi »nujne potrebe, da zaščitijo svoja življenja, pravice, svobodo, državljanško dostojanstvo, identitet, integriteto, kulturo in lastnino«. Pri tem pa so še poudarili, da ne priznavajo »protipravnih secesionističnih aktov« o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Oblasti v Prištini so ustanovitev skupščine kosovskih Srbov že ostro obsostile in jo označile kot poskus destabilizacije Kosova. Namestnik kosovskega premiera Ram Manaj je poudaril, da ta odločitev kosovskih Srbov nima nobene pravne veljave. »To so poskusi izgradnje virtualne skupščine, ki bo še naprej manipulirala s Srbi,« je dejal Manaj. Podobno je mneni tudi kosovski predsednik Fatmir Seidiu. (STA)

Libanon: v eksploziji umrl moški, 20 ranjenih

TRIPOLI - V eksploziji v stanovanjskem bloku v libanonskem mestu Tripoli je danes umrl moški, 20 ljudi pa je bilo ranjenih. Prebivalci so so v paniki zapuščali območje, kjer je bilo v eksploziji uničeno prvo nadstropje stanovanjskega bloka, pa tudi številne trgovine v pritličju. Še več ur po eksploziji pa ni jasno, kaj je povzročilo eksplozijo v četrtni Bab al Tebaneh, drugega največjega libanonskega mesta, ki je v središču spopadov med sunitskimi in šiitskimi obroženimi uporniki. Pogosti spopadi v Tripoliju so sprožili strahove glede varnosti v državi, medtem ko se libanonski premier Fuad Siniora trudi oblikovati vlado narodne enotnosti, pri čemer vladajoča večina in opozicija pod vodstvom gibanja Hezbollah še nista dosegli dogovora o razdelitvi nekaterih ministrstev. Libanonska prozahodna vlada in opozicija sta sicer maja ob posredovanju Arabske lige v Katarju dosegli sporazum, ki je po 18 mesecih končal politično krizo v Libanonu. (STA)

POSLOVNI OBRAČUNI - Ugotovitev na občnem zboru finančne družbe v goriškem Kulturnem domu

Zelo uspešno lansko poslovno leto dobro izhodišče za prihodnost KB1909

Več kot milijon evrov dobička in 33 milijonov kapitala - Po lanskih novostih letos novi načrti

GORICA - Finančna družba KB1909 je poslovno leto 2007 zaključila z zelo dobrimi uspehi: dobiček je presegel milijon evrov, kapital se utrdil pri več kot 33 milijonih, odvisne družbe so dobro poslovale, nastavljene so bile nove gospodarsko zanimive naložbe in nenazadnje je prišlo do kotacije obveznic na Ljubljanski borzi. Holdinška družba je tudi za leto 2007 potrdila rating A+, dobre ocene so doobile tudi vse odvisne družbe, posebej Mipot, katerega rating se je zvišal od AAA na AAA+.

To so ugotovitve petkovega rednega občnega zabora najtrdnejše slovenske delniške družbe, na katerem so predsednik uprave Boris Peric, člana izvršnega odbora Lučka Tomšič in Mitja Bauzont predsednica nadzornega odbora Marija Marc prisotni delničarji, ki so predstavljali več kot 60% kapitala, orisali poslovne uspehe lanskega leta in podali spodbudne podatke za letošnje in naslednja leta. Pri tem velja takoj omeniti poseg Igorja Pahorja, predsednika odbora Sklada Trinko, najpomembnejšega delničarja goriške finančne družbe, ki je za tako uspešne rezultate pohvalil upravitelje in vodstvo tako holdinške kot odvisnih družb in jih označil za stabilen in visokokvalificiran management.

Lanski uspehi so dobra iztočnica za še boljše rezultate v tem letu, v katerem KB1909 beleži prevzem tržaške družbe Cogeco, izredno donosno prodajo podjetja Quality Food, zvišanje deleža na več kot 50% v slovenskem tedeniku Mladina, končanje del in predajo več posegov na nepremičninskem področju tako v Trstu kot in drugod.

Zanimiva so bila tudi vprašanja del-

ničarjev, katerim je predsednik uprave Peric izčrpno odgovoril. Napovedane višje obdavčitve Berlusconijeve vlade (tako delničarju Budalu) ne bodo udarile po skupini KB1909, ker njen delovanje ne sloni na bančnih poslih in niti na trgovjanju z naftnimi proizvodi. Pozitivni so bili učinki obdavčitve s sistemom PEX in tudi novi količniki, ki jih je bila uvedla Prodijska vlada so skupinam znižale vstopno skupaj plačanih davkov. Vanja Lokar je spraševal po učinkih borznih nihanj na naložbe skupine KB1909, saj so ta ena od poglavitnih dejavnosti finančne družbe. Stalno in kvalificirano spremljanje svetovnih premikov in tudi nekaj posrečenih (sreča pa je v gospodarstvu zelo pogosto odvisna od izkušenj in daljnovidnosti) odlocitev zmanjšujejo tveganje v letošnjem letu. Nekaj dobrih prodaj bolj rizičnih investicij lani jeseni in ustvarjene rezerve v posameznih postavkah uravnovešajo posledice padcev borznih tečajev, tako da bo to področje, v katerem je investirano približno 15 milijonov, v letošnjem letu beležilo do 800.000 evrov minusa.

Skupina KB1909 je sestavni del skupnosti Slovencev v Italiji in to se izraža tudi v prisotnosti na ozemlju oz. v bilanci družbenega učinka. Na pomembnost take prisotnosti je opozoril predsednik Zadružne banke Doberdob in Sovodnje Dario Peric (obe zadružni banki sta delničarja finančne skupine), predsednik uprave Boris Peric pa je odgovoril, da podjetja skupine KB1909 investirajo letno približno 180.000 evrov v družbeno okolje s sponsorizacijami in drugimi oblikami. Izrednega pomena sta tudi kulturna centra Gorice, KB center in Hiša

filma (skupaj s sedežem v Ul. Malta so dita v lani končana gradbena dela). Tu utripa slovenska prisotnost in kulturni živelj nasploh v Gorici, prostori, ki so v lasti KB, pa so oddani v najem po ceni, ki je precej nižja od tržne vrednosti, kar je seveda oblika podpore ohranjanju in razvoju slovenske prisotnosti.

V zadnjih dveh letih so se razpoložljivosti KB1909 tako z zvišanjem kapitala kot z izdajo na Ljubljanski borzi kotiranih obveznic precej povečale. Med pomembnejšimi novimi delničarji in investitorji poleg bank in investicijskih skladov iz Slovenije beležimo tudi dve tržaški podjetniški družini. Njihovi dolgoletni uspehi na področjih, kjer se razvijajo

pomembne dejavnosti goriške finančne skupine so skupaj z zaupanjem, ki so jih s pomembnimi finančnimi naložbami izkazali do KB1909, privedli do naravnega vključitve v vodilno telo tukajšnje zgodbe o uspehu. Daleč najpomembnejši delničar skupine, Sklad Trinko, je občnemu zboru delničarjev predlagal, da se število članov upravnega odbora poveča na deset in za nove upravitelje predlagal Valentina Košute in Vanjo Lokarja, kar je občni zbor soglasno sprejel. KB1909 bo tako v vodstvenem telesu razpolagal z dvema zelo izkušenima podjetnikoma, ki bosta s svojim znanjem gotovo prispevala k nadaljnji rasti tega gospodarskega stebra.

S tem se zapolni tudi ozemeljska vrzel, saj se je Skupini na tiho očitalo goriskocentrom.

Poleg ostalim področjem je KB1909 v zadnjem obdobju precej pozornosti namenil celotnemu ozemlju, kjer živijo Slovenci v Italiji. Prav investicije na Tržaškem so v letošnjem letu dosegle viden vzpon in vse kaže, da se bo trend nadaljeval tudi v prihodnje.

Poleg soglasne odobrite bilance in vstopa Košute in Lokarja v upravni odbor so delničarji odobrili tudi novo vrednost delnice, ki sedaj velja 3,51 evra, in novo razmerje za odkup lastnih delnic od 3,00 na 3,51 evra.

Aleš Waltritsch

Izberi najbližje letališče. Nič vrst, nič stresa.

NOVI POLETI
V POLETU 2008
ALGHERO,
BIRMINGHAM,
BUDIMPEŠTA,
KOBENHAVEN,
OLBIA,
PARIZ,
PRAHA.

ODPOTUJEŠ LAJKO DALEČ, LE KORAK OD DOMA.

Izberi letališče v Ronkah.
Je takoj dosegljivo in se vedno vrneš domov prej.
Danes lahko letišč enostavnejše v cel svet:
tudi za kratek počitniški oddih.

Odhodi brez mrzlice, povrati brez stresa.
Izberi letališče, ki je le korak od doma.

AEROPORTO
FVG
FRIULI-VENEZIA GIULIA
www.aeroporto.fvg.it
info@aeroporto.fvg.it

Prizor z občnega zobra KB1909 v goriškem Kulturnem domu

BUMBACA

RECIKLIRAJ

S ponovno uporabo embalaže se izognemo nepotrebnim zajetnim odpadkom

SPOŠTUJ NARAVO

Z našim sistemom pomagamo naravi, saj se uporaba plastike zmanjša za 500-krat. Z vsakim kg čistilnega sredstva MILLEBOLLE darujemo naravi 850g vode, prihranimo 95g nafte in zmanjšamo za 110g emisijo ogljikovega dioksida.

MILLE BOLLE
POINT® IL DETERGIVO
ALLA SPINA by biolan

Z NAŠIMI TOČENIMI ČISTILNIMI
SREDSTVI LAJKO SPET
UPORABIŠ POSODO

VELIKA IZBIRA PROIZVODOV!!!! TOČENIH!!!!

PRIHRANI!!!

NE KUPUJ VEČ EMBALAŽE A SAMO ČISTILO!!!
PRIHRANI ENERGIJO IN DENAR!!!!!!

Železnina Terčon

Nabrežina 124 - Tel. 040200122

TI PRIHRANIŠ
NARAVA PRIDOBIDI

SDGZ - Pogovor s predsednikom združenja Borisom Siego

Deželnost in več poudarka na delo s člani in po sekcijah

To bodo poleg obračuna dela osrednje teme na jutrišnjem občnem zboru

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) bo imelo jutri na Opčinah redni letni občni zbor, na katerem bodo člani preverili enoletno delo po lanskih volilnih skupščini in razpravljali o udejanjanju zastavljenega programa. Pred tem dogodkom smo se pogovarjali s predsednikom organizacije Borisom Siego, ki smo ga le s težavo ujeli med eno in drugo delovno obveznostjo.

Začiniva pri pregledu opravljenega dela pod vašim predsedstvom.

V tem letu je bilo kar precej novosti, ne samo zamenjavo na predsedniškem mestu, ampak se je obnovilo precej sekcijs, vodilnih v sekcijs, v predsedstvo je prišlo nekaj novih obrazov, saj smo ga namenoma razširili na predstavnike naših finančnih in bančnih družb. S tem smo mu želeli zagotoviti bolj široko dimenzijo, hkrati pa smo vključili tudi takratne goriške člane v predvidevanju načrtovanega novega pokrajinskega odbora.

Ustvarila se je torej nova ekipa.

Bilo je treba nekaj časa za vzpostavitev novih odnosov v okviru predsedstva in da se je nova ekipa ujela. Največji podvig v tem smislu je bila prav ta razširitev na Gorisko. Izvoljeno je bilo novo pokrajinsko vodstvo, ki deluje avtonomno s svojim predsednikom in moram reči, da je prvi obračun pozitiven, ker se je ustvarila skupina mladih, ki dela, ker je bilo nekaj odmevnih akcij in zdaj smo si končno uredili tudi sedež z majhno organizacijsko pomočjo. Lahko rečemo, da je bila postavljena solidna baza za naprej.

Kaj pa Benečija?

Žal tam nismo imeli česa podobnega. Imamo sicer urad, servis, ki dobro deluje, se pa pozna, da nismo sindikalnega delovanja, nismo članstva, ki bi bilo vezano na naše sindikalne pobude. Bolj je vezano na storitve, ki jih nudimo kot servis, tako da je strateško problem, kaj in kako ukrepati v Benečiji. Računalni smo, da bi lahko razširitev na Gorico, ki je bližja Čedadu, sčasoma omogočila tudi določene sile energije na organizacijski ravni, a to se bo pokazalo v prihodnosti.

Z Benečijo bi se potem takem do polni deželnih značaj združenja.

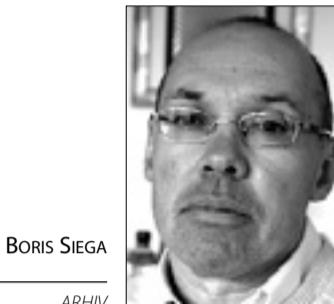
Naša dejavnost tako počasi začenja dobiti obrise. Ne smemo pozabiti, da smo bili do pred kratkim na žalost vezani skoraj izključno na tržaško ozemlje, tako da je za prihodnost eno od ključnih vprašanj to, kako se bomo uspeli na tem dejelnem ozemlju boljše pozicionirati.

Tudi glede na to, da se združenje imenuje deželno...

Ko je bilo zares deželno, smo po poti zgubili Gorico, a zaradi tega seveda nismo zamenjali imena.

Kako je šlo delo po sekcijs?

Rekel bi, da je bilo v črno-beli tonih, predvsem zaradi novosti, novih predsednikov, med katerimi so imeli nekateri več in drugi manj težav pri startanju. Opažam, da so nekatere sekcijs kar uspešne, druge pa malo manj in to je problem, ker je bila

ARHIV

ena od naših programskih točk prav večji poudarek na delu s člani. Vedno bolj je namreč treba upravičevati to našo vlogo, glede na to, da smo volunteerska organizacija s prostovoljnimi pristopom. Ljudje se sprašujejo zakaj in kako, zakaj članarinu in kaj damo v zameno, tako da če nismo aktivni na terenu tudi za manjše zadave, ki so bližje potrebam posameznika, potem višoko doneče stvari, strategije in politike maleda člana relativno zanimajo.

Problem je najbrž ravno prostovoljno delo, saj je danes delo podjetnika tako zahtevno, da mu ostane malo prostega časa.

Absolutno ni lahko tudi dobiti oddornike in vodilne. Imamo sicer organizacijsko strukturo, ki pa je vedno živila in delovala vzporedno z volonterskim pristopom naših članov. To je vedno težje, pa ne zato, ker bi usahlil čut pripadnosti, ampak prav zato, ker so se stvari na tržišču tako zaostrike, da imajo ljudje vedno manj časa. To je sicer dejstvo, ki velja ne samo pri nas, ampak na splošno.

Tudi vaša organizacija in njeno članstvo živi v gospodarsko precej kritičnem trenutku, pomislimo samo na trgovce, ki doživljajo krizo prodaje na drobno. Vaši člani so predvsem mali trgovci, ki so najbolj oskodovani.

Sekcija za trgovino na drobno je doživel velik preobrat tudi v negativnem smislu v zadnjih letih. Med njenimi člani je več kot 90 odstotkov malih trgovcev, to so v glavnem majhna družinska podjetja. Potem je tukaj še kontingentni problem našega obmejnega prostora, kjer smo prične novim izzivom. Odprt tržišče pomeni tudi večjo konkurenčnost, večji pretek kupcev na obeh straneh nekdanje meje, in to je povzročilo za nekatere, ki so bili v določenem nišnem položaju, da so izgubili nekatere »prednosti« in si morajo še iskat nove izzive zase in kako se postaviti na tržišče.

Za marsikatrega malega podjetnika, predvsem v trgovini, je ta trenutek skoraj brezizhoden, opažamo veliko zapiranje trgovin. Toda to so prehodne težave. Če pomislimo na sekcijs za mednarodno trgovino, še zdaj po daljšem obdobju opažamo, da počasi oživila, opažamo nove obraze, nove profile.

Verjetno tudi nov nov način dela. Nov način dela, nova tržišča itn., toda potrebnih je bilo doberih 10 do 15 let, da smo prišli do rezultatov glede na takratne spremembe, ki so bile zelo hude.

Kaj pa obrt?

Obret je na Tržaškem bolj vezana na storitve, medtem ko je na Goriškem bolj proizvodno usmerjen. Še v naših obrtnih conah se je začala tudi proizvodnja. V nekaterih primerih so podjetja zrasla v srednje velika mednarodna podjetja, predvsem na Goriškem, ki delajo in servisirajo na širokih tržiščih. Konkretno mislim npr. na precizno mehaniko itn., da ne gorovimo seveda o logistiki in špediciji, ki sta postali čisto nekaj drugega od tega, kar sta bili pred leti, ko je obstajala meja, carine itn. Zdaj imajo podjetja, ki so prezivela (veliko jih je zaprlo) zares mednarodno razsežnost.

Del vašega članstva pa se zelo uspešno odziva na nove razmere.

Tukaj se vidi, kdo je stimuliran, kdo ima podjetniško žilico in vizijo. Kdor zauča pa in reagira pozitivno, bo imel srednjoročno in dolgoročno rezultate. Medtem pa je tudi del naših članov, ki ne uspeva biti vsemu temu in ki počasi propada, ta dva momenta nedvomno obstajata. Schengenska meja je še pospešila konkurenco in omenjene procese. Slovenska stran je nove možnosti bolj izkoristila, v tej prvi fazi so tam podjetniki bolj pripravljeni, kar nas sicer ni presenetilo, saj smo vedeli, da je konkurenca malih slovenskih podjetij močna. Verjetno je v tem trenutku med našimi podjetniki več prizadetih kot tistih, ki so profitirali, vendar se bo dolgoročno tudi tis izkazalo, kdo je pripravljen na odpiranje in kdo ima vizije.

Prosti trg igra pri tem pomembno vlogo.

Absolutno ga moramo zagovarjati.

Kako pa je bilo v zadnjem letu z javnim uveljavljanjem združenja?

Recimo, da je bilo to leto prehodno, saj so bile volitve, predvsem za deželno upravo, ki je za nas najbolj pomembna. Prišlo je do vrste velikih sprememb, tudi neprizakovanih, saj smo prej zelo dobro sodelovali z določenimi odborništvi, izpeljali smo nekaj pomembnih projektov in mislim, da smo se tudi v tem smislu izkazali. Zdaj upamo, da ta nivo ne bo padel. Drugače pa, kot bom povedal v poročilu na občnem zboru, smo imeli v tem letu nekoliko bolj nizek profil tako glede odnosov na našem okolju kot v Sloveniji. Nismo veliko delali v to smer in tako moram reči, da je to eno od področij, na katerem bo treba spet bolj poprijeti, ker brez tega ne gre. V preteklosti smo se temu morda celo preveč posvečali, zdaj pa delamo odločno premovalo, tako da je to eno odprtih vprašanj.

Kako naprej?

Jaz sem nakazal v glavnem tista področja, ki se mi zdijo bolj važna, na katerih moramo največ delati. Udejanjanje programa je mimo urada, ki zmore, kar zmore (imamo le tri zaposlene), odvisno od dobre volje in časa posameznikov in tu se pozna, da smo vsi zelo »kratki«, vključno z menoj. Hkrati pa moramo dialogirati s partnerji, ki te stvari delajo profesionalno, kot so npr. velika stanovska združenja industrijev, trgovcev in obrtnikov. Ta imajo svo-

je nacionalne aparate, česar mi na žalost nismo in to se pozna, tako da bomo morali po mojem mnenju vedno več delati na tem, da širimo naše članstvo. To moramo delati v ožjem sodelovanju s Servisom, katerega dober del del strank niso Slovenci in to je problem, ki se ga mislimo resno lotiti. V statutu smo ga že uredili, tako da ni nujno, da je član združenja Slovenec »doc« in mislim, da moramo v praksi malo bolj cenni podjetniki, ki se poslužuje naših storitev, ne glede na njegovo narodnost. Po drugi strani pa moramo vedno bolj težiti, da se za širše probleme, predvsem tiste, ki so vezani na vsedržavne trende, povezujejo s kolegi iz drugih organizacij, italijanskih, ki imajo strukture, kakršne mi nima, tako da lahko izvajamo sindikalno vlogo skupaj z drugimi.

Člani vašega predsedstva so razmeroma mladi, v najboljših letih tudi v svojem podjetniškem udejstvovanju in imajo družine. Razumljivo jim primanjkuje časa.

To se vedno bolj pozna in čeprav veliko dela delegiramo uradu, ostaja problem strateške usmerjevalnosti, ki je naloga predsedstva, zato je to lahko problema tično. Smo nekako pod Damoklejevim mečem: po eni strani volja, da vključimo mlade sile, in po drugi pa časovni problem, ki je vezan na udejstvovanje v lastnem podjetju, da ne gorovimo o prostem času. Najti nek modus vivendi ni lahko, tako da je to velik vprašaj za naprej.

Prihodnost je na mladih...

Govorili smo, da bi bilo treba ustvariti skupino mladih, ki bi delovala v okviru organizacije in ki bi nato počasi, postopoma prevzemala vodilne funkcije. Verjetno bo to tisti korak, ki ga bo treba izvesti v kratkem. Sicer pa je to ena od tem, ki jih obravnavam tudi v poročilu.

Vlasta Bernard

SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE

32. REDNI OBČNI ZBOR SDGZ

Razstavna dvorana Zadružne kraške banke

ponedeljek, 30. junija, ob 19.00

- 1) poročilo predsednika;
- 2) poročilo nadzornega odbora;
- 3) razprava;
- 4) odobritev obračuna in finančnega stanja za leto 2007;
- 5) odobritev proračuna za leto 2008;
- 6) potrditev predlogov članarin posameznih sekcijs;
- 7) razno.

Vljudno vabimo vse člane na občni zbor.

Člani lahko brezplačno parkirajo na parkirišču banke

Za informacije: tel. 0406724824-28

POSVET

Tržaški zaliv: model integriranega upravljanja ribiškega okraja v severnem Jadranu

Četrtek, 10. julija 2008 - od 09.30 do 12.00

Tržaška trgovinska industrijska obrtna in kmetijska zbornica
Velika dvorana (Sala Maggiore)
Borjni trg št. 14, 34121 Trst

Projekt "ARIES PESCA 2004-2006".
Podbaja je finančirana s sredstvi Operativnega Programa FIK 2004-2006 v sklopu DOCUP-a SFOP 2000-2006

Podpora tekmovalnosti ribolovnih podjetij in vodnega gospodarstva ter spoščevanje okolja sta bistveni točki za pravilni razvoj vsakega obalnega in morskega okolja. Obračvana teh vidikov je predstavljala bistvo triletnega projekta, s katerim je Specializirano podjetje ARIES, ki deluje v okviru Tržaške trgovinske zbornice, s pomočjo finančnih sredstev Deželnega Operativnega Programa FJK 2004-2006 v sklopu DOCUP-a SFOP 2000-2006, opravilo številne posege v korist tega področja.

Posvet, ki predstavlja priložnost za soočanje, je namenjen predstavitvi in poglavljivosti sledenih zadev:

- Posegi ARIES-a na področju ribištva in ribogojstva;
- Tržaški zaliv kot model integriranega ribiškega okoljskega sistema;
- Preureditev struktur za gojenje školjk in pomen leteh za povezavo med gojenjem mehkužcev, malim ribolovom, razmnoževanjem vrst in izkoriščanjem okolja;
- Znamka ZGO za sardelo Tržaškega zaliva;
- Evropski sklad za ribištvo (ESR) – državni O. P. 2007-2013 – izvajanje ukrepov v Furlaniji - Julijski krajini.

VPIŠ – prosimo, da pošljete fax na št. 0039 040 365001 najkasneje do 7. julija 2008

Za dodatne informacije je na razpolago naslednja telefonska št.: 0039 040 6701281

Ime	Priimek
Ustanova/Organizacija/Konzorcij/ Podjetje	
Telefon	Fax
PODPIS	
Zbiranje osebnih podatkov bo izvršeno v skladu z zakonodajo o varovanju osebnih podatkov, oziroma v skladu z uredbo z zakonsko močjo št. 196/03.	

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Primorski
dnevnik

RAZSODBA - Obtoženi so bili oškodovanja državne blagajne za skoraj 15 milijonov evrov

Računsko sodišče oprostilo Tonda in šest deželnih odbornikov

Obtožbe so se nanašale na povišek plač deželnih uslužbencev iz leta 2003

Računsko sodišče Furlanije-Julijске krajine je oprostilo predsednika deželne vlade Renza Tonda, šest odbornikov njegove desnosredinske vlade v letu 2003, dva deželna funkcionarja in nekdanjega predsednika agencije za osebje javnih uprav Areran obtožbe oškodovanja državne blagajne. Tožilstvo računskega sodišča jih je obtožilo, da naj bi z izglasovanjem odloka o povišku plač deželnih uslužbencev marca 2003 oškodovali državno blagajno (vključno z obrestami) za kar 14 milijonov 594.091 evrov, sodniki pa so razsodili, da je bil sklep politične in ne zgolj upravne narave, ter da je imel zagotovljeno finančno kritje, zaradi česar ni bila državna blagajna oškodovana.

Tožilstvo računskega sodišča je vložilo tožbo proti takratnemu predsedniku deželne vlade Renzu Tondu, šestim odbornikom, deželnima funkcionarjem in predsedniku agencije Areran Paolu Polidoriju, ker naj bi odobrili sklep o povišku plač deželnih uslužbencev kljub predhodnemu negativnemu mnenju ra-

cunskega sodišča. Deželni tožilec Giovanni De Luca je na obravnavi 20. marca letos ocenil, da je deželna vlada s poviškom plač deželnim uslužbencem »prekoračila tako imenovano programirano obrestno mero«, ki jo je bil določil finančni dokument državne vlade. Zaradi povišanja plač deželnih uslužbencev so morale tudi druge javne uprave povišati plače svojemu osebju, kar naj bi oškodovalo državno blagajno.

Tožilec De Luca je v svojem posegu porazdelil odgovornosti obtožencev v tri sklope. Za nekdanjega deželnega

odbornika za osebje Paola Cianija (Nacionalno zavezništvo), za direktorja oddelka za osebje Micheleta Losita in za generalnega deželnega knjigovodijo Giorgia Spazzapani je zahteval povrnitev tretjine domnevno povzročene škode, to je 4 milijone 864.697 evrov. Drugo tretjino domnevne škode bi morali povrtniti takratni predsednik deželne vlade Renzo Tondo in odborniki, ki so se udeležili se deželnega odbora dne 28. marca 2003, na kateri je bil odobren sklep o povišku plač deželnih uslužbencev: to so Sergio Dressi (Nacionalno zavezništvo), Federica Seganti (Severna liga), Luca Ciriani (Nacionalno zavezništvo), Giorgio Venier Romano (UDC) in Walter Santarossa (Forza Italia). Preostalo tretjino pa bi moral poravnati takratni predsednik agencije Areran Paolo Polidori, ker naj bi pristal na povišanje plač deželnih uslužbencev, čeprav je vedel da negativno oceno računskega sodišča.

Odvetniki obtožencev so zagovarjali tezo, da je bila odločitev deželne vlade politične narave in da naj bi tožilstvo

računskega sodišča s svojo preiskavo prekoračilo svoje pristojnosti.

Računski sodniki so dejansko osvojili to tezo. V 50 straneh dolgi razsodbi so ocenili, da predhodno negativno mnenje računskega sodišča o določenem ukrepu ne more samo po sebi tege ukrepa zaustaviti. Izpostavljena je bila avtonomnost dežele, kar naj bi omogočilo deželni vladi večje pristojnosti pri ukrepanju. Povišek plač naj bi ne prekocil »tako imenovane programirane obrestne mere«, ki jo je bil določil finančni dokument državne vlade, in to izključno zato, ker v zakonu ni jasno, kateri finančni dokument je treba pri tem vzeti v poštev. Sporni sklep pa naj bi bil po oceni računskega sodnika res politične narave, zanj pa je vlada že predvideval finančno kritje.

Ob oprostilni razsodbi so računski sodniki razsodili, kdo bo plačal stroške odvetnikov oproščenih obtožencev: dežela Furlanija-Julijskih krajina. Skupno: 51.495 evrov...

M.K.

KULTURA - V hotelu Greif v Barkovljah podelili nagrado Tomizza

V Pressburgerjevih rokah

Lions Club Trieste Europa jo je podelil zaradi človeških in profesionalnih kvalitet znanega pisatelja in režiserja

Nagrada Fulvio Tomizza, ki jo podeljuje Lions Club Trieste Europa, je šla letos v roke pisatelju in režiserju Giorgiu Pressburgerju (na sliki KROMA) zaradi človeških in profesionalnih kvalitet, ki odlikujejo njegov dramaturški, književni in režijski opus. Podelitev je potekala predsinočnjim v hotelu Greif Maria Theresia v Barkovljah, kjer so sedanjii in nekdanji predsednik klubu, Dario Stechina in Vittorio Piccoli, ter slavilna govornica Lucia Krasovec opozorili na naravo nagrade, s katero se želi dati priznanje tistim osebnostim, ki se zavzemajo za vrednote interkulturnosti, s čimer se želi tudi preseči protislovja in nacionalistične logike, ki so bile predolgo prisotne v našem prostoru. Pressburger je tipični predstavnik spojivite različnih kultur, je bilo še rečeno, medtem ko je nagrajenec dejal, da je to prvo priznanje, ki ga prejme v Trstu, spomnil pa se je tudi prijatelja Fulvia Tomizze in Borisa Pahorja, prejmennika letošnje nagrade Viataggio Versilia, s čimer Pressburger ugotavlja odprtost Italije do slovenske manjšine in vzhodne Evrope.

PROSTITUCIJA - Karabinjerji zaplenili 12 stanovanj, izvedli eno aretacijo in ovadili 19 ljudi

Vroči zmenki v tržaških stanovanjih

Nekateri lastniki stanovanj mastno služili z visokimi najemninami - Karabinjerji so se pretvarjali, da so klienti - Pri Sv. Jakobu prostitucija posebno razširjena

V krajevnem časopisu in na spletnih straneh so vsak dan na voljo oglasi in obvestila, ki vabijo na »vroče zmenke«, »posebne masaže« ali »srečanja z neverjetnimi lepoticami«. Za temi oglasi se (niti ne pretirano zakrito) skriva svet tržaške prostitucije, ki je kar se da živ, čeprav ne moremo govoriti o pravi mreži, saj gre za skupek manjših stanovanjskih skupinic, ki so le redkoddaj med seboj povezane.

Karabinjerji iz Istrske ulice, pod koordinacijo javnega tožilca Federica Frezze, so od februarja dalje pregledovali oglase v časopisih in na spletu, opazovali prostitutke in njihove stranke ter prisluškovali telefonskim pogovorom. Sestavili so pravi zemljevid stanovanj, v katerih so prostitutke raznih narodnosti - pa tudi različnih spolov - opravljale svoj poklic. »Cilj je bil ugotoviti, ali se za to dejavnost skrivajo ljudje, ki prostitucijo izkoriscajo, saj smo opravljanje tega poklica na kaznivo,« je poudaril včeraj novi poveljnik karabinjerjev iz Istrske ulice, kap. Roberto Binotti.

Karabinjerji so se tudi pretvarjali, da so klienti: odgovarjali so na oglase in obiskovali stanovanja, kjer so zbrali dokaze. Odkrili so dejavnost 28 ljudi (22 žensk, 5 transseksualcev in enega moškega), med katerimi so državljanke in državljanji Italije ter drugih evropskih in južnoameriških držav. Sodstvo je odredilo zaseg 12 stanovanj, pri čemer se je izkazalo, da je prostitucija dokaj razširjena zlas-

ti pri Sv. Jakobu. Karabinjerji so zaradi suma izkoriscanja prostitucije aretrirali 38-letno italijansko državljanko C.C., ki že dolgo živi v Trstu. V preteklosti so jo zaradi istega kaznivega dejanja že enkrat obsodili, trenutno pa se je prostituirala v nekem stanovanju skupaj z neko podnajemnico. Ovadili so 19 ljudi, ki so prav tako osumljeni, da so spodbujali in izkoriscali prostitucijo. Devet tujih državljanek so izgnali iz države, ker niso imeli potrebnih dokumentov.

Nekateri lastniki so vedeli, kaj se v njihovih stanovanjih dogaja, še več, s tem so mastno služili. Drugi pa so tako rekoč padli z oblakov, saj so mislili, da gostijo študentke. Preiskovalci so ugotovili, da so prostitutke v nekaj primerih plačevale neverjetno visoke najemnine za zelo majhna stanovanja: nek lastnik je za 30 kv. metrov veliko klet zaračunal 80 evrov na dan, se pravi 2400 evrov na mesec. Transseksualci, ki imajo manj konkurenco, zaslужijo kar precej, ženskam pa včasih sploh ne uspe plačevati na jemnin.

Stanovanja so zasegli na sledenih naslovih: v Ul. dei Gradi 1, Ul. del Pozzo 16, Ul. Castaldi 3 in Ul. Industria 24 (vse pri Sv. Jakobu), Ul. F. Severo 46, Ul. Revoltella 22, Ul. Foscolo 37, Ul. Matteotti 30, Ul. Manna 3 ter na Drevoredi XX. septembra 78 in 101. Sodstvo bo preklicalo zapadle samo v primerih, ko bodo lastniki dokazali, da niso ničesar vedeli. Medtem je na vrsti preverjanje finančne položaja ovadenih. (af)

Poročni prstan in dovoljenje za bivanje

S prostitucijo se te dni ukvarja tudi tržaška kvestura. V zadnjem tednu so policisti prečesali mestno središče in pregledali dokumente več prostitutuk. Na območju Terezijanske četrti so med drugim ustavili štiri zelo mlade romunske državljanke, stare okrog 20 let. Mladence so se takoj po prihodu v Trst vključile v krog mestne prostitucije, kvestura pa jih je po poglibljeni kontroli izgnala iz države, ker niso dokazale, da prejemajo dovolj dohodka za bivanje v Italiji. Policijski so pregledali tudi kolumbijske prostitutke, ki imajo dovoljenje za bivanje in stalno bivališče v Trstu, saj so poročene z Italijani. Policija preverja, ali so pari stopili na skupno pot samo »na papirju«, da bi prostitutke prišle do potrebnih dokumentov.

DRŽAVNI IZPIT - Potek ustnega dela mature na DTTZ Žige Zoisa

Zanimivosti na izpitu a tudi pred šolskimi vrti

Na pravno gospodarsko podjetniški smeri o Soči, nafti, vstopu Slovenije v EU in schengenskem sporazumu

Zanimivo ni samo tisto, kar slišiš na izpitu, ampak tudi (če ne celo bolj) tisto, kar slišiš pred vrti šole oz. na hodniku. To velja tudi za Trgovski tehnični zavod Žige Zoisa, kjer so včeraj zjutraj prišli na vrsto še zadnji štirje maturanti pravno gospodarsko podjetniške smeri. Ker prva kandidatka ni želela občinstva, je bilo treba lepo počakati zunaj, pri takem čakanju pa lahko človek od ostalih kandidatov izvede marsikaj, od tega, kakšne kretnje dela profesorica ob poslušanju zgrešenega odgovora, do profesorjevega reševanja krizank, medtem ko dijaki pišejo kontrolko, zanimanje pa je pritegnilo tudi pisanje našega dnevnika o poteku državnega izpita.

Osrednje dogajanje pa je vseeno potekalo v zbornici, kjer je komisija preverila pripravljenost maturantov. Kandidatka, katere nastopu smo sledili, je za maturo pripravila referat o nafti kot osnovnem energetskem viru. Nafto so poznavali že v antiki in jo uporabljali kot orozje, danes pa je to najpomembnejša surovina industrijske družbe, saj služi pridelavi cele vrste goriv, kot so npr. bencin, kerzin in razna olja, predvsem pa bencin, s tem pa tudi oddločilno vpliva na svetovno gospodarstvo in konec concev na blagostanje ljudi. Kandidatka je tako govorila o različnih predvidevanjih glede zalog naft, našela je glavne naftne proizvajalce, izvoznike in uporabnike, omenila združenje držav proizvajalk naft Opec, neizbežno pa je se zaustavila tudi pri gibanju cen naft, ki je ravno te dni doživel novo rekordno vrednost, 142 dolarjev za sod, napoveduje pa se zvišanje do 200 dolarjev za sod. Skratka, zelo aktualna tema, saj vsi na lastni koži občutimo naraščanje cen goriv, pri čemer je za Italijo značilno, da na to vplivajo tudi davki na dodano vrednost in na proizvodnjo. Da se omili beg avtomobilistov v Slovenijo, kjer je bencin cenejši, je bil svojčas na Gorinskem uveden rezim proste cone, na Tržaškem pa neobdavčeni bencin: oba sta že slá v zgodovino, ostal je le deželní bencin po znižani ceni, s katerim je kandidatka tudi zaključila svoj referat.

Ustni del izpita je tako stopil v živo, saj je morala maturantka pri gospodarskem poslovanju orisati bilanco industrijskega podjetja, dalje pa odgovarjati na vprašanja pravne narave o značaju investicijske banke, o višanju cene naftne kot posledice vojn na Bližnjem vzhodu in tudi spodbude za tehnološki napredek in o definiciji kartela, na koncu pa je morala tudi orisati pomen finančnega zakona, proračuna in davkov ter funkcijo parlamenta. Pri slovenščini je zanimanje vladalo za Borisa Pahorja in Slavka Gruma, vprašanja iz nemščine pa so bila zgodovinsko obarvana z obravnavanjem hanzeatske zvezne in berlinskega zidu, medtem ko so pri matematiki prišle v poštve permutacije v okviru finančne matematike. Kot zadnja je prišla na vrsto italijansčina s pesmizmom Eugenia Montaleja, zatem si je kandidatka, ki jeseni namenava začeti študirati ekonomijo na Univerzi v Trstu, končno oddahlila in prepustila mesto sošolcu, ki je za temo maturitetnega referata izbral vstop Slovenia v Evropsko unijo: v njem je podal splošen oris EU, nato pa orisal glavne korake, ki jih je Slovenija morala narediti za vstop v ta evropski klub, na koncu pa je obravnaval še sam vstop in njegove posledice ter predsedovanje Slovenije EU.

Tudi zadnji kandidat se je predstavil z aktualnim referatom, ki je bil posvečen schengenskemu sporazumu. Orisal je zgodovinski proces, ki je privadel do sporazuma, obravnaval je določila in pravno ureditev, manjkala pa ni niti beseda o nedavnem vstopu Slovenije v schengenski prostor. Kandidatka pa je kot temo referata izbrala reko Sočo ter orisala tako njeni fizične značilnosti kot njeni pomen v slovenski zgodovini, literaturi in gospodarstvu.

Na zavodu Zois se bo ustni del mature zaključil jutri, ko bodo izprašani kandidati oddelka za geometre.

Ivan Žerjal

Kaj piše Primorski dnevnik o maturi?

KROMA

DIJAŠKI DOM - Poletno središče

Eksplozija ljubezni do morja

Morju so se zapisali osnovnošolci, ki del počitnic preživljajo v Dijaškem domu Srečka Kosovela

Da so naši najmlajši zaljubljeni v morje, ni nobena novost. Trideset osnovnošolcev med 6. in 12. letom starosti, ki od 9. junija obiskujejo poletno središče v Dijaškem domu Srečka Kosovela, ga preprosto obožuje. Na to njihovo neizmerno ljubezen opozarjajo namreč risbe sinjega morja in ribic, ki krasijo veliko dvorano v pritličju doma. Pa tudi imena, ki so si jih sami izbrali za igro med skupinami, ne dopuščajo dvoma o tem: Pingvini, Zlato sonce, Morje in morski konjički ter Kit. Morje je torej absolutni protagonist letošnjega poletnega centra, za katerega skrbi trojica vzgojiteljev - Erika, Valentina in Robert.

Prvi teden je nekoliko skazilo dejstvo in hladno vreme, ki je male udeležence poletnega središča v Dijaškem domu priklenilo v zaprete prostore doma. Nič hudega, saj so vzgojitelji zanje priredili simpatični lov na zaklad in seveda družabne pravzaprav spoznavne igre. Zamislili so si prav poseben lov na

osebo: vsak otrok je na list papirja narisal samega sebe, ostali pa so morali ugibati, kdo od prisotnih bi lahko bila narisana oseba. Drugače so dali duška svoji kreativnosti in se res izkazali v likovnih delavnicah: risali so z akrilnimi barvami, lepili so pašto, okrasili stole v spodnjem dvorani s svojim imenom, izdelovali so čebelice iz odpadnega materiala, ustvarjali s pirografom in celo uresnili oziroma pobrali vsak svojo oranžno majico, medtem ko jih v prihodnjih dneh čaka še izdelava ribic iz bleščic.

Ko pa je sonce le pokukalo iz-za oblakov, so vzgojitelji potešili neizmerno željo otrok po izletih. Največkrat so se podali (kam če ne kot) na kopanje v Sesljan oziroma v Mlje ali celo v spektakularno Glinščico, enkrat so se povzdignili na hrib Kokš, se sprehodili po Napoleonski cesti in od Hrvatov do Botača. Če jim bo uspelo, pa bodo prihodnji teden obiskali tudi Adventure park v Cerovljah, drugače pa bodo na priljubljeni sesljanski plaži pri-

redili tekmovanje in nagradili najlepši grad iz peska. Skoraj 10-letna Michelle je bila najbolj navdušena nad kopanjem v Sesljanu, pa tudi v Glinščici je bilo lepo, »čeprav je bila voda mrzla,« nam je zaupala. Prav tako kot ona je v morje zaljubljen 11-letni Andrea in še res veliko drugih malih udeležencev poletnega centra. »V Sesljanu smo se zelo zabavali s »spricanjem« in bolj malo smo plavali,« nam je povedal. Škoda, da bo prihodnji teden (4. julija) poletno središče že zaprlo svoje duri, ker bi ga marsikdo izmed njih rade volje še nekoliko podaljšal ... Otroci so pohvalili tudi kuharice Dijaškega doma, ki so svojim gostom postregle vsak dan z različnimi specialitetami. Ravno med našim obiskom so po celodnevnom kopanju ustvarili zanje album risb. Tudi sami so se sicer preizkusili kot kuharji in si tako pripravili res okusno popoldansko malico, kot so bile na primer torta iz piškotov, čokoladne »čupe«, pizza ali kokosove kroglice z nutelo in skuto ... (sas)

Maremetraggio: nagrada F. Murray Abrahamu

V okviru filmskega festivala Maremetraggio bo Trg sv. Antona, kjer je postavljen festivalna vas Maremetraggio Village, danes ob 11. prizorišču izjemnega dogodka. Organizatorji festivala bodo namreč podeli nagrada za živiljenjsko delo znanemu ameriškemu igralcu italijansko-sirskega rodu F. Murray Abrahamu, ki je leta 1984 prejel Oscarja za vlogo Antonia Salierija v filmu Amadeus češkega režisera Miloša Formana, filmski navdušenci pa se ga spominjajo kot nepogrešljivega interpreta v filmih, kot so Scarface, Ime rože in Star Trek. F. Murray Abraham je igral tudi pod vodstvom italijanskih režiserjev, nazadnje v kratkometražnem filmu Ballerina Rosaria D'Errica, ki govorji o romunskih dekleh, ki jih v Italiji prisiljajo v prostitucijo. Trenutno sodeluje pri nastajanju novega filma Renza Martinellija v Romuniji.

Študentje zadovoljni z univerzitetnimi menzami

Tržaški univerzitetni študentje so počeli zadovoljni z gostinsko ponudbo, ki jo dejavnost ustanova za pravico in priložnost do univerzitetnega študija Erdisu nudi preko univerzitetnih menz in obratov s konvencijo. Ugotovitev izhaja iz delnih podatkov ankete, ki jo je zavod Erdisu opravil med tisoč izbranimi študenti, pri čemer je izpolnjene vprašalnice vrnile 813 študentov. Število uporabnikov se je v primerjavi z lanskim letom občuteno zvišalo (same osrednje univerzitetne menze je od 899.170 uporabnikov v prvih šestih mesecih lanskega leta prešla na 1.009.891 gostov do letošnjega 19. junija). Kar 61 odstotkov vprašanih je odgovorilo, da menzo uporablja vsaj trikrat tedensko, večina se oddeli le za en obrok zaradi nižje cene, naglice in prehrambnih zahtev. Študentje so v glavnem zadovoljni tudi z videzom obratov, stopnjo higiente, pogostitivjo, urniki in jedilniki. Med črnimi pikami najdemo težave pri zagotovitvi sedeža, pomanjkljivo svežino hrane in vprašanje vztrajanja smradu zunaj menze, ki ga ustanova Erdisu ni še rešila. Septembra bo Erdisu v sodelovanju z univerzo poskrbel za razširjeno anketo o celovitosti storitev, ki se jih ponuja študentom tako v Trstu kot zunaj, medtemčasom pa bodo vprašalnik o gostinski ponudbi dodatno pregledali in dali na spletni strani ustanove, da bo tako prišlo do stalnega stika s študenti. Na spletni strani bodo čimprej objavili tudi tedenski jedilnik dveh glavnih menz.

Carsiana: danes voden ogled strupenih rastlin

V botaničnem vrtu Carsiana pri Zgoniku bosta danes ob 16. in 17. urji potekala vodenogleda po »Poti strupenih rastlin«, kjer bodo obiskovalcem predstavili nekaj krajevih strupenih rastlin, nevarne značilnosti katerih so širši javnosti večkrat malo znane. Posamezni obiskovalci lahko drugače prehodijo omenjeno pot tudi vsak dan, pri čemer si lahko pomagajo z zgibanko. Za informacije sta na voljo spletna stran www.carsiana.eu in telefonska številka 040-229573.

Predstavitev knjige o Carlu in Veri Wagner

V Judovskem muzeju v Ul. del Monte 7 bodo drevi ob 19. urji predstavili knjigo Od Splita do Dunaja in Trsta, zgodba o podjetniški družini, ki govorji o zakonih Carlu in Veri Wagner, po katerih je muzej poimenovan. Na srečanju, ki ga prireja tržaška judovska skupnost, bodo po udobjem poselu zgodovinarke Silve Bon, bodo govorili predsednik judovske skupnosti Andrea Mariani, avtorici knjige, zgodovinarke Fulvia Costantinides, in novinarke Fulvia Costantinides, in hčerko Carla in Vere Wagner, Gianin Wagner de Polo Saibanti, drugače predsednica Judovskega muzeja.

RAZSTAVE - V Kraški hiši v Repnu odprli razstavo priznane umetnice

Panta rei ali sinteza izkušenj Jasne Merkù

Razstava bo na ogled do 20. julija vsako nedeljo in ob praznikih

Levo eden od razstavljenih eksponatov, desno prizor s petkovega odprtja razstave v Kraški hiši

KROMA

regi se že vrsto let izraža. Izdelava zanje neprecenljivega izraznega sredstva predvideva recikliranje drobcev in odrezkov, ki jih nato preoblikuje v barvane nagubane reliefne površine, na katere nato vključuje elemente raznih materialov.

Plod tega procesa so prefijene lepljenke, ki tako v kompozicijskem smislu kot tudi in v oblikah, materialih in elementih, vsebujejo simbolične pomene. Na nagrbančeni podlagi lahko na primer zasledimo navezavo na prostor, v katerem umetnica živi. Prisotnost lipovega pogonika pa se navezuje na njeno kulturno in narodno pripadnost. Vključitev ptičjega peresa se sklicuje na svobodo in vzlet, medtem ko se delci nit, vrvic in mrežic pojavljajo kot nekakšne ograje - ograde. Oblike kriza nekaterih kompozicij in prisotnost tega elementa na samih likovnih površinah zajame njegovo vsespolno vrednost. V križanju navpične in vodoravne osi je mogoč zaslediti sklicevanje tako na duhovno in zemeljsko razsežnost kot na odnos možnosti in ženskosti. V stičišču kriza lahko prepoznamo stičišče poti oziroma misli in izkušenj.

Nekateri eksponati so nastali na likovnih kolonijah, kjer srečanje z drugimi ljudmi navadno omo-

goča prav medsebojno spoznavanje in izmenjavo informacij. Pri tem ne smemo zanemariti tudi vloge umetničine splošne kulturno-socialne dejavnosti. Nič čudnega torej, če nas kraki kriza spomnijo tudi na razpete roke, pripravljene objeti gledalca, saj posredovalni kanal prek katerega se Jasna Merkù izraža, ne predvideva vsiljevanja. O njenem pristopu pri povedovanju pastelne barvne tonalitete, ki sporočajo nežnost in mehkobo. V izbirji barv je igrala pomembno vlogo tudi domišljija plat, s katero se je avtorica srečala med izkušnjami z otroškim svetom. Fantastično in magično ozračje spreobrne racionalnost, ki se skriva za oglatimi robovi kvadratnih formatov.

Jasna Merkù tudi tokrat na stežaj odpira vrata svojega srca za sodelovanje in interakcijo. V taki luči moramo razstavo doživljati v njeni bistvenosti kot željo in povabilo na vsestranski konstruktiven dialog in na priložnost za premišljjanje in cenjenje vsake najmanjše stvari, ki je del celote.

Razstavo si je mogoče ogledati do 20. julija ob nedeljah in praznikih od 11.00 do 12.30 in od 15. do 17. ure.

Štefan Turk

V razstavnem prostoru Kraške hiše v Repnu so v petek zvečer odprli razstavo naše priznane umetnice Jasne Merkù. Naslov Panta rei, kar pomeni »vse teče«, popolnoma ustreza bistvu eksponatov. V razstavljenih delih lahko zasledimo nekakšno sintezo ustvarjalnega dosedanja vsestranskega kulturnega življenja. Izkušnje, kot so diploma iz grafičnega oblikovanja, magisterij iz vizualnih komunikacij, poučevanje, ukvarjanje s publicistiko in mladinsko knjižno ilustracijo, sodelovanje s kulturnimi društvimi in na mednarodnih likovnih simpozijih so nedvomno igrali pomembno vlogo pri nastanku eksponatov.

Pri ustvarjanju se je Jasna Merkù v glavnem posluževala ročno izdelanega papirja, s pomočjo kate-

DOLINA - V gosteh so bili amaterji iz Gabrovice pri Komnu

Za konec Junijskih dnevov prisrčna komedija v režiji Sergeja Verča

S komedio gledališke zasedbe KD Brce iz Gabrovice pri Komnu so se pretekli petek v Dolini končali Junijski večeri 2008. Gledališčniki so zvestemu dolinskemu občinstvu predstavili gledališko igro Amour, amore, liebe, na trnek se lovijo ribe italijanskega avtorja Marca Tassare. Komedijo, ki so jo v slovenščini odigrali prvič, je režiral Sergej Verč, pomočnica režiserja pa je bila Minu Kjuder.

V komediji nastopa ves ansambel gledališke skupine KD Brce, ki ga sestavljajo Valter Buda, Grozdana Švara, Silvestra Grižnik-Kačič, Bojana Furlan, Mojca Švara Buda, Pavel Trobec, Erna Trobec, Milivoj Colja, Branka Guštin, Edo Škrilj in Milko Švara. Sceno so po osnutku Sergeja Verča izdelali in poslikali Milivoj Colja, Milko Švara in Darčko Kačič, kostume pa je po idejni zasnovi Minu Kjuder in Sergeja Verča izdelala Adriana Šibela. Vlogo šepetalke je prevzela Sonja Luin, za ton in razsvetljavo pa je skrbel Darko Kačič.

Tassarova dvodejanka vsebuje vse sestavine za uspešno komedijo: ljubezen, apartma s kavčem, vrata, ki se odpirajo in zapirajo, tri zaljubljene in naivne stevardese mednarodnih letalskih družb, šarmantnega in prebrisanega osvajalca žensk, zvesto tajnico, nerodnega prijatelja, dekle z interneta, glasne in moteče sosedje, policista in seveda še klasičnega strica iz Amerike.

Igra vsebuje duhovite komične domislice in smešne, učinkovite in ve-

sele dialogue. Humor, ki je pomemben del tovrstnega gledališča in ki ga nastopajoči ustrezno izražajo, ni prepuščen naključju ali improvizaciji. Komedija, ki gledalca kar prevzame, prikazuje dogajanje, v katerem šarmantni zapeljivec Robert Černigoj zbuja smešen vtis o sebi. Njegove nerodnosti in napake ter prepletanje njegovih taktik pri osvajajuju stevardes delujejo na gledalca učinkovito in zabavno.

Gledališka predstava vsebuje tudi kritično ost in se norčuje iz sodobne družbe, gledalcu pa ponuja v premis-

lek splošno aktualne pomanjkljivosti in napake.

Na koncu večera je gostujučo skupino in pozorno občinstvo, ki je napolnilo Klužo, pozdravil in se jima zahvalil za obisk predsednik društva Robi Jakomin. Zahvalil se je tudi Zvezki slovenskih kulturnih društev v Pokrajini Trst za pokroviteljstvo.

Smek in zabava nista manjkala niti na končni družabnosti. Sladek prigrizek ob prijetnem snidenju so omogočile pridne dolinske kuharice, ki ob takih in podobnih priložnostih domače-

mu društvu vedno priskočijo na pomoč. Letošnji Junijski večeri so bili za brežansko društvo uspešni. Obisk je bil vedno dober. Tudi odločitev, da večeri potekajo na različnih lokacijah, se je izkazala za učinkovito in inovativno. Kot največjo novost naj omenimo koncert na Socerbskem gradu, ki je požel veliko odobravanja.

Dolinsko društvo pa se ne odpravila na (zaslužene) počitnice, saj pripravila proslavo ob 130-letnici ustanovitve, ki bo predvidoma konec oktobra. (beto)

Filmski večeri

na prostem na Proseku

Mladinski krožek Prosek-Kontovelj in rajonski svet za Zahodni Kras bosta priredila niz filmskih večerov na dvorišču rajonskega sveta na Proseku. Prvi filmski večer bo v torek, 1. julija, ko bodo ob 21. uri predvajali film v slovenščini Kajmak in marmelada. V četrtek, 3. julija, bo - vedno ob 21. uri - na sprednu risani film Bee movie, v torek, 8. julija pa bodo predvajali še film Blood diamond, kandidat za 5 oscarjevih nagrad.

Na Opčine se vrača

Poletje pod kostanjem

Kulturno dogajanje na Opčinah bo od četrtka, 3. julija spet v znamenju Poletja pod kostanjem. Društvo Tabor je za letošnje poletje pripravilo pet večerov (vsak četrtek v mesecu) v znamenju gledališča, glasbe in filma. Na dvorišču Prosvetnega doma bodo letos gostili Borisa Kobala v monokomediji Kdo Vam je pa to delu? (3. julija, ob 21. uri), koncert festivala Folkest 2008 s prestižno škotsko skupino New Celeste (10. julija ob 21.15), tretji večer bo na sprednu filmska uspešnica Juno (17. julija ob 21.15), mediteransko razpoloženje bo pričaral Rudi Bučar s svojimi istrskimi vižami (24. julija ob 21.00), sklepni večer (31. julija ob 21.00) pa so zaupali sardinskemu zboru. Od četrtka, 3. julija bo v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah na ogled tudi razstava »Na Bonomovem domu«, ki so jo ob Trubarjevem letu pripravili dijaki 1. klasičnega liceja France Prešeren iz Trsta, pod mentorstvom prof. Marte Ivašič.

Za uresničitev ambicioznega programa, ki ga društvo uvršča med pobude ob praznovanju svoje 40-letnice delovanja, so društvo Tabor stali ob strani tudi različni podporniki: Rajonski svet za vzhodni Kras, Društvena prodajalna in Nova, Zveza slovenskih kulturnih društev, Zadružna kraška banka, številni krajevni trgovski obrati in Pokrajina Trst s svojimi pokroviteljstvom. Prosvetni dom, sredi katerega kraljuje mogočni kostanj, po katerem je prireditev poimenovana, dobi v poletnih večerih prav poseben čar, ki ga mnogi že poznajo. Kdor pa ga ne, naj v juliju obišči Opčine. Tudi če vreme ne bo najbolj ugodno, bo napovedani program nemoteno potekal v »tradicionalni« dvorani. Podrobni program si je mogoče prebrati in ogledati tudi na spletni strani www.skdtabor.it. Opčine torej vabijo in se priporočajo za obisk.

Igrajo se z umetnostjo odkrivamo lepoto narave

Umetnost, znanost in igra omogočajo otroku, da se na prijeten način približa naravi. V njej dobi navdih za umetniško izražanje z barvanjem, uporabo papirja in ročnim izdelovanjem, izdelki postanejo vez za ljubezen, spoštovanje in skrb do matere narave. Umetnik Leonardo Calvo in vzgojitelji umetniške šole Sinteza - Fundacije ELIC (proste šole otrokovega raziskovanja) vabijo vašega otroka na likovne delavnice od 1. do 4. julija in/ali od 8. do 11. julija (Narava, ustvarjalnost in ročno oblikovanje: risanje, barva in originali) na Opčinah v Villaggio del fanciullo. Informacije: 040/390823 ali 040/774586 ali 333 4784293.

Glasovi iz geta: poklon Rosi Balistreri

O kviru festivala Glasovi iz geta bo jutri zvečer na Malem trgu (Piazza Piccola) koncert v poklon sicilski pevki Rosi Balistreri. Njena najznamenitejša dela bo podala pevka Anna Granata, ki jo bo s kitaro spremjal Rocco Giorgi. Začetek ob 21. uri.

GLEDALIŠČE VERDI - Operetni festival

Za začetek »kitajsko« delo italijanskih avtorjev

Avtorja operete *Cin-ci-là* sta Carlo Lombardo in Virgilio Ranzato

S pogledljiva francoska subretka *Cin-ci-là*, ki »z verigami cvetic« prikleni svoje ljubezenske sužnje, je odprla v petek 39. izvedbo mednarodnega festivala operete, ki bo letos sledil rdeči niti eksotike med Sredozemljem in Dalnjim vzhodom z igrivostjo kitajskega priokusa operete *Cin-ci-là*, neapeljskim soncem operete Scugnizza in neobičajno gremko težkega dialoga med različnima kulturnimi Leharjeve Dežeje smehljaja. Festivalski niz, ki se po zasnovi klanja olimpijskim igram v Pekingu, se je pričel prav na Kitajskem, kjer se dogaja lahkonata zgodbica, ki jo je Carlo Lombardo leta 1925 napisal in štiriročno uglasil z Virgilijom Ranzatom.

Italijanska uspešnica pripoveduje o »cvetoci« ljubezni v eksotičnem okviru, kjer se princ imenuje Ciklama in princa Myosotis. Različno od vsake romantične zgodbe se zaročenca sprva ne menita preveč za poroko, saj jima zakonsko življenje in opustitev otroške brezkrbnosti nista pri srcu. Da bi par srečno in bolj prepričano prispel do cilja, se pravi do okušnje telesne ljubezni, je potrebna pomoč nekonvencionalne »svetnice«, kot je francoska filmska igralka *Cin-ci-là*. Oče princeske ji zaupa novoporočenca za intenzivni tečaj, ki se zaradi ljubosumnosti spremiševalca subrette Petit Grisa spremeni v dvojni, vzoredni »pedagoški« načrt. Ko naivna plemiča končno pridobita potreblno znanje, se obredni zvončki lahko oglasijo v znamenju uspeha.

Z uprizoritev te operete je vodstvo gledališča Verdi ponovno povabilo k so-

delovanju režiserja Maurizia Nichettija in del umetniške ekipe, ki se je lani izkazala z izrednim uspehom operete Dežela zvončkov. Tudi tokrat je režiser, z bistvenim sodelovanjem delovne in živiljenjske sopotnice Marie Pie Angelini, dal predstavi svoj značilni pečat, poln humorja in otroške naivnosti. Postavitev se duhovito pojgrava z vsebinami zgodbe, ki jo je sicer težko jemati resno. Scenografinja in kostumografinja je za stereotipno kitajsko »ilustracijo« izbrala kričeče, lakirane barve vzhodne tradicije in je podčrtala kitajsko ozadje z jasnimi simboli, kot so bambus, cvetice, ptičice v kletkah, kitajske punčke, silhuite gledališča senc. Najmočnejša točka predstave je prav vizualni vtip, z učinkovitimi, pišanimi zavesami, ki s pogostimi menjavami in izrazitimi barvami spremljajo in duhovito komentirajo dogajanje. Režija je dala predstavi dober ritem, ki je slovel na igralskih odlikah vodilnih interpretov in na dinamiki prehodov skupin stranskih likov kitajskega in francoskega »tabora«, z dopolnjevalno vlogo plesnih točk.

Glasba duhovito črpa iz splošnih eksotičnih vtipov, se vije skozi zabavne in sentimentalne pevske točke v živahinem in lahkomselnem duhu. Režiser je v sodelovanju z dirigentko Elisabetto Masschio izbral filološki prijem, saj je predstava na glasbenem in tekstovnem področju nastala po vzorcu zgodovinskega posnetka iz leta 1932.

Izvedba ni blestela po pevski učinkovitosti. Vlogi subrette *Cin-ci-là* je v pin-up preobleki nastopila sopranistka

Elena Rossi, ki ni bila dovolj karizmatična za igralsko in pevsko, koketno obliskovanje glavnega lika, fokus celotne zgodbe in uprizoritve. Čisto, a neprodorono pevsko izvedbo je večkrat preglašil izvajalski naboj orkestra, nad katerim dirigentka ni imela vedno popolne kontrole. Totalna naivneža, princa in princesko, sta igralsko povsem primerno utelešila v obliki smešne vzhodne risanke mlaude Giuseppina Bridelli in Leonardo Caimi, ki se je najbolj izkazal z mehkim pevskim tonom. Zbor gledališča, ki ga je tokrat pravil Alberto Macri, je po začetnem nesoglasju z orkestrom našel zadovoljivo ravnotesje, odrsko pa je po rezljiskih navodilih deloval nekoliko statično.

Vodilni komični vlogi sta bili zaupani tržaškemu igralcu Mauriziu Zaccagni, ki je z dobro mero humorja prepričljivo odigral vlogo kralja Fon-kija, in gostu Maurizi Micheliju, ki se je lastni izkušnji ponovno soočil z večstransko, varietejsko zasnovano operetno vlogo. Moško, komično trojico je učinkovito dopolnil še Gualtiero Giorgini v vlogi funkcjonarja Bluma.

Dobro razpoložena publike je skozí celo predstavo izrazilo svoje odobranje s številnimi aplavzi, ki so dali spodbudni pečat začetku vsakoletnega tržaškega praznika »male opere«. Ponovitev operete *Cin-ci-là* se bodo nadaljevale do 20. julija, danes pa bo že na vrsti druga premiera festivala s ponovno postavljivo, tokrat sicer v dvorani Tripovich, operete Scugnizza Carla Lombarda in Maria Coste.

ROP

AKK BOR - Prispevek ZKB

Nov kombi, pomembna in nadvse koristna pridobitev

AKK Bor je pridobil nov kombi. Sredstva za nakup vozila je prispevala Zadružna kraška banka, ki je vedno pozorna do potreb najrazličnejših športnih

in kulturnih društev na našem teritoriju. Nov kombi bo omogočil izboljšanje prevoza košarkarjev na gostovanja in do drugih športnih dejavnosti.

Na sliki (KROMA): predsednik Bora Knaipp, predstavnik ZKB Stančič, društveni odborniki, trenerji in skupina igralcev.

Šagra
sportni
center **Padriče**

27. 28. 29. JUNIJ

Danes igra OASI

SPECIALITETE NA ŽARU

ŠD VESNA ŠD MLADINA
SKD VESNA
vabijo na

VAŠKI PRAZNIK V KRIŽU

igrajo

danes, 29. junija **Souvenir**

petek, 4. julija ob 21.00

Koncert kubanske glasbe

**Ricardo Luque
con sus amigos**

Prvič pri nas!

Sklad Mitja Čuk in
VZS-CEO Mitja Čuk ONLUS
vabita na odprtje razstave
slik in ročnih izdelkov
gojencev VZS

**Spev mladih v objemu
sonca, gozda in morja**

v torek, 1. julija ob 11. uri

Bambičeva galerija,
Općine, Prosečka 131

SKD Primorsko iz Mačkola

vladno vabi na

zaključni koncert

NONETA Primorsko

Koncert bo danes, 29.6.2008
v cerkvi sv. Tomaža v Ospu
ob 17. uri,
tako po zaključku sv. maše
ob praznovanju vaškega zavetnika
sv. Petra.

Vladno vabljeni!

MePZ JACOBUS GALLUS
ŽUPNIJA SV. JANEZA KRSTNIKA
in FANTJE IZPOD GRMADE

VABIJO
na celovečerni koncert

MePZ JACOBUS GALLUS zborovodja Matjaž Štek

danes, 29. junija ob 19.00
v cerkvi sv. Janeza Krstnika
v Štivanu

Vladno vabljeni na prireditve ob

95. obletnici
godbenega društva
“V. PARMA” - TREBČE
in
150-letnici rojstva skladatelja
Viktorja Parme

na dvorišču Ljudskega doma
v Trebčah:

danes, 29. junija ob 18.00
**slavnostni koncert
godbe V. PARMA**
in nastop
gojencev godbeniške šole

Ribiški muzej tržaškega Primorja
sklicuje

jutri, 30. junija ob 20.00 v prvem
in ob 20.45 v drugem sklicanju
v domu Alberta Sirk v Križu

8. OBČNI ZBOR

z naslednjim dnevnim redom:

- Predsedniško poročilo
- Poročilo ravnatelja muzeja
- Predstavitev bilance
- Razprava
- Odobritev poročil in bilance
- Razno

Vladno vabljeni vsi člani
in prijatelji pomorske kulture!

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalki:

OMV: Prosečka postaja 35

AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155

SHELL: Ul. Locchi 3, Trg Duca degli Abruzzi 4

ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOL: Ul. F. Severo 2/3

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Serija - Ul. Forti 2, Miramarški drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Prosečka postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

SKD Tabor POLETJE POD KOSTANJEM

četrtek, 3. julija 2008, ob 21.00

KDO VAM PA JE TO DELU? (igra Boris Kobal, režija Jaša Jamnik);

četrtek, 10. julija 2008, ob 21.15

FOLKEST 2008 koncert skupine NEW CELESTE (Škotska);

četrtek, 17. julija 2008, ob 21.15

celovečerni film JUNO;

četrtek, 24. julija 2008, ob 21.00

večer istrskih pesmi z RUDIJEM BUČARJEM;

četrtek, 31. julija 2008, ob 21.00

KONCERT sardinskega zbora PAULIS DI URI (SASSARI).

Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it

Vse prireditve bodo na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah,
V primeru slabega vremena pa v dvorani.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 29. junija 2008

PETER IN PAVEL

Sonce vzide ob 5.19 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.39 - Luna vzide ob 0.34 in zatone ob 17.15.

Jutri, PONEDELJEK, 30. junija 2008

EMILJAVA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 28,4 stopinje C, zračni tlak 1018,5 mb ustaljen, veter 17 km na uro, vzhodnik severo-vzhodnik, vlaga 45-odstotna, nebo jasno, moreje rahlo razgiban, temperatura morja 20,5 stopinje C.

OKLICI: Gabriele Cappellini in Francesca Ditto, Stefano Buzzai in Patrizia Pozzecco, Giovanni De Mattia-Toffoli in Daniela Turco, Giovanni Pulvirenti in Ivana Dimartino, Cristiano Giannopulo in Silvia Bernazza, Franco Allegro in Eliisa Bastiani, Giuseppe Lo Gatto in Alessandra Butti, Matteo Montesano in Giulia Pozzecco, Davide Mucibello in Cristina Mattioli, Mauro Bembich in Fulvia Ferluga, Lorenzo Sossi in Daniela Pitacco, Andrea Mazzarol in Valentina Di Luca, Carlo-Augusto Mironici in Maria Ricarda Miniussi, Paul Herve Domgo Feffe in Josiane Lydie Momo Donfack, Roberto Capassi in Paola Fei, Rade Peric in Tanja Matejic, Johannes Roland Grasser in Olivia Migoya Orve Yenca, Destan Delipi in Cristina Mora Carsto Olymar, Thomas Sullini in Edda Bortolotti, Francesco Vicari in Antonella Guarini.

Lekarne

Nedelja, 29. junija 2008

Lekarne odprte ob 8.30 do 13.00

Ul. Dell'Istria 18, Škedenj - Ul. di Servola 44, Trg Liberta' 6, Bazovica

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Dell'Istria 18, Škedenj - Ul. di Servola 44, Trg Liberta' 6, Bazovica - 040/9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Liberta' - 040/421125.

Od ponedeljka, 30. junija do sobote, 5. julija 2008

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. dell'Orologio 6 - 040/300605, Melara - Ul. Pasteur 4/1 - 040/911667, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040/271124, Prosek - 040/225340 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. dell'Orologio 6, Melara - Ul. Pasteur 4/1, Drevored 20. Septembra 6, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040/225340 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Drevored 20. Septembra 6 - 040/371377.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - 15.45, 18.30, 21.15 »San-guepazzo«.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'incredibile Hulk«.

ARISTON - 20.00 »Lettere dalla Sicilia«; 21.45 »Come tu mi vuoi«.

CINECITY - 10.45, 11.00, 13.00, 15.05, 16.15, 17.30, 18.30, 19.50, 21.30, 22.10 »Un'estate la mare«; 10.50, 13.15, 15.15, 17.40, 20.00, 22.00 »La notte non aspetta«; 11.00, 13.15, 15.00, 16.30, 17.25, 18.50, 19.50, 21.30, 22.10 »L'incredibile Hulk«; 10.45, 12.50, 16.40, 20.20 »Un amore di testimone«; 11.00, 14.50, 18.35, 22.15 »E venne il giorno«; 11.00, 15.00, 17.25, 19.50, 22.10 »Indiana Jones e il regno del teschio di cristallo«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.20 »Il divo«; 21.00 »Noi due sconosciuti«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.30, 21.00 »Sotto le bombe«.

FELLINI - 16.45, 18.15, 22.00 »E venne il giorno«; 19.45 »Gomorra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.15, 18.50, 20.30, 22.10 »Un amore di testimone«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.30, 19.30, 21.30 »Un'estate al mare«.

Loterija

28. junija 2008

Bari 42 83 52 13 79

Cagliari 73 32 84 88 50

Firenze 48 89 88 41 67

Genova 41 52 88 37 67

Milan 25 66 72 80 70

Neapelj 6 9 48 16 47

Palermo 52 18 61 21 24

Rim 19 72 57 90 73

Turin 32 55 59 67 26

Benetke 56 76 49 21 34

Nazionale 57 7 17 54 62

Super Enalotto

št. 78

6 19 25 42 48 52 jolly56

Nagradsni sklad 3.384.940,17 €

Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot 29.869.415,00 €

1 dobitnik s 5+1 točkami 676.988,03 €

20 dobitnikov s 5 točkami 25.387,06 €

1.891 dobitnikov s 4 točkami 268,50 €

73.269 dobitnikov s 3 točkami 13,85 €

Superstar

57

Brez dobitnika s 6 točkami - €

Brez dobitnika s 5+1 točkami - €

1 dobitnik s 5 točkami 634.675,00 €

5 dobitnikov s 4 točkami 26.850,00 €

240 dobitnikov s 3 točkami 1.385,00 €

3.741 dobitnikov z 2 točkami 100,00 €

20.349 dobitnikov z 1 točko 10,00 €

40.778 dobitnikov z 0 točkami 5,00 €

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 19.00, 22.00 »Sex in mestu«; 17.50, 19.50, 21.50 »Dogodek«; 17.10, 19.20, 21.30 »Dva dni v Parizu«.

LUJDSKI VRT - Festival Maremetraggio-21.30 »Amici all'italiana«; »Jean Paul«; »Mosca«; »Una passione non trascurabile«; »Bendito M'Ahine«; »Die Flugbegleiterin«; »Final Journey«; »L'autoroute«; »I am Bob«; »Metodo«; »Sold out«; »The air ace«; »Wives supermarket«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Un'estate al mare«; Dvorana 2: 16.40, 18.20, 20.15, 22.15 »La notte non aspetta«; Dvorana 3: 16.30, 18.00 »Impy e il mondo dell'isola magica«; 19.30, 21.45 »Sex and the city«; Dvorana 4: 16.30 »Indiana Jones e il regno del teschio di cristallo«; 18.20, 20.15, 22.15 »Rovine«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.00, 22.10 »Un'estate al mare«; Dvorana 2: 17.50, 20.00, 22.10 »La notte non aspetta«; Dvorana 3: 17.40, 20.00, 22.10 »L'incredibile Hulk«; Dvorana 4: 17.40, 20.10, 22.10 »E venne il giorno«; Dvorana 5: 17.40, 19.50, 22.00 »Un amore di testimone«.

Poslovni oglasi

V CENTRU RICMANJ PRODAJA

MO HIŠO, površina 120 kv.m. na dveh nivojih, s čudovitim pogledom na tržaški zaliv. Pritličje se stavlja kuhinja, jedilnica z dnevno sobo, kopalnica s tuš kabino, prvo nadstropje tri prostorne sobe; vsaka soba je opremljena s klimo in ogrevanjem. Nepremičnino sestavlja tudi 70 kv.m. dvorišča in 38 kv.m. taverna s straniščem. Cena 295.000€.

Telefon 339 44 21 846 v popoldanskih urah.

GOSTILNA Z RIBAMI

na Kontovelu išče osebo za delo v kuhinji. Tel. 347-8878193

IŠČEMO OSEBO

termo tehnika ali inženirja za administrativno delo. Inštalacijsko podjetje - Tel. 040/225035

IŠČEMO OSEBO za skladišče in dostavo na dom, sposobnega za delo s strankami, dobro znanje italijančine, slovenčine, hrvaščine. Tel. 0422/881014 Barbara

SEŽANA CENTER novo stanovanje: velik dnevni prostor, dve spalnici, kopalnica, terasa, klet in parkirno mesto v garaži dajemo v najem.

ARTES 0402158112

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKE TI-SKA RAZPISUJE ENO MESTO

Prireditve

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in Galerija Rika Debenjaka iz Kanala ob Soči pripravljata spominsko razstavo ob 50-letnici smrti goriškega umetnika Lojzeta Špacapana. Da bi likovnika čim bolj popolno predstavili, se organizatorja obračata na ustanove in zasebnike s prošnjo po informacijah in evenuelno posojo del za razstavo. Prosim kličite na tel. št.: 0039-0481-531445 med 8.30 in 12.30 (Kulturni center Lojze Bratuž).

V LJUDNO VABLJENI NA 95-OBLETNICO GODBENEGLA DRUŠTVA »V. PARMA« iz Trebič in 150-letnice rojstva skladatelja Viktora Parme na dvořišču Ljudskega doma v Trebičah: danes, 29. junija, ob 18. uri, slavnostni koncert in nastop gojenec Godbeniske šole.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM IN MISIJONSKI KROŽEK vabita na prijetno misionsko popoldne, ki bo danes, 29. junija, ob 17. uri, v Marijinem domu v Rojanu, ulica Cordaroli, 29. Misjonarka s. Marija Sreč bo z videoposnetkom in besedo prikazala svoje delovanje v Indiji. Za razvedrilo bo igral ansambel Mladi kraški muzikanti. Vabljeni!

MEPJ ZAKOBUS GALLUS, župnija Sv. Janeza Krstnika in Fantje izpod grma-de prirejajo celovečerni koncert zboru Gallus. Koncert bo danes, 29. junija, ob 19. uri v Štivanski cerkvi. Toplo vabljeni!

NONET PRIMORSKO pod vodstvom Aleksandre Pertot vabi na zaključni koncert, ki bo danes, 29. junija, v cerkvi Sv. Tomaža v Ospu, ob praznovanju vaškega zavetnika Sv. Petra. Koncert ob 17. uri, takoj po Sv. maši, ki se bo začela ob 16. uri. Vljudno vabljeni.

SKLAD MITJA ČUK IN VZS-CEO MITJA ČUK ONLUS vabita na odprtje razstave slik in ročnih izdelkov gojencev VZS »Spev mladih v objemu sonca, gozda in morja«, v torek 1. julija, ob 11. uri, v Bambičevu galerijo na Opčinah.

OKTET ODMEVI IN ŽUPNIJA SV. MIHAELA IZ ZGONIKA vabita na koncert »V spomin na Mariota«. Koncert bo oblikovala oktet Odmevi iz Salež ter ŽPZ Vesela Pomlad, v četrtek, 3. julija, ob 21. uri, v cerkvi sv. Urha v Samotorci, ob prazniku cerkevnega zavetnika. Toplo vabljeni!

SKD TABOR - POLET POD KOSTANJEM 2008 v Prosvetnem domu na Opčinah: četrtek, 3. julija, ob 21. uri, »Kdo vam je to delu« (igra Boris Kobil, režija Jaša Jamnik); četrtek, 10. julija, ob 21.15, Folkest 2008 koncert skupine »New Celeste« (Škotska); četrtek, 17. julija, ob 21.15, celovečerni film »Ju-noc«; četrtek, 24. julija, ob 21. uri, večer istrskih pesmi z Rudijem Bučarjem; četrtek, 31. julija, ob 21. uri, koncert sardinskega zboru »Paulis di Uri« (Sassari). V primeru slabega vremena bodo prireditve v dvorani. Za podrobnejše informacije www.skdtabor.it. Pokrovitelj: Pokrajina Trst; pobjudo so podprli: rajonski svet za vzhodni Kras, Zadružna kraška banka, Zveza slovenskih kulturnih društev, Nova Conad - Društvena prodajalna na Opčinah in razni domači trgovski obrati.

Obvestila

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da ponovno odpira svoja vrata »Poletni Net point« v Nabrežini. To je brez-

GLAVNA DIREKCIJA ZA KMETIJSKE, NARAVNE, GOZDNE VIRE IN GORSKE PREDELE
Služba za gozdovno upravljanje in gozdovno protipožarno zaščito

REGIONE AUTONOMA FRIULI VENEZIA GIULIA

IZJAVA O STANJU VELIKE NEVARnosti GOZDNIH POŽAROV OD 1. JULIJA 2008 DO 31. AVGUSTA 2008 ZA CELOTO OBMOČJE DEŽELE FURLANIJE JULIJSKE KRAJINE, Z IZJEMO PREDELOV, KI NISO VKLJUČENI V DEŽELNI PLAN ZA ZAŠČITO GOZDNE DEDIŠČINE PRED POŽARI.

Obveščamo, da je Predsednik Dežele - na osnovi 7. člena Deželnega zakona št. 8 z dne 8. februarja 1977, ki se nanaša na predpise za zaščito gozdov pred požari in ob upoštevanju, da sta v naravnem okolju prisotna naravna vegetacija in naravno gorivo v juliju in avgustu zaradi visokih temperatur in manjše deževnosti podvržena lažjemu vžigu ter da razpoložljivi statistični podatki kažejo, da se v tem obdobju, čeprav z različno razporeditvijo glede na teritorialna območja, znatno poveča število gozdnih požarov, - izdal odlok št. 143 z dne 25. junija 2008, s katerim razglaša od 1. julija do 31. avgusta stanje velike požarne nevarnosti gozdov na celotnem območju dežele Furlanije Julijске krajine z izjemo predelov, ki niso vključeni v deželnih plan za zaščito gozdne dediščine pred požari.

V tem obdobju in na teh območjih je, poleg že veljavnih prepovedi, še prepovedano:

- odvreči prizgane vžgalice in še neugasle cigarete;
- razstreliti mine, razen v primeru specifičnih avtorizacij oddelčnega inšpektorata za gozdove;
- izvajati katerokoli opravilo, ki lahko predstavlja takojšnjo ali posredno požarno nevarnost.

Kritiše navedenih prepovedi so kaznine na osnovi predvidenih kazni v 3. odstavku 13. člena deželnega zakona št. 8/1977.

Meščane pozivamo, da nemudoma sporocijo vsak požar na »zeleno številko za nujo« Deželne civilne zaščite 800500300.

Direktor službe
dr. Emilio Gottardo

Videm, 26. junija 2008

OBČINSKA UPRAVA REPENTABOR

sporoča, da bo v prostorih otroškega vrtca na Colu v obdobju od ponedeljka do petka, 30. junija do 11. julija, poletni center namenjen otrokom od 3. do 10. leta starosti. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Info: 040-327335.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA sporoča, da bo v juliju in avgustu tržaški urad odprt od 9. do 14. ure.

VINOTEKA V ZGONIKU vabi na ogled fotografike razstave »Schengenska maja - zgodovinski december 2007«. Razstavlja: Boris Prinčič in Bogdan Mačar ter na ogled razstave kamnitih izdelkov Sandija Šuka. Razstava bo odprta do ponedeljka, 30. junija.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi od ponedeljka, 30. junija do 12. septembra, delovali s poletnim urnikom in sicer od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

KMEČKA ZVEZA vabi na srečanje, ki bo v torek, 1. julija, ob 20.30, v razstavni dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah, na temo: »Kmetijstvo in težnji v tržaški pokrajini«. Namen srečanja je pogovoriti se o stanju, problemih in razvojnih možnostih našega kmetijstva in težnjih, predvsem v odnosu do pristojnih oblasti. Toplo vabljeni.

MLADINSKI KROŽEK PROSEK KONTOVEL IN RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS prirejata kino na prostem na dvorišču rajonskega sveta (Prosek 159), v torek, 1. julija, ob 21. uri, film v slovenskem jeziku »Kajmak in marmelada«, v četrtek, 3. julija, ob 21. uri, risanka »Bee Movie« in v torek, 8. julija, ob 21. uri, film »Blood Diamond«, kandidat petih Oskarjevih nagrad. Vstop prost.

TPP PINKO TOMAŽIČ vabi v torek, 1. julija, ob 20.30, na sedež na Padričah člane in izletnike v Bosni, na tovariško srečanje ob zaključku sezone in obenem sporoča, da bo v petek, 4. julija, odhod avtobusa za koncert v Bertokih ob 17. uri, v nedeljo, 6. julija za koncert v Vitovljah pa ob 9. uri.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. Kosir vabi člane in prijatelje na redno sejo, ki bo v sredo, 2. julija, v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco 20, ob 19. uri.
DRAGA MLADIH 2008 bo potekalo od 3. do 6. julija 2008 v Gorici in Novi Gorici. V okviru srečanja, namenjenega mladim od 17. leta navzgor, bodo potekale okrogle mize in številne delavnice (novinarska in fotografksa, plesna in glasbena, kuhrska, slikarska, debatna in športna delavnica). Na sprednu so tudi številni izleti. Za vse informacije in prijavo na skupino www.dragamladih.org, rast_mladika@hotmail.com ali 040-370846 (Tatjana, ob sredah od 9. do 12. ure) ali 340-0541721 (Patrizia).

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na šagro na »B'lancu« od petka 4. do nedelje, 6. julija, na Proseku. Zabavali vas bodo ansambla »Souvenir« in »Mi« ter Marijana Mlinar. V nedeljo od 17. ure dalje glasbena delavnica za otroke, ob 19. uri nastop Mladih Kraških Mužev.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih štiri 10-dnevne jadralske tečaje na jadrnicah tipa optimist. Tečaji so namenjeni otrokom, ki so rojeni od leta 1995 do 2001 in znajo plavati. Tečajniki imajo poskrbljeno jadrnico, rešilni jopič, kosilo, za-

varovanje in vpis v F.I.V. Tečaji se odvijajo od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure. Tretji tečaj od 7. do 18. julija in četrti tečaj od 21. julija do 1. avgusta 2008. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure in ob sobotah, od 16. do 18. ure, na našem sedežu v Sesljanškem zalivu, oziroma na tel/fax: 040-299858 ali e-mail: info@yccupa.org ter na spletni strani: www.yccupa.org.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV vabi mlade, ki bi radi preživel eno leto v okolju slovenskih organizacij, in se v njih aktivno udejstvovali, da se prijavijo na razpis. Rok za predložitev prošnje za prostovoljno civilno službo zapade 7. julija 2008. Vse informacije in navodila za predložitev prošnje lahko interesi dobijo v uradu Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu, ul. S. Francesco 20 ali na tel. št.: 040-635626, e-pošta trst@zskd.org, vsak dan od ponedeljka do petka, v določenih urah; ali na sedežu Arci Servizio Civile, ul. F.Severo 31, tel.: 040-761683, trieste@arciserviziocivile.it prav tako ob delavnikih v določenih urah.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča člane Poljoprivrednega sveta SKGZ za Tržaško, da bo seja v torek, 8. julija, ob 18. uri ob prvem in ob 18.30 v drugem sklicu na društvenem sedežu SKD Valentin Vodnik (Dolina 230).

MLADINSKI ODSEK PLANINSKEGA DRUŠTVA NOVA GORICA vabi vse osnovnošolske otroke, ki so zaključili 4. ali višji razred OŠ v Mladinski planinski tabor, ki bo potekal v Kamniški Bistrici od 19. do 27. julija 2008. Prispevek za tabor znaša 140,00 evrov in je plačljiv v dveh obrokih. Izpolnjene prijavnice z vplačilom prvega obroka sprejemamo na sedežu PD Nova Gorica do 10. julija! Več informacij na tel. št.: 041890468 Erik.

OBČINSKA UPRAVA REPENTABOR obvešča domače ustvarjalce na področju slikarstva, fotografije, oblikovanja kamnitih izdelkov in drugih del, ki želijo sodelovati na razstavi krajevih umetnikov in ustvarjalcev v sklopu Praznika terana in pršuta v Dutovljah (16. in 17. 8.), da se prijavijo na občinskem tajništu najkasneje do četrtega, 10. julija letos.

AŠD SOKOL sklicuje v petek, 11. julija, redni občni zbor ob 20.30 v drugem sklicanju v prostorih SKD Igo Gruden, Nabrežina 89. Dnevi red: otvoritev občnega zборa ter namestitev delovnega predsedstva, poročilo predsednika, blagajniško poročilo in odobritev obračuna za leto 2007 in proračuna za leto 2008, razprava o predsedniškem in blagajniškem poročilu, poročilo predsednika nadzornega odbora in razrešnica, pozdravi gostov, volitve novega odbora, razno.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, pod pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi na družabno srečanje pod zvezdami, ob kožarcu penine, ob nastopu plesne skupine »Diamante« v petek, 11. julija, ob 21. uri. Vstop samo z vabilom. Za informacije so na voljo naslednje tel. št.: 040-411635 ali 040-415797 ali 338-7845845.

TPK SIRENA organizira tudi letos tri poletne jadralske tečaje za otroke od 6. do 13. leta starosti. Pogoja za vpis sta dobro poznavanje plavanja in zdravniško spričevalo. Klub nudi tečajnikom vso

opremo, vpis v Jadralno zvezo in spremstvo na plovbi. Urnik: od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure. 3. tečaj - od 14. julija do 25. julija. Vpisovanje: najkasneje 7 dni pred začetkom vsakega tečaja. Podrobnejše informacije so na razpolago v tajništvu pomorskega sedeža, Miramarški drevored, 32, ob ponedeljkih in petkih od 18. do 20. ure ter ob sredah od 9. do 11. ali na tel. 040-422696.

ŽUPNIJA SV. KRIŽ pri Trstu namerava v sodelovanju z mladimi animatorji iz Slovenije in s šolskimi sestrami De Notre Dame organizirati »Oratorij« za osnovnošolske otroke in dijake nižje srednje šole, od ponedeljka, 14. julija, do petka, 18. julija, v Slomškovem domu v Sv. Križu. Vsi, ki se zanimajo za oratorij, se priglasite čimprej na tel. št.: 040-220693 ali 347-9322123, kjer boste dobili vse ostale informacije. Lahko si Slomškov dom pridete tudi ogledati.

ORATORIJ ZA OSNOVNOŠOLSKE OTROKE IN DIJAKE NIŽJE SREDNJE ŠOLE - bo potekal od ponedeljka, 14. julija, do petka, 18. julija, v Slomškovem domu v sv. Križu pri Trstu. Zborovanje od 8.30 do 9. ure; ob 9. uri dvig zastave, zgodba, delo po skupinah, malica z odmorom, razne delavnice; ob 12. uri kosilo, popoldanske dejavnosti, igre, petje, itd.; ob 15.30 spust zastave in odhod domov do 16. ure. Za vpis lahko poklicete na tel. št.: 040-220693 ali 347-9322123. Vabljeni tudi višješolci in študentje iz Slovenije.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV IN JSKD prirejata 4. Mednarodni mladinski godbeniški laboratorijski namenjen godbenikom od 9. do 20. leta starosti. Odvijal se bo v Dijaškem domu v Portorožu od 20. julija do 26. julija 2008. Dodatne informacije nudi ZSKD (tel. št. 040-635626).

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih tečaje windsurfa za odrasle in otroke, ki so že dopolnili 11. leta starosti. Tečaji bodo celotedenški in ob vikendih, v sledenih izmenah: 2. tedenski od 21. do 25. julija, od 10. do 16. ure. Datumi tečajev ob vikendih: 2) 4., 5., 6., 12. in 13. julija; 3) 18., 19., 20., 26. in 27. julija. V petek zvečer teorija, sobota in nedelja na morju od 10. do 16. ure. V juliju so možne individualne ure windsurfa in po dogovoru organiziramo tečaje tudi v drugih terminih. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure in ob sobotah od 16. do 18. ure na našem sedežu v Sesljanškem zalivu, oziroma na tel./fax: 040-299858 ali e-mail: info@yccupa.org ter na spletni strani: www.yccupa.org.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

DOBERDOB - Včeraj popoldne prometna nesreča pri Devetakih

Pet mlajših oseb ranjenih v trčenju sredi križišča

Voznico iz kraja Zoppola so v videmsko bolnišnico sprejeli s pridržano prognozo

Močno poškodovani avtomobil na kraju nesreče, v ozadju reševalci

ALTRAN

Huda prometna nesreča se je včeraj pripetila na pokrajinski cesti št. 15, pri Devetakih, kjer sta zasebna avtomobila silovito trčila. Poškodbe je utrpelio pet oseb, med njimi pa je najhujše ranjena 26-letna C.M. iz kraja Zoppola pri Pordenonu, ki so jo s helikopterjem odpeljali v videmsko bolnišnico. Sprejeli so jo s pridržano prognozo. K srči naj ne bi bila v smrtni nevarnosti. Na združenje v goriško bolnišnico pa so odpeljali 35-letnega M.B., sopotnika dekleta v avtomobilu tipa hunday, dalje 21-letnega E.C. iz Sovodenj, ki je bil za volanom avtomobila znamke opel corsa, ter še 18-letnega J.C. in 18-letno I.C., ki sta sedela v oplu. Nihče od njih ni utrpel hudih poškodb.

Do prometne nesreče je prišlo okrog 17.30 na križišču pri Devetakih, na razpotju med pokrajinsko cestama št. 15 in št. 9. Preiskavo o vzrokih nezgode vodijo agenti prometne policije, po prvih ugotovitvah pa naj bi trčenje povzročilo neupoštevanje stopa in prednostni smeri vožnje.

Po razpoložljivih vesteht se je opel corsa pripeljala po pokrajinski cesti št. 15

iz Doberdoba v smeri Gorice; na križišču je voznik obrnil levo, na pokrajinsko cesto št. 9, kjer pa je trčil v avtomobil znamke hunday, ki je prišel iz nasprotni smeri in ga je upravljala 26-letna voznica iz Zoppole. Do silovitega trka je prišlo sred križišča. Avto tipa hunday je z uničenim prednjim delom pristal na desni, onkraj cestnega roba, medtem ko se je opel ustavljal ob robu poti. Alarm so sprožili ljudje, ki so privozili mimo in so se ob pogledu na ranjence takoj obrnili na službo hitre pomoci 118. Reševalci so se pripeljali z dvema rešilnima voziloma v avtomobilom z zdravnikom. Tриje potnikti v hundayu in sopotnik v oplu niso utrpteli hujših poškodb in so kar sami izstopili iz avtomobilov, zdravnik pa je takoj ugotovil, da je stanje 26-letnega dekleta resno. Zato so poklicani na pomoč zdravstveno službo s helikopterjem, ki je pristal v dolini sred kraške gmajne. Ranjenko so polozili na nosilo in jo peš po stezi prenesli do helikopterja, ki je nemudoma vzletel proti Vidmu. Goriški gasilci so očistili cestišče, ki je bilo posojano s črepnjami in kosi avtomobilov.

GORICA - Čezmejno sodelovanje

Na cestah mešane policijske patrulje

Slovenski in italijanski policisti med včerajnjim nadzorom prometa pri Gabrijah

BUMBACA

Čezmejno sodelovanje prometne policije se uspešno nadaljuje. Včeraj popoldne je na državni cesti 55 pri Gabrijah nadzorovala promet mešana italijansko-slovenska patrulja, ki jo je sestavljalo pet italijanskih policistov, katerim sta se pridružila še dva novogoriška kolega. Patrulja se je osredotočila predvsem na kontrolo voznikov motornih koles, medtem ko sta v prejšnjih mesecih prometni policiji skupaj kontrolirali tovorni promet ob meji. »Sodelovanje poteka v obliki izmenjave informacij in operativnih tehnik. Dva slovenska policista sta najprej na državni cesti 55, potem pa še na državni cesti 351 v Fari, spremila delo goriških kolegov. Tudi italijanski policisti so že spremljali delo slovenskih na novogoriški strani,« je povedal poveljnik prometne policije Gianguca Romiti in nadaljeval. »Vsakič se osredotočimo na posamezno kategorijo vozil. Tokrat smo izbrali motorne kolesa, ki se jim v poletnih mesecih preveč mudi na morje, avgusta pa bo mešana patrulja nadzorovala vožnjo avtomobilistov pod vplivom alkohola.« Včeraj je mešana patrulja med 13.30 in 19. uro ustavila 150 vozil, izdala sedemnajst glob in odvzela tri vozniška dovoljenja.

»MATURA« Med zrelimi tudi stotici

Jutri na vrsti družboslovni licej

Pred komisijo v slovenskem viššolskem središču so včeraj zagovarjali svojo »zrelost« še zadnji maturantje klasičnega liceja, nakar so poleg njihovih objavili še izide z znanstveno-tehnološkega liceja. Kot že na tehničnem polju so dijaki na oglasni deski letos prebrali le, če so ali niso izdelali. Izjema so dijaki s stoticami, včeraj smo našteli dva, eden od njiju je odnesel tudi pohvalo.

Klasični licej Primoža Trubarja: 3. licej - izdelali so Peter Bajt, Irene Costariol, Noemi Cristiani, Tina Frandolič, Jurij Klanjšček, Ivana Nanut, Marlenka Petajan, Anja Petrovič. Znanstveno-tehnološki licej Simona Gregorčiča: 5. razred - izdelali so Marco Castellani (stotica), Denis Corsi, Gregor Nanut, Tomaž Pahor (stotica s pohvalo), Petra Sovdat, Sebastian Valentic.

Jutri bosta zaključni državni izpit poslagala še zadnja dva dijaka družboslovnega liceja Gregorčič, nakar bo nad maturo padel zastor.

DOBERDOB - Sinoči uradna predaja nove pridobitve

Gradina dobila kuhinjo

Vizintin: Sprejemni center bo dodatno zaživel - Prefekt De Lorenzo: Biser sredi prelepega okolja

V novi kuhinji Marinčič, De Senibus, Vizintin in prefekt De Lorenzo

V sprejemnem centru na Gradini so včeraj predali namenu novo kuhinjo. Gre za pomembno pridobitev, ki bo prispevala k rasti tega žarišča sredi prelepega kraškega okolja, so sinoči poudarili govorniki z županom Paolom Vizintinom na celu.

Slovesnosti so se poleg bolj skromnega števila domaćinov udeležili predstavniki z drugimi Rogos, ki center upravlja, prefekt Roberto De Lorenzo in pokrajinski odbornik Marko Marinčič. Župan je poudaril, da se sprejemni center razvija, da se v njem lahko sklepajo poroke, da privablja ljudi od blizu in daleč ter da bo z novo kuhinjo še dodatno zaživel, saj je veliko povpraševanja po prirejanju praznovanj in pogostitev. Prefekt je izrazil navdušenje nad lepoto kraja in centra Gradina, o katerem je dejal, da je pravi biser sredi čudovite narave. Prevzeli sta ga predvsem kraška arhitektura in muzejska soba, ki si jo je poglobljeno ogledal in pokazal veliko zanimanje za zgodovino in kulturo Krša.

Predajo kuhinje sta spremnili glasba, z katero je poskrbel Viljem Gergolet, in ponudba izbranih jedi goriškega kuhanja Giovanna De Senebusa.

GORICA - V soboto

Podaljšan urnik ob začetku razprodaj

V soboto, 5. julija, se bo tudi v Goricu začela sezonska razprodaja, ki bo okvirno trajala do 6. septembra. Predstavniki goriškega združenja trgovcev ASCOM so ob tej priložnosti sprva nameravali prirediti pravo »belo noč« s prireditvami po ulicah mestnega središča ter z ureditvijo širšega otoka za pešce in prevozno promet, zaradi hladnega odziva nekaterih trgovcev pa so se odločili za posamezne pobude, ki bodo potekale v Raštelu in po korzih.

Urnil mnogih trgovin na korzu in v Raštelu bo v soboto podaljšan do 22. ali 23. ure. Odsek korza Verdi med križiščema z ulico Garibaldi in ulico Crispi bo že od jutranjih ur zaprt prometu. Bar Galleria bo priredil koncert skupine Autoridad loca, glasbeno popestritev pa načrtuje tudi bar Venezia. »V Raštelu bomo priredili tržnico, ki bo povezana z istočasno prireditvijo na temo sokolartu v grajskem naselju,« je povedal goriški trgovec in član ASCOM Benedikt Kosič in dodal, da bodo tudi v Raštelu po vsej verjetnosti poskrbeli za glasbene točke. Kosič je obenem izrazil upanje, da bodo do sobote odprli predel Travnika pred palajočo prefekturo, kot je zapisano v časovnem planu, ki ga je gradbeno podjetje Luci Costruzioni posredovalo občini. »Tudi na korzu bomo priredili nekaj spremnih pobud. Zaenkrat lahko povem, da bo šlo za animacijo v znamenju užitka in dobrega počutja,« je k povedanemu pristavljal predsednik zveze ASCOM za goriški okraj Gianluca Madriz, ki več ni želel razkriti. (Ale)

PLEŠIVO - Šola Občina bo prisluhnila krajanim

»Krminska uprava je občutljiva na problematiko prostorske stiske v osnovni šoli na Plešivem. Skupaj s slovensko konzulto pri goriški pokrajini smo prišli do zaključka, da bo potreben poslopje nujno širiti, problem pa so finančna sredstva, s katerimi občina ne razpolaga. Rešitev bomo skušali najti skupaj z novoizvoljenimi deželnimi svetniki.« Tako je v zvezi z vprašanjem slovenske osnovne šole Ludvik Zoržut povedal krminski župan Luciano Patat. O tej problematiki in drugih aktualnih temah, ki se ticejo občinskega teritorija, se nameravajo župan in ostali predstavniki občinskega odbora pogovoriti tudi krajanji, saj želijo preveriti njihove želje in predloge.

Pričelo je ponudilo javno srečanje, ki ga uprava prireja v petek, 4. julija, ob 20.30 v prostorih osnovne šole na Plešivem. »Med temami na dnevnem redu bo govoril širitev poslopnja osnovne šole. Zaradi naraščanja šolske populacije bo treba nujno priskrbeti dodatne prostore in menimo, da ne bo zadoščalo dograditi le enega razreda. Kakovostna šola potrebuje na primer tudi menzo in učilnico z računalniki,« je ocenil Patat in dodal, da se bo uprava vzpostavila zavzemala tudi za rešitev vprašanja sedeža slovenskega vrtca v Kriminu. Med drugimi temami, ki jih bodo upravitelji in občani obravnavali med petkovim srečanjem, bodo šolski prevozi s Plešivega in iz Krimina v slovensko nižjo srednjo šolo Trink v Gorici in nameščanje dvojezičnih tabel. (Ale)

ALTRAN

JEREMITIŠČE-LOKVICA - Snemanje filma

Goriški doprinos k Letečima bratom

Igralce in statiste so izbrali med člani krajevnih amaterskih gledališč

Na dvorišču Makučevih na Jeremitišču smo prišli ravno v trenutku, ko se je Rusjanova družina pred letalom Eda 1 nastavila fotografu. Vsi so izgledali zelo zadovoljni, saj je bratoma Edvardu in Jožetu po dolnih naporih končno uspelo uresničiti svoj sen: zgradila sta dvokrilca, prvega od sedmih goriških letal njune zaslove in izdelave. Veselje ob prvem letalskem podvigu bo izstopalo iz enega izmed prizorov igranodokumentarnega filma Leteča brata Rusjan, ki nastaja v produkciji Casablanca Film Production in ki so ga v prejšnjih dneh snemali tudi na Jeremitišču. Film, med koproducenti katerega sta tudi družba Transmedia iz Gorice in RTV Slovenija, bo predstavljen javnosti jeseni 2009.

Vlogo fotografa v prizoru, ki so ga v četrtek snemali na Jeremitišču, so zaupali Marku Gorenču. Družino sestavljajo igralci in statisti, ki so jih režiser in sodelavci izbrali med člani krajevnih amaterskih gledališč, predvsem v Štandrežu. Poiskali so jih tudi v krogih italijanskih ljubiteljev teatra, kar bo filmu nedvomno vtisnilo pravi večnaročnostni goriški pečat. Tako kot danes je bilo namreč tudi na začetku prejšnjega stoletja v Gorici veliko mešanih družin. Rusjanova je bila ena izmed teh: oč Franc je bil Slovenec iz Renč, mama Grazia pa je bila Furšanka iz kraja Medea. Mamo Grazio bo v filmu igrala Antonella D'Addato iz Gorice, očeta pa Marko Branjik iz Štandreža. Iz Štandreža so tudi Nikol Kerpan, ki igra 18-letno hčerko Lojzko-Gigio, Jana Tabaj in Virginija Braini, ki igra mladi hčerki Marijo in Ivanko-Nucci. Devetletnega sinčka Antonia-Tonina pa igra Andrea Bolteri. Vlogo

Edvardove velike ljubezni Danice Cigoj so zaupali Jasmin Kovic iz Števerjana. Edina profesionalna igralca sta Rok Vilhar in Jaka Lah v vlogah pionirjev letalstva Edvarda in Jožeta. Za potrebe filma je mizar Božidar Humar iz Orehovalj izdelal tudi maketo letala Eda 1 v naravnih velikosti. Po dvodnevnom snemanju na Jeremitišču se je filmska ekipa v petek premaknila na Lokvico na Kras. Tam so posneli nekaj prizorov iz gospodilne, ki so jo uredili v stari kleti ene od do-

mačij. Kasneje pa so na cesti, ki pelje na Cerje, posneli kolesarsko dirko. Edvard je namreč bil odličen kolesar in je zmagoval na številnih dirkah.

Ključno snemanje pa bo potekalo jutri in v torek na goriškem letališču, kjer bo poleg glavnih igralcev prisotna velika množica statistov (radovedneži, mestna gospoda, avstrijski oficirji, itd.), ki bodo filmu prideli utrip časa, ki je Gorico popeljal med pionirska mesta v razvoju letalstva. (vip)

GORICA

Omedlela na domu

Zaradi soparne vročine

Prijetna Goričanka je včeraj omedlela zaradi soparne vročine. Pred hujšimi posledicami so jo rešili gasilci, ki so se odzvali na obupan klic njene sestre.

Alarm se je sprožil včeraj ob 13.14, ko so na goriškem poveljstvu gasilcev prejeli klic gospo; bila je močno zaskrbljena, ker ji že nekaj dni ni uspelo stopiti v stik s 87-letno sestro. Bila je prepirčana, da si je pripetilo kaj hudega. Gasilci so nemudoma odšli v ulico Faiti, a se prijetna ženska na zvonjenje ni odzvala. Zato so dosegli balkon stanovanjske hiše, razbili okno in vstopili v stanovanje. Ženska je sedela, težko je dihalo, od topote je omedlela; ko so jo priklicali k zavestti, ni znala povedati, kje je in kaj se ji je pripetilo. Ugotovili so, da je že vsaj od jutra negibno sedela, zaradi slabosti, ki je jo obšla, pa si ni znala pomagati. Gasilci so na pomoč poklical službo 118, ki je žensko odpeljala na zdravljene v bolnišnico.

NOVA GORICA - Osvoboditev mejnega prehoda Rožna Dolina pred sedemnajstimi leti

Ko majhni premagajo velike

Izpostavili so pomen civilne iniciative, saj so krajani povsod samoiniciativno postavljali blokade, tudi z lastnimi telesi

Včerajšnja spominska slovesnost

NESREČA V GORAH - Giancarlo Bini

Usodni padec z gorske stene

Živel je pri Trapaniju, a je bil znan na Goriškem

ŠTEVERJAN Vrača se Festival

Števerjan bo čez vikend ponovno postal prestolnica narodno zabavne glasbe. V petek, 4. julija, se bo namreč dvignil zastor nad 38. izvedbo Festivala, ki je tudi letos potrdil svojo privalčnost. Na števerjanski praznik, ki ga ljubitelji glasbe nestрпно pričakujejo in na katerem je od leta 1971 nastopilo preko 300 ansamblov, se je namreč prijavilo kar 34 glasbenih sestavov.

Vsi, ki jim je narodno-zabavna glasba pri srcu, se bodo lahko že na prvem tekmovanlem večeru sprostili ob briški kapljici ob spremljavi novih viž, polke in valčkov, ki jih bodo v sugestivnem parku med borovci popeljali v svet slovenske narodno-zabavne glasbe. Kot vsako leto bodo tudi tokrat na polno paro delovali dobro založeni kioski.

Festival se bo začel v petek ob 20.30. V prvem večeru bodo nastopile skupine Prosen s Horjula, Bratje Avbreht z Velenja, Folketibuum iz Gorice, Orion iz Rake, Juhej iz Slovenj Gradca, Gorski cvet s Črnega Vrha, Brežiški flosarji iz Brežic, Modri val iz Kopra, Breza iz Črnomlja, Jernej Kolar iz Artič, Hram s Trnovega pri Gorici, Biser iz Šmarjeških toplic, Čepon s Horjula, Erazem s Predjamskega grada, Harmonija iz Nove Cerkve in Energijsa iz Ljubljane. Dan kasneje, 5. julija, se bodo ob 20.30 dalje pomerili ansamblji Interval, Šantej iz Grosuplja, Mladi upi iz Šmarj pri Jelšah, Kompromis iz Ormoža, Črčki iz Podkuma, Nanos iz Cola, Zdomarji iz Dolenje vasi, Lojze Ogorevc iz Brežic, Vrt iz Zreč, Rimljanji iz Šempetra v Sav. Dolini, Cvet iz Radeč, Bojana Rusa iz Velike Loke, Gorenjski fantje iz Komende, Uspeh s Kidričevega, Tapravlj 6 iz Raven na Koroškem, Akordi s Prestranca, Domen z Vižari iz Stranic in Notranjci iz Logatca. Finalni del Festivala bo v nedeljo, 6. julija, z začetkom ob 17.30.

Tudi letos bodo ljubitelji Festivala, ki ne morejo obiskati Števerjana, lahko sledili tekmovanju preko spletne strani društva E.B. Sedej, www.sedej.org.

GIANCARLO BINI

V hribih na Siciliji se je včeraj ponesrečil Goričan, ki je sicer že vrsto let živel pri Trapaniju, a je na Goriškem in Tržaškem, zlasti v glasbenih krogih, zelo poznan. Gre za 43-letnega Giancarla Binija, ki je pred odhodom na Sicilijo vodil pevski zbor društva Seghizzi v Gorici. Pod njegovim vodstvom se je iz moškega prelevil v mešani zbor in dosegel lepe uspehe. Binjeva smrt je zato močno odjeknila v Gorici, pa čeprav se je redko vračal v rodne kraje.

Nesreča se je pripetila včeraj zjutraj. Binij je s prijateljem, s katerim je delil ljubezen za gorništvo, naskakoval goro Cofano, v pokrajini Trapani. Vznožje hriba sta dosegla z gorskima kolesama in se nato lotila stene, ki sta to že večkrat počenjala. Tokrat pa sta si zaželeta še više, vendar brez primerne opreme. Vzpon se jima je ponesrečil in sta zgrmela v prepad. Bini je bil pri priči mrtev zaradi udarca v glavo. Njegov sopotnik, 41-letni Vito Di Stefano, je utrel poškodbe nog, a mu je uspelo poklicati karabinjerje in sprožiti alarm. Na kraj so prihitali reševalci iz posebne službe za nesrečo v gorah, ob njih še gasilci in zdravstveno osebje službe 118. Za ponesrečenega Goričana ni bilo pomoči. Kraj njegovega padca so dosegli s helikopterjem gasilci iz Catanie, s katerim so truplo prepeljali v dolino klub težavam zaradi sunkov silovitega vetra. Reševalno akcijo so spremjale polemike. Deželni direktor službe za reševanje v gorah Giorgio Bisagno je namreč izjavil, da je reševalna akcija stekla z zamudo in ni bila dovolj učinkovita, saj ni bilo koordinacije med reševalci.

Giancarlo Bini je bil rojen pred 43 leti v Gorici. Študij glasbe je opravil na konservatoriju v Trstu in Vidmu; na Tartiniju je diplomiral iz klavirja, na Tomadini pa iz kompozicije in dirigiranja. Štiri leta je bil bariton in nato nadomestni dirigent zборa Cappella Civica iz Trsta. Nastopal je po Evropi in bil večkrat nagrajen na natečajih zborovskega petja in kompozicije. Pred desetimi leti je zmagal državni natečaj in dobil stolico na konservatoriju Antonio Scontrino v Trapaniju, kjer je bil tudi dirigent zboru stolne cerkve. Živel je v kraju Valderice z ženo Palmiro Monopoli, tudi profesošorico glasbe na konservatoriju v Trapaniju, in s sedemletno hčerko, ki je včeraj izgubila očeta.

Ob dnevu osvoboditve mednarodnega mejnega prehoda Rožna Dolina in v počastitev drugih aktivnosti v vojni za samostojno Slovenijo leta 1991 je na parkirališču pri nekdanjem mejnem prehodu včeraj potekala krajša slovesnost. Udeležili so se je tisti, ki so pred 17 leti kakorkoli pomagali pri osvoboditvi mejnega prehoda iz rok jugoslovenske vojske. Spodaj ni bil velik, klub temu pa je bil zelo pomemben, saj je dokazal, da lahko v določenih situacijah tudi majhni premagajo proti velikim.

Novogoriška podžupanja Darinka Kozinc je na slovesnosti izpostavila pomen kriznega štaba občine Nova Gorica in izrazil preprčanje, da bodo vsi zaslužni za to, da se je jugoslovenska vojska pred 17 leti predala brez večjega odporja, dobila svoje mesto v zborniku, ki je v pripravi. Povedala je tudi, da je Slovenija po letih danes ravno muhasta najstnica, a je klub temu uspešno vstopila v EU in ji celo predsedovala. Poudarila je tudi pomen tega, da v Rožni Dolini ni več nobenih pregledov, da je mogoč prost prehod, ob zaključku govora pa se je iskreno zahvalila vsem zaslužnim

za to, da Slovenci danes živimo v svobodni državi. Zbrane je nagovoril tudi Bogdan Beltram, takratni komandant 6. pokrajinškega štaba teritorialne obrambe. »V tistih junijskih dneh ni bilo naši pokrajinji nič prizanešeno. Tekla je kri,« je poudaril in izpostavil izreden pomen civilne iniciative, saj so krajani povsod samoiniciativno postavljali blokade, tudi z lastnimi telesi.

Spregorovil je tudi takratni načelnik uprave za notranje zadeve v Novi Gorici Stanislav Bačar. Naglasil je usklajenos, razumevanje, zaupanje in discipliniranost vseh, ki so sodelovali pri takratnih aktivnostih. »Poglejte se med sabo. Vsem vam pristaže slava, čistilkam, šoferjem, komandanrom in poveljnikom. Brez usklajenega delovanja bi danes govorili pred takšnim spomenikom mrtvih,« je zaključil. V kulturnem programu sta nastopila Goriški pihališči orkester in recitatorka Alja Mohorčič, slovesnosti pa je sledilo še veteransko srečanje, ki je bilo prava priložnost za obujanje spominov na nemirne in negotove, a zgodovinsko izredno pomembne dni.

Nace Novak

JAMLJE - Športno-kulturno društvo

Kremenjak obnovil odbor

V občni zbor uvedel nastop plesnih skupin

Plesna točka pred občnim zborom jameljskega društva

BUMBACA

Odpeljali 38 Afričanov

V noči s petka na včerajšnji dan je z ronškega letalnišča vzletelo letalo z 38 nezakonitimi priseljenci, ki so bili zaprti od 30 do 40 dni v centru za prebežnike pri Gradišču. Večji del oseb, ki so jih ponovno odpeljali v domovino, je prihajal iz Egipta, ostali pa so bili iz Tunizije, Maroka in Alžirije.

Oprihodnosti levice

Goriški krožek Kritične levice bo jutri v goriškem Kulturnem domu priedel srečanje z naslovom »Oprihodnost levice? Protikapitalistična!« Razprave, ki se bo začela ob 17.45, se bo udeležila tudi Flavia D'Angeli, mlada prekerna delavka, ki je že kandidirala na aprilske volitve.

CISI išče prostovoljce

CISI bo do 7. julija zbiral prijave prostovoljev, ki nameravajo sodelovati pri projektu civilne službe na področju pomoči prizadetim. Enajst prostovoljcev bo za 32 delovnih ur tedensko v različnih centrih za prizadevanja na Goriškem prejelo 433,80 evrov. Za informacije je na razpolago tel. 0481-956022.

Delovno mesto v sociali

Na pokrajinskem uradu za delo v ulici Alfieri v Gorici bodo v torek zbirali prijave za nadaljnje selekcije za operaterja na področju zdravstva in sociale. Trimeseca pogodba predvideva 36 delovnih ur tedensko. Delavec bo moral biti na razpolago tudi ob praznikih.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalki:

GORICA

Q8 - Ul. Trieste 22
AGIP - Ul. Don Bosco 108

AGIP - Ul. Aquileia 60

TRŽIČ

SHELL - Ul. Matteotti 23

ESSO - Ul. I Maggio 59

IP - Ul. Boito 57

OMV - Ul. Terme Romane 5

KRMIN

API - Ul. Isonzo

GRADIŠČE

AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu

TURJAK

AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 31

FOLJAN

AGIP - Ul. Redipuglia 42

ROMANS

API - Ul. XXV Maggio 3/A

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BALDINI, korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU

CINQUETTI, ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH

ALL'ANGELO, ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

REDETTORE (Ternoviz), ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

Kino

GORICA

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Un'estate al mare«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.10 »L'in-

credible Hulk«.

Dvorana 3: 17.50 - 20.10 - 22.10 »La notte non aspetta«.

CORSO Rdeča dvorana: 15.45 - 17.50 - 20.00 - 22.15 »Un amore di testimone«.

Modra dvorana: zaprta.

Rumena dvorana: 15.45 - 17.50 - 20.00 - 22.15 »Il divo«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Un'estate al mare«.

Dvorana 2: 17.50 - 20.00 - 22.10 »La notte non aspetta«.

Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »L'in-

credible Hulk«.

Dvorana 4: 17.40 - 20.10 - 22.10 »E venne il giorno«.

Dvorana 5: 17.40 - 19.50 - 22.00 »Un amore di testimone«.

Koncerti

12. MEDNARODNO SREČANJE SAK-SOFONISTOV v Sloveniji: v ponedeljek, 30. junija, ob 21.30 na Bevkovem trgu v Novi Gorici otvoriti koncert z Big Bandom GD Nova, gostja večera bo pevka Nuška Drašček.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: v torek, 1. julija, ob 21. uri bo v goriškem gradu koncert skupine Lucidarium z naslovom »Lo mio servente core« - Tradizione e avanguardia nella musica al tempo di Dante Alighieri«; vstop prost: informacije na tel. 0481-531326, www.dramsam.it.

GLASBENI FESTIVAL MED ZVOKI KRAJEV: v četrtek, 3. julija, bo ob 21. uri v Kmečkem muzeju v Fari koncert harmonikaša Igorja Zobina; vstop prost.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da mora učno osebje, ki je pogojo vključeno v pokrajinske lestvice (bivše permanentne) za šole s slovenskim učnim jezikom, najkasneje do 30. junija Uradu za slovenske šole pri pokrajinskem šolskem uradu v ulici Rismundo, 6 v Gorici predstaviti osebno izjavo o pridobitvi usposobljenosti za poučevanje na osnovni šoli ali habilitacije, ki je predvidena za otroški vrtec ali za posamezne natečajne razrede. Do istega dne lahko tudi kandidati, ki so že polnopravno vključeni v zgoraj omenjene lestvice, predstavijo istemu uradu morebitne nove naslove za poučevanje podpornega pouka in se tako vključijo v sezname za podporni pouk. Isto naslov lahko kandidati, ki so v lestvici rednih natečajev za nižje in višje srednje šole (lestvice rednih natečajev za otroški vrtec in osnovno šolo so namreč v goriški pokrajini izčrpane), do 1. julija predstavijo Uradu za slovenske šole pri deželnem šolskem uradu za Furlanijo Julijsko krajino v Trstu, ul. Sant. Anastasio, 12, da se tako vključijo v posebne sezname za poučevanje podpornega pouka, ki so priloženi še veljavnim lestvicam rednih natečajev. Obraci so na razpolago na tajništvih posameznih šol ali na Uradu za slovenske šole, ki nudi tudi pojasnila.

Izleti

50-LETNIKI občine Sovodnje organizirajo izlet; zainteresirani naj poklicijo v večernih urah na tel. 0481-520337 (Laura).

KD DANICA organizira tradicionalni izlet v Laško na praznik cvetja in piva, ki bo 12. in 13. julija. Poskrbljeni sta avtobus in prenosič; vpisovanje do 30. junija na tel. 339-7484533 (Dolores).

SPDG obvešča, da bo 6. julija v sodelovanju s Planinskim društvom Nova Gorica izlet na Monte Pisimon (1881 m) v Karniji. Izlet je primeren za dobro trening in hoje vzdržljive planinace, saj trajata vzhodno in spust skupaj okrog 8 ur.

Prijave do pondeljka, 30. junija, pri Dinnu Paulinu (tel. 333-1581015), oz. pri PD v Novi Gorici na tel. 00386-3023030. V slučaju premajhnega števila udeležencev bo prevoz z lastnimi sredstvi, sicer pa z avtobusom. Informativni sestanek bo v četrtek, 3. julija, na sedežu PD Nova Gorica, Bazoviška 4.

SPDG obvešča, da bo v skladu z najačljenim programom 2008 od 25. do 27. julija izlet v Dolomite (Croda del Becco/Seekofel 2810 m in Kleine Gaisl/Piccola Croda Rossa 2859 m med Cortino in Toblachom). Zaradi rezervacije prenočišča in organizacije prevoza

Goriška Mohorjeva družba

Župnija sv. Mavra in Silvestra

Rajonski svet Pevma, Štmaver, Oslavje

vabijo na

predstavitev dvojezične publikacije avtorice Verene Koršič Zorn

TONE KRALJ

Cerkvene poslikave na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini
Le pitture murali nelle chiese dell'area Triestina, del Goriziano e della Val Canale

V TOREK, 1. JULIJA 2008, ob 20.30 v cerkvi v Pevmi

O delu bosta spregovorila umetnostna zgodovinarja

Verena Koršič Zorn in Saša Quinzi.

Nastopil bo cerkveni mešani pevski zbor iz Pevme, ki ga vodi Franc Valentinc

moli, profesorica medkulturnosti Luka Čok, državna sekretarka Jelka Pirkočić, filozof Ernest Ženko, koordinatorica mladinskih projektov Veronika Krainz, predsednik Zveze Romov Slovenije Jožko Horvat - Muc, profesorica Luigia Negro, nekdanji predsednik Mladine evropskih narodnih skupnosti Aleksander Studen-Kirchner, dekanja Fakultete za humanistične študije Koper Vesna Mikolič, filozof Edi Kovac. Več o Dragi mladih na spletnem naslovu www.dragamladih.org ali na tel. 040-728218 (Bojan Mevlja) ali 0038631-371735 (Zdenka Oblak).

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA, župnija Sv. Mavra in Silvestra, rajonski svet Pevma, Štmaver, Oslavje prirejajo predstavitev knjige z naslovom »Tone Kralj - Cerkvene poslikave na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini« v torek, 1. julija, ob 20.30 v cerkvi v Pevmi. O delu bosta spregovorila umetnostna zgodovinarja knjige Verena Koršič Zorn in Saša Quinzi. Nastopil bo cerkveni mešani pevski zbor iz Pevme.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH obvešča, da bo zaradi dopusta zaprta od 30. junija do 18. julija.

VIKEND NA KRASU: danes, 29. junija, ob 8.30 na trgu spominskega parka na Debeli griži v Zagradu zgodovinsku uprizoritev prve svetovne vojne.

Mali oglasi

V ULICI CADORNA 34 v Gorici, 3. nadstropje, oddam v najem 60-metrsko dobro ohraneno, neopremljeno stanovanje, na razpolago že s prvim julijem; najemnina 410 evrov na mesec vključno s stroški; tel. 0481-81361.

Prispevki

V spomin na pokojno sestro Jelko Semolič darujeta brat Ivan in sestra Ida 100 evrov za sekcijo VZPI-ANPI Sovodnj.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 10.30, Cirillo Korce iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ane in na glavno pokopališče.

JUTRI V FOLJANU: 11.00, Carmela Bossi vd. Stabile v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V RONKAH: 11.30, Maria Durin vd. Geissa (iz bolnišnice v Čedadu) v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču; 10.30, Leopoldo Simonit (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Sv. Štefana v Romjanu in na pokopališču.

JUTRI V TRŽIČU: 10.00, Silvana Griffari por. Cristin iz bolnišnice na pokopališču.

30.6.1999

30.6.2008

Davorin

Zmeraj si v naših srčih.

Vsi tvoji dragi

Sovodnje, 29. junija 2008

SOVODNJE - Uspeh praznika občinske samostojnosti krojijo vsa krajevna društva

Praznični vrhunec bo zaznamovala obletnica pobratenja s Škofjo Loko

Sinoči so nagradili zmagovalce turnirjev ter razstavljavce kruha in vin - Danes najprej nogometna tekma, nato osrednja slovesnost

Sovodenjski praznik občinske samostojnosti, ki poteka na kotalkarski plošči na Peči, bo danes dosegel vrhunec. Tudi letos k uspehu praznovanja prispevajo vsa krajevna društva, ki ponujajo otroške dejavnosti, koncerte, razstave, nastope, nogometne in odbojkarske turnirje, pa tudi tombolo in briškolo. Dobra udeležba ljudi - predvsem seveda mladine - je najboljši dokaz, da je vloženi napor poplačan.

Včeraj pod večer so odigrali finale turnirjev in odpri razstavo domačega kruha. Zmagovalce tekmovanj ter razstavljavce domačega kruha in vin so nagradili sinoči. Včera pa s tem ni bilo konec, saj je praznično razpoložena publike najprej zaplesala po ritmi ansambla Muff Show, nato pa odigrala še tombolo.

Današnje dogajanje, ki se bo popoldne preselilo v Sovodnje, bo zaznamovala 30-letnica pobratenja z občino Škofja Loka. Ob 18.30 bo namreč v sovodenjskem Kulturnem domu osrednja slovesnost, na kateri bo navzoče nagovoril župan Igor Petajan. Udeležila se je bodo tudi škojeloška delegacija z županom Igorjem Drakslerjem na čelu, saj bodo tudi v obsoški vasi podpisali jubilejno listino, ki so jo pred nekaj meseci skupaj s Sovodenjci že podpisali v Škofji Loki. Še pred tem bo na sovodenjskem igrišču prijateljska nogometna tekma med domačo in škojeloško ekipo. Kot veli tradicija, bosta na današnjem slavju podelitev priznanj zaslужnim občanom in nagrajevanje osnovnošolskih otrok, ki so se udeležili tečaja prometne vzgoje.

Pri Francetu

Domača kuhinja
Zaprt ob nedeljah in ponedeljkih
SOVODNJE OB SOCI (GO)
Prvomajska 86, telefon 0481.882038

PROGRAM Dogajanje se popoldne seli v Sovodnje

Današnji program prazničnega dogajanja se bo začel ob 8.30, ko se bodo na Peči zbrali udeleženci zgodovinskega pohoda; ob 12.30 se bo končal s kosiom za pohodnike. Ob 13. uri bodo tam odprtje otroškega koticka in ob 14.30 igre brez meja. Dogajanje se bo nato selilo v Sovodnje, kjer bo ob 16. uri prijateljska nogometna tekma med Škofjo Loko in Sovodnjami, ob 18.30 pa še slavnostna seja v Kulturnem domu. Nastopila bosta mešani pevski zbor Lubnik iz Škofje Loke in mladinska vokalna skupina Bodeča Neža z Vrha. Ob 21.30 bo praznovanja sklenil bend Live Killers.

Gostje občinskega
praznika
ob sinočnem
odprtju razstave
domačega kruha

BUMBACA

CASTELLO DI
RUBBIA

KRAŠKA
AVTOHTONA
VINA

GRAD RUBBIE

Vrh, Gornji Vrh 54
Sovodnje ob Soči
www.castellodirubbia.it
Tel. 0481 21737

GOSTILNA 1971 GOSTILNA
V. PRIMOŽIČ
DOMAČA KUHINJA

GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134
Tel. 0481.82117
Fax 0481.548864

imsa GLASS GLOBAL SYSTEM

www.imsa.it

30th

1978 | 2008

MARIC
MUCCI
MARIO MUCCI & C. s.n.c.

PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA
Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

tiskarna
grafica goriziana

34170 gorica • ul. a. gregorčič, 18 • tel. 0481 22116
fax 0481 22079 • e-mail: info@graficagoriziana.com

www.graficagoriziana.com

**Zadružna Banka
Doberdob
in Sovodnje**
www.bccdos.it

**Povsed prisotni, kjer
nas potrebujete...**

V Sovodnjah

Prvomajska 120/A, Tel. 0481.882155

NEDELJSKE

Rečeno, storjeno. Italijanska vlada je na svoji petkovki seji odobrila zakonski predlog, po katerem bi prvim štirim možem države (predsednik republike, predsednik vlade in predsednika obeh domov parlamenta) ne sodili za morebitna kazniva dejanja, ki so jih zagrešili tudi pred prevzemom visoke dolžnosti, dokler traja njihov mandat. Na ta način, je svoj predlog utemeljil pravosodni minister Angelino Alfano, želi vlada zagotoviti najvišjim predstavnikom države možnost nemotenega vladanja. Za morebitne kršitve zakona bodo odgovarjali pred sodiščem, ko jim bo potekel mandat.

Zakonski predlog, ki tokrat nosi ime po sedanjem pravosodnem ministru, v mandatnem obdobju 2001 – 2006 pa po takratnem predsedniku senatorju Doma svoboščin Renatu Schifaniju (Danes je kot predsednik senata drugi mož v državi) je dejansko še en poskus premira Silvia Berlusconija, da bi zavrl milanski proces, na katerem je osumljen korupcije prič (Milansko tožilstvo ga dolži, da je podkupil britanskega odvetnika Davida Millsa zato, da bi med svojim pričanjem prikrojil resnico in ga ne bi vpletel v zadevo All Iberian). Alfano je med novinarsko konferenco zakonski predlog prikazal kot ukrep, ki so ga že uveli v mnogih evropskih državah in ki naj bi utrdil italijansko demokracijo in prvim štirim možem v državi med mandatom omogočil nemoteno delo, predvsem pa je zanikal, da bi šlo za zakonski predlog »ad personam«, napisan na kožo predsednika vlade. A kdo bi mu verjel. Med štirimi najvišjimi predstavniki države je Silvio Berlusconi edini, ki ima še odprte račune s sodniki (Poleg milanskega procesa je preiskovan tudi v Neaplju), med petkovo vladno sejo je glasoval za Alfanov zakonski predlog, svoj »da« pa naj bi utemeljil s trditvijo, češ »ali vodim vlado ali pa se pripravljam na sodne obravnavne, obeh nalog ni mogoče izpolniti istočasno«. Ali ni to priznanje, da ukrep koristi predvsem njemu?

Sicer pa to ni edini dokaz o tem, kam pes tako moli. Pred tem so senatorji Ljudstva svobode popravili zakonski dekret o varnosti in mu dodali člena, po katerih se za eno leto zamrznejo vsi procesi, ki so se začeli pred letom 2002 in obravnavajo kazniva dejanja, z katera zagrožena kazen ne presega 10 let zapora. Glej naključje, med te procese sodi tudi milanski, na katerem je premier eden od otožencev. Zgornji dom je dekret odobril v prejšnjih dneh, sedaj je na vrsti poslanska zbornica. Ostaja sicer neznanka, kako bo na odobritev dekreta reagiral predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je bil zelo vznejevoljen, ker ga je premier v tem primeru prinesel okoli. V besedilu, ki ga je podpisal Napolitano, preden je dekret šel v parlamentarno proceduro, sploh ni bilo členov o zamrznitvi procesov, dodana sta bila po premierovem nalogu med razpravo v senatu. Z omenjenima členoma najbrž predsednik republike odloka ne bi podpisal, ker meni, da nista politično oportuna, predvsem pa obstaja možnost, da sta navzkriž z ustavo. Zato skuša Kvirinal prepričati Berlusconija, naj sporna člena umakne med razpravo v zbornici, da ne bi prišlo do spora med predsedstvom republike in predsedstvom vlade. Vendar Napolitanovo prigovaranje doslej ni obrodilo sadov.

In vprašanje je, ali jih lahko obrodi v prihodnjih dneh, čeprav je baje premier zelo cenil odločni nastop predsednika republike v odnosu do Višjega sodnega sveta in prevelike zgovornosti nekaterih njegovih članov glede dekreta o zamrznitvi procesov. Po dveh izredno ostrih in izrazito žolčnih javnih napadih na sodnike (med novinarsko konferenco ob koncu zasedanja vrha Evropske unije v Bruslju, nato pa med pozdravnim nagovorom na skupščini Confesercenti), se Berlusconi ne more in najbrž tudi noči umakniti. Premier želi namreč izkoristiti sedanjo pril-

jubljenost med javnim mnenjem za končni obračun s sodstvom, ki ne uživa več take podpore kot v obdobju preiskave čiste roke, ko je bila desnosredinska vlada zaradi nasprotovanja sodnikov prisiljena umakniti odlok »za rešitev tatov«. Ugled sodstva je v tem času krepko upadel, Berlusconi je bil izvoljen navzlic zakonom »ad personam«, ki jih je vsilil parlament v obdobju 2001 – 2006, za dober del volivcev očitno premierovi neporavnani računi s pravico, niso bili ovira in problem. Ker volilni veter polni njegova jadra (kot kaže nedavni izid volitev na Siciliji), želi Berlusconi izkoristiti priložnost in obračunati s sodstvom, obračun je postal zanj, po mnenju mnogih komentatorjev, že prava obsejija. In nič ne de, če pri tem nekoliko okrni eno temeljni pravil demokracije o ločitvi oblasti, po katerem bi morala biti sodna oblast povsem avtonomna in neodvisna od zakonodajne in izvršne.

Sodstvo pa najbrž ni edino, ki je na muhi predsednika vlade. Tako za tem bo-

do na vrsti mediji, saj je napovedan zakon, ki prepoveduje objavo prisluhov. Novinarjem, ki bi ga kršili, je zagrožen zapor, založnikom pa izredno visoka denarna kazen. Milanski medijski mogotec morda ni nikoli bral Dnevnika Antonia Gramscija, a je kljub temu dojel pomen njegovega nauka, da je obvladovanje sredstev, ki proizvajajo ideje in pogojujejo javno mnenje, prav tako pomembno kot nadzor nad sredstvi za proizvodnjo blaga. S tremi televizijskimi postajami, ki so v njegovi neposredni lasti, z odkupom producentske hiše Endemol, od katere je za svoje oddaje v znatni meri odvisna tudi Rai, in z vplivom na javno televizijo Berlusconi že veliko let obvladuje televizijski prostor, medtem ko nima enakega vpliva na tiskane medije. Če pa bo odobren tudi zakon, ki prepoveduje objavo prisluhov, bo tudi kontrola nad tiskanimi mediji znatno večja, avtonomija novinarjev pa znatno okrnjena, le težko bodo dovolj učinkovit »pes čuvaj« pravic družbe, ker jim bo zakonski na-

gobčnik dejansko onemogočil, da dovolj krepko »grizejo«.

V obdobju 2001 – 2006 je Berlusconi imel v parlamentu prav tako veliko večino, kot jo jo ima v tej mandatni dobi, vendar koalicija je bila takrat manj homogena: centristi so skušali uveljaviti svoje poglede in skušali nekoliko omiliti najbolj sporne premierove poteze, Nacionalno zavezništvo je vodilo svojo politiko, ki ni bila vedno v polnem sovocaju z Berlusconijevim, Gianfrankom Fini in premier sta si bila večkrat v laseh. Tokrat pa v Ljudstvu svobode ni centristov, ki so bili prisiljeni v opozicijo, Fini je z izvolitvijo za predsednika zbornice dobil sicer prestižno mesto, vendar je politično izven igre, ostali koalični partnerji - z izjemo Severne lige - pa so prešibki, da bi lahko oporekali premieru. Z razliko od prve polovice tega desetletja pa so tudi parlamentarci manj neodvisni: leta 2001 so se morali za izvolitev boriti v enomandatnih okrožjih, izvolitev je bila tudi njihova zasluga, sedaj pa so bili izvoljeni, ker jim je

vodja povezave dodelil dovolj ugodno mesto na kandidatni listi, dejansko jih je imenoval. Tudi njihova avtonomija je zato okrnjena, medtem ko premier utemeljuje svojo vlogo in svojo željo, da bi bil bolj enak od drugih oblasti v državi, prav zato, ker so ljudje množično glasovali zanj. Zato bojazen, da bi italijanska demokracija lahko dobila nekoliko bolj avtoritarnih obrisov, najbrž ni povsem iz trte izvita.

Zakonodajna doba, ki se je začela v znamenju dialoga med večino in opozicijo, dobiva dobra dva meseca po volitvah povsem drugačen pečat. Dialog med vladom in opozicijo je prekinjen, pa tudi obljube vlate, da bo v svoji gospodarski politiki prisluhnila predlogom in pripombam vseh socialnih partnerjev in vseh socialnih slojev, so pozabljene. O tem priča nadut nastop gospodarskega ministra Giulia Tremontija, ki je odrezavo zavrnil vse priporabe opozicije in sindikatov glede napovedane »socialne kartice«, ki naj bi manj premožnim upokojencem omogočila nekaj prihrankov pri nakupu hrane in plačevanju električne energije. Ne bom poslušal pripomb frivilne levice, ki ji je bolj do mondenih srečanj kot pa do reševanja dejanskih problemov ljudi, je kritike odpravil gospodarski minister. Najbrž ima prav Edmondo Berselli, ko ugotavlja, da v sklopu gospodarskih ukrepov Berlusconijevi vlade ni videti nobenega liberalnega pristopa, ampak samo paternalizem in demagogijo. Čeprav bo svoj značaj skušala prikriti z demagoškimi triki, je Berlusconijeva vlada – tako Berselli - izrazito razredna, pravzaprav korporativna vlada, ki si bo prizadevala, da bo nagradila svoje volivce, predvsem svobodne poklice in neodvisne delavce na škodo odvisnih. Kako naj bi drugača tolmačili ukrep, s katerim je bila odpravljena sledljivost honorarjev za svobodne poklice, če ne kot tiho prilovitev v utajevanje davkov?

Politično poletje, ki je navzlic pasji vročini zadnjega tedna veliko bolj vroče od meteoroškega, pa je še bolj zatočilo in dušeče zaradi jedelanja opozicije. Gospodarske ukrepe vlade so občasno in večkrat tudi precej boječe ocenili samo nekateri ministri vlade v senci, medtem ko ne vlađa v senci v celoti ne vodstvo opozicije nista skušala razbrati in celovito oceniti vladne politike.

Cincanje pa ne zadeva samo vladne gospodarske politike, temveč tudi ofenzivo proti sodstvu in pritisik na novinarje. Sekretar Demokratske stranke Walter Veltroni je sicer obsodil vladni pristop in prekinil dialog, ki je po njegovih ocenah v sedanjih razmerah nemogoč, napovedal je tudi protestni ljudski shod, vendar šele za jesen. Bolj kot z vprašanjem, kako votiti odločno in učinkovito opozicijsko politiko, kako reagirati na vladne predloge in kako poskusiti prevzeti pobudo v tej politični partiji, se je Demokratska stranka doslej ukvarjala sama s sabo, s svojimi notranjimi ravnovesji, s tem, ali naj skliče predčasnini kongres ali ne, njeni voditelji so bili bolj zainteresirani za rezinicno oblasti, ki si bo jodo lahko odrezali od sicer mahnega kolača, kot pa za snovanje celovitega projekta, ki bi lahko načel Berlusconijevu hegemonijo. Curzio Maltese trdi, da bo taka leva sredina potrebovala dolgo let, preden bo lahko načela miselnost, ki je temelj Berlusconijevemu volilnemu uspehu in ki se je krepko zakoreninila v ljudeh, tudi v volilnih trdnjavah demokratov. Za oblikovanje nove politike bi potrebovali veliko več skromnosti, radovednosti, pripravljenosti, da se priznajo narejene napake (na primer to, da si leva sredina ni upala razvzolati problema konflikta interesov), pripravljenosti na tveganje, vendar tega blaga, žal, ni videti na političnih stojnicah italijanskih reformistov. S svojim jedlanjem Demokratska stranka prepušča politično pobudo Antoniu Di Pietru, ki se sicer dosledno upira Berlusconiju, a s svojim nekoliko populističnim ekstreminismom ni in ne more biti resnična alternativa Ljudstvu svobode.

ZARADI OSTRE BERLUSCONIJEVE OFENZIVE PROTI SODSTVU

Politično poletje veliko bolj soporno od meteorološkega

VOJMIROV TAVČAR

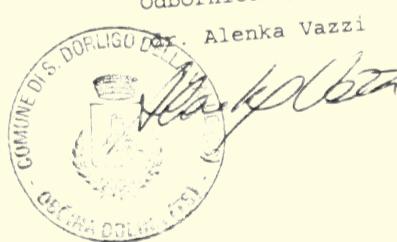

Otroška vrtca Miškulin in Ke letošnja zmagovalca državne

Spošt.
vzgojiteljice in otroci
vrtcev »Miškulin« in »Kekec«,
z zadovoljstvom smo sprejeli vest, da sta si vaša vrtca prislužila
prvo nagrado na natečaju »Fabbricando«, ki ga prireja podjetje
Acciaierie Bertoli Safau S.p.A. pod visokim pokroviteljstvom
Predsednika Republike. Delo, s katerim ste se predstavili, ki priča
o uspešnosti skupnega nastopanja obeh vrtcev, se nedvomno na-
vezuje na stvarnost našega prostora in prinaša torej ugled ne
samo didaktičnemu ravnateljstvu, ampak celotni občini. Zato
Vam želim v svojem imenu, in v imenu uprave katere član sem,
iskreno čestitati za dosežen uspeh.

odbornica šolstvo
GOMIŠČEK D.O.S. DORLIGOZ, Alenka Vazzi

Kekec iz Boljunka in Boršta v letaščega likovnega natečaja Fabbricando

POMEMBNE, A NAM NEZNANE TRŽAČanke IN GORIČanke

Ksenija Vidali Žebrè (1913 - 2004) (Operna pevka in pedagoginja)

la.

Ksenija Vidali je pevka, ki je po drugi svetovni vojni poldrugo desetletje pela z najbolj znanimi pevci tistega časa in z njimi osvajala operne odre v Italiji, Španiji, Portugalski in Srednji Afriki (Tuniziji).

Koliko vemo o tej naši tržački rojakinji v Trstu, se sprašujem, ko dopolnjujem seznam neznanih ali malo znanih Tržačank. Pri nas jo pozna Škednjek (Ščedna), od koder je doma, ves ostali Trst pa bolj malo. In nehote se mi spomin ustavi prav v tistih letih njene bleščeče mednarodne kariere. Bilo je 25. aprila 1947. Vidalijeva se je utrujena ravnokar vrnila iz Portugalske, kjer je z Benjaminom Giglijem (bil je Des Grieux) v Portu in v Lizboni pela Massenetovo Manon. Ustavila se je sredi mesta, v ul. Coroneo (takratni ul. Nizza) št. 4. V hiši, ki je bila v lasti tržačkih Judov, so Nemci izropali stanovanja, lastnike poslali v taborišča in vselili tja svoje oficirje. Po vojni so jo po odhodu jugoslovanske vojne zasedli naši ljudje, ki so se vrnili iz Jugoslavije. Zanimiva družina. V velikem stanovanju v drugem nadstropju so v največji sobi, nekdanjem salonu, stanovali trije naši kulturniki, pisatelj Vladimir Bartol, glasbenik Fran Venturini in igralec Modest Sancin. Stanovanje ni bilo nikdar zaklenjeno, saj je bil tam večni »vija vaj«, posebno zvečer je postal nekakšno shajališče naših takratnih kulturnih in političnih delavcev. In tam sem osebno spoznala slavno pevko Ksenijo Vidali. Čakala je, da se iz službe na Radu vrne Demetrij Žebrè. Ker je bila utrujena, ji je Sancin ponudil svojo posteljo, da si vsaj malo odpocije. V sobi je bilo hladno, saj na oknih ni bilo šip, tudi navojnice so bile spuščene, samo majhna namizna svetilka je osvetljevala sobo. V tisto zatemnjeno sobo sem nenaščekano in nepričakovano vstopila in v zadregi obstala, a le za hip. Sancin mi je takoj prihitel naproti in mi predstavil svojo prijateljico in kolegino Ksenijo, ki sem jo kot pevko poznala samo z odra ljubljanske Opere.

Prišla sem sredi njenega živahnegaa pripovedovanja o turneji z Gigljem. S seboj je prinesla tudi časopisne izrezke kritik, ki so bile polne občudovanja in navdušene hvale o njenih pevskih nastopih. V nekaterih vlogah, mednje so šteli tudi Manon, je v tistih letih veljala za najboljšo evropsko sopranistko. Blestela je tudi v vlogi Adriane Lecouvreur na festivalu italijanskih skladateljev v San Remu. Ko sem se bolje seznanila z njo, sem spoznala, da je čudovit človek, iskrena prijateljica in kolegica, ki ni poznala ne intrig ne zahrbitnosti. Zaradi teh svojih lastnosti je bila povsod zelo prijubljena, saj je vsa njena pojava naravnost izzarevala srčno dobroto ter neko posebno toplino. Da ne bi vzbujala zavisti ali da bi kdo mislil, da jo vodstvo protežira, se je večkrat raje sama umaknila. Ta njena uvidevnost in občutljivost je bila tudi več let pozneje »kriva« za njen predčasni umik z odra.

Ksenija Vidali se je rodila 30. aprila 1913 v Škednjiju. Njen oče elektrotehnik Peter Angel Vidali je bil med vojno ujetnik v Rusiji; tam je zbolel za tuberkulozo in komaj 28 let star umrl. Njegova družina se je, tako domnevajo, preselila iz Furlanije v istrsko vasico Kubed. Njena mama Frančiška Škergat je bila sirota, zato jo je vzel k sebi stric v Škednjiju, kjer je potem živel v ostala tudi po poroki in moževi smrti. Malo Ksenijo, pravili so ji Senka, pa je med vojno poslala v Kubed k tašči, noni Krmilki. Tam jo je, ko je imela pet let, kubejski župnik slišal prepevati uspavanko punčki. Njeno petje ga je tako prevzelo, da ji je prerokoval operno kariero. Po vojni se je vrnila domov v Škednj. Po moževi smrti se je njena mama spet poročila.

mlaide neveste, dokler ji mama tega ni prepovedala, rekoč, da si s tem kvare oči. Ernest Just je ostal njen učitelj in mentor, le nekajkrat je bila tudi pri Giorgii Fornazari. Že mlada je bila v raznih zborih, tudi v cerkevem, kjer je spoznala Italijana Giordana De Marchija, s katerim se je kmalu poročila. Poroka pa ni zavrla njenega želje po petju. Njen prvi solistični nastop je bil v cerkvi, na koru je bila Gounodovo Avenarijo, na orglah pa jo je spremljala prijateljica Alma Godina Ghirardi. Kmalu potem je poskusila svojo srečo v Ljubljani, kamor jo je na priporočilo povabil Mirko Polič, ki je takrat vodil Opero. Na avdiciji je zapele tri arije in takoj požela priznanje. Kmalu so ji ponudili možnost nastopa na odru. 2. februar 1937 je debitirala kot Mimì v Puccinijevi operi La Bohème. Kritike so bile zelo ugodne. Upravnik SNG Oton Župančič jo je pozdravil z besedami: »Kajne, primorska Slovenka, zdaj boste ostali naši!« In Ksenija je podpisala svoj prvi angažma.

Mož, ki se je sprva strinjal z njenim odhodom v Ljubljano in jo je prisel celo poslušat, si je premislil in jo čez nekaj časa prosil, naj se vrne domov. Ustregla mu je, a vse kaže, da ji je bila pevska kariera vendarle usojena. Mož je namreč nepričakovano zbolel za meningitisom in Ksenija je bila 26 let stara že vdova. Pozneje je rekla, da bi si nikdar ne odpustila, če bi ne bila takrat ob njem. Po njegovih smrtnih se je vrnila v Ljubljano in ji ostala zvesta do leta 1946. V devetih letih je bila vrsto glavnih vlog od Verdijske Traviate, Puccinijeve Bohème in Massenetove Manon do Sneguročke Rimskega Korsakova, Mozartove Figaro, svatbe in njegovega Don Juan, Gluckovega Orfeja in Evridike, Sme-

tanove Prodane neveste in še nekaterih. V Ljubljani je ostala tudi med vojno, kjer so kritiki hvalili njen kultiviran, topel in kristalni glas. Imela pa je tudi izrazit igralski talent.

Ko sta si prišla operne predstave med vojno ogledat (v krajsem presledku) dva italijanska generala, sta po predstavi, navdušena nad izvedbo, čestitala ansamblu in vprašala pevce, kaj si želijo. Vidalijeva je v imenu vseh kolegov pogumno in v lepi italijansčini prosila, da bi izpustili kolege, ki so

pela Ksenija Vidalijeva. O njej je režiser Debevec v gledališkem listu zapisal, da ima Vidalijeva na odru za »otožno srnico« Tatjano vse pogoje: milobno plahost, zamišljeno sanjavost, deklisko sramežljivost, žlahost oblikovanja in dražest toplega, rahlo zastrtega čustvovanja. V glasu in petju pa se zrcali igralčeva vsebina.

Med italijansko okupacijo si je ogledal nekaj predstav ljubljanske Opere tudi tedanj superintendant tržačkega Verdija Giuseppe Antonicelli. Nastop Vidalijeve ga je tako prevzel, da jo je povabil v Trst, da bi pela vlogo Mimì v Puccinijevi operi in Violotto v Verdijevi Traviati. Bližaj se je konec vojne, vendar vabila ni bilo mogično odkloniti. O nastopih Vidalijeve (premieri: 30. nov. 1944 La Bohème, 16. mar. 1945 Traviata) so nam ostanle ocene v dnevniku Il Piccolo.

Medtem je redno pela tudi v Ljubljani. Zelo velik uspeh je dosegla v Sneguročki Rimskega Korsakova, katere premiera je bila 27. nov. 1943. Ravnatelj Vilko Ukmar je v Gledališkem listu (sez. 1943/44, št. 7) zapisal, da so se v tej predstavi strnili v eno celoto vsi domisleki umetniške fantazije: pravljičnost, intimnost, pristranost, toplina in sanjavost. Ob glasbi je ves oder zaživel neko bajno sanjavost in toplo pristranost. Potem omenja Sneguročko, njen mehak melodični motiv, ob katerem zaživi ves oder v bajni sanjavosti, njen otroško preprostost in zaupljivost vse do poslednje slike, ko se prelomi njen življene v smrt in z otožnimi motivi jemlje slovo: »To so utrinki«, končuje Ukmar, »ki s svojo pristno in umetniško zrelo prisotnostjo prevzamejo in ostanejo v spominu.«

Sneguročka je bila zadnja režija tragično preminulega Tržačana Roberta Primožiča, ki ni bil s svojimi režijami, oziroma izvajalcji, nikdar zadovoljen. Zdela se mu je, da ne doseže tega, kar si zamisli in želi. Ko mu je skusal Ukmar ugovarjati s pripombo, da je njegova Sneguročka zelo lepo izdelana, neprisiljena in pristran topla, mu je Primožič odgovoril: »Pa - Vidalijeva me je ubogala. Glejte, predno smo začeli, sem ji rekel: Pojd v Tivoli na otroško igrišče, pa tam glej male punčke, kako se obnašajo in kaj se v njih godi. Potem pa iz tega sveta svojo Sneguročko izoblikuj.« (Gled. list, Opera št. 8, sez. 1943/44). Pogovor je

izšel šele po Primožičevi tragični smrti.

Ksenija Vidalijeva je poleg strokovne kritike osvojila tudi občinstvo. L. 1939 je o njej pisala Maša Slavčeva v Ženskem svetu (str. 42/43). Že na začetku pove, da v vsem njenem bistvu ni domišljavosti, niti ne samozavesti nad doseženimi uspehi. Vedno se poglablja v vlogo, ki jo študira. Ko je, na povabilo Mirka Poliča v Ljubljani debitirala z vlogo Mimì, jo je občinstvo takoj toplo sprejelo. Poleg dobro šolanega glasu, obvlada tudi pevsko interpretacijo in ima naravnig igralski dar, meni Slavčeva in dodaja, da ima

Vidalijeva to, kar manjka marsikateri pevki: kritični odnos do svojega dela, zavest o vsem, kar ji še manjka in kar bo z učenjem in prakso še pridobi... Zato zapiše: »V tej mladi pevki se družita pristna, nepotvorena in neigrana ženskost in hkrati dekljštvo... Vse kar naredi, - je preprosto, a iskreno, in mi - občinstvo to čutimo in ji verjamemo.« To mnenje v Ženskem svetu se mi zdi pomembnejše od tega, kar bi o značaju Ksenije Vidali lahko povedala jaz. Ti iztrgani stavki z objemajo vse pevkino bistvo. Svoj prispevek končuje Slavčeva z besedami: »V Vidalijevi ima naša Opera dragoceno mlado moč, ki nam bo ob pravilnem delu dozorela v ponos, če nam je ne bo vzel tujina.« In prav to se je zgodilo po vojni.

L. 1946 je odšla Vidalijeva v Milan, si tam najela stanovanje in več kot šest mesecev trdo študirala petje pri Emiliu Ghiraldiniju. Še pozneje se je občasno vračala k njemu, da preveri svoje znanje. Po intenzivnem študiju so jo čakali prvi nastopi in uspehi. Najprej je bila v Italiji, kjer beležimo mesta njenih nastopov: Prato, Palermo, Bari, Catania, Vicenza. Potem jo srečamo na Portugalskem, v Španiji, Avstriji in Tuniziji, kjer je gostovala z rimske Opero. V Španiji je bila Manon z znanim tenoristom Beniaminom Giglijem. Občinstvo ju je z navdušenim ploskanjem kar 18-krat priklicalo na oder. Vidalijeva je bila prepričana, da je aplavz namenjen predvsem tenorju, ne njej, zato ni hotela pred zastor, Gigli pa jo je kar potegnil za seboj. Ko je nekaj let pozneje Gigli spet pel Manon v Palermu, je izrecno prosil, da bi nastopila z njim Vidalijeva. Z Gigljem je bila tudi v Leoncavallovi operi Pagliacci. Njen partner je bil tudi znani tenorist Giuseppe Di Stefano in še marsikdo. Ob nastopu na Portugalskem je tamkajšnja kritika zapisala, da v Manon že trideset let niso slišali tako popolnega pevskega para. Podoben uspeh je doživel tudi z nastopom v Puccinijevi operi Madame Butterfly. Kritika je hvalila njen harmonični, čisti, lahkotni in močni glas. S svojim nastopom je vzbudila vtič velike umetnice, so še zapisali. Poleg Manon je požela veliko uspeha v operi Adriana Lecouvret F. Cilee, za katero v Italiji že dolgo let niso našli primerne interpretke. Il nuovo Corriere (Firenze, 27.XII.1946) je že na začetku njene italijanske kariere zapisal, da ima pevka »svež glas simpatičnega timbra, ki mu ne manjka potrebne dramatičnosti, zaradi katerih je Vidalijeva med najboljšimi pevkami današnjega časa.« V letih inozemske karriere je večkrat gostovala tudi v Beogradu, Zagrebu, na Reki in v Mariboru. V Ljubljani ni hotela nastopati, da bi ji kdo ne očital, da jo protežira njen bodoči mož Demetrij Žebrè, ki je v tistih letih vodil ljubljansko Opero. S potrokom je odlašala, ker je vedela, da jo bo zakon odtegnil od odra. Vendar se je l. 1949 klub bleščeči karrieri zaradi Žebreta odločila za povratek v Slovenijo, kjer se je poročila in še nekaj let občasno nastopala.

V sezoni 1963/64 je zadnjikrat stopila na oder kot Margareteta v Gounodovem Faustu (V SPBL je o njenem življaju in delu kar precej napak).

Od l. 1965 se je vse do svoje smrti posvečala prenašanju svojega bogatega znanja in gledaliških izkušenj na mlade kadre. Med njimi so I. Filipovič, J. Reja, N. Sevšek in drugi. 22. marca 1998 so ji v Škednju posvetili spominski večer in ob tej priložnosti je Kulturno društvo Ivan Grbec izdal brošuro o njej in njenem delu.

Nepričakovano je umrla 91 let starla 18. julija 2004 v Mariboru. V zgodovini slovenske Opere bo zapisana kot ena najpomembnejših sopraničk svojega časa.

Lelja Rehar Sancin

Kdor gre za kuharja, bo težko ostal brez dela

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje že vrsto let organizira tečaje poklicnega izobraževanja za kuharje in za natakarje. Za tečaje se lahko odločijo mladi do 18. leta starosti, ki so dokončali nižjo srednjo šolo. Po novem se morajo dijaki z nižje srednje šole obvezno vpisati naprej na višjo srednjo šolo; odločijo pa se lahko tudi za gostinsko šolo, ki traja tri šolska leta.

Tečaj je popolnoma brezplačen. Zavod nudi tudi učenike, ki ostanejo nato dijaku. Dijaki pa morajo nabaviti kuhrske oz. natakarške oblačilo, ki ga nato uporabljajo med praktičnim poukom.

Prvi letnik je skupen tako za kuharje kot za natakarje, ob koncu prvega letnika pa dijaki izberejo smer, ali bodo kuharji ali natakarji. V drugem in tretjem letniku imajo praktični pouk strežbe oz. kuharstva, kot so pač izbrali. Na predmetnu so štirje jeziki, in sicer italijančina, slovenščina, angleščina in nemščina. Seveda ima razred z italijanskim učnim jezikom slovenščino kot tuji jezik, medtem ko razred s slovenskim učnim jezikom obravnava vse predmete v slovenščini. Izjema je praktični pouk kuharstva in natakarstva, kjer so dijaki razpojeni v skupine po poklicnem profilu – vsi natakarji skupaj in vsi kuharji skupaj – ne pa po učnem jeziku. Žal je slovenskih tečajnikov premalo, da bi jih lahko na Zavodu še dodatno ločevali tudi za kuhanje oziroma strežbo. V vseh treh letnikih imajo dijaki kuharstvo in strežbo dva dni na teden, tri dni pa se odvija pouk ostalih predmetov. Tedensko število ur se giblja od 35 do 36 ur, ob sobotah ni pouka.

Poleg jezikov imajo še matematiko, pravo in ekonomijo, računalništvo, upravljanje podjetja in prehrano. To je seveda predmet, pri katerem se obravnavajo značilnosti živil in surovin za živilsko področje, ki jih nato pri kuharstvu še obdelajo z gostinskega vidika.

Dijaki imajo pouk tri šolska leta od septembra do junija, saj morajo vsako leto opraviti 1200 ur pouka. Obvezno je obiskovanje za vsaj 70% predvidenih ur. V drugem in v tretjem letniku so predvidena štiri obdobja delovne prakse, v sklopu katerih je vsak dijak vključen v restavracijo, gostilno ali menzo, kjer opravlja praksu 40 ur tedensko, s tem da se prilagodi urniku same restavracije. To pomeni, da je v tistem obdobju doma na torek in sredo, če je pač restavracija takrat zaprta, in dela ostale dneve vključno ob sobotah in nedeljah. V drugem letniku je delovna praksa dva tedna v novembru in štiri tedne med aprilom in majem. V tretjem letniku pa je prakse skupno 8 tednov, razdeljenih med decembrom in marcem oz. aprilom.

Po navadi so dijaki na praksi v štirih različnih restavracijah, tako da spoznajo več delovnih okolij in tudi različne načine dela, organizacije in razporeditve nalog v kuhinji oz. v jedilnici. Kuharji sodelujejo v kuhinji kot pomočniki kuharja, natakarji pa delajo v jedilnici, kjer jim sledi glavni natakar. Glede na to, kakšna je restavracija, koliko je velika, ali dela več konec tedna ali med tednom, če je to ribja restavracija ali ima mesni menu, se delo precej spreminja, zato je izkušnja delovne prakse zelo dragocena za bodočo vključitev v svet dela. Dijaki pridobijo ob koncu tretjega letnika poklicno kvalifikacijo, nakar se najpogosteje vključujejo v delovna razmerja kot vajenci.

V sklopu tečaja so predvidene poučne ekskurzije z ogledi in obiski, ki pa so vedno vezani na poklic ali na gostinski sektor. V komaj zaključenem šolskem letu 2007/2008 so si tečajniki ogledali naslednje restavracije, dejme in podjetja:

sirarstvo Vidali v Bazovici
klavnicu Emili na Prosek
restavracijo Majerija v Slapu pri Vi
pavi
restavracijo Savron v Devinčini
casino' Perla in Park hotel v Novi Go
rici
gostinski sejem GAST EXPO v Ljub
ljani
zbor gostincev Slovenije v termah
Olimia
čebelarstvo Settimi & Ziani v Treb
čah

sejem čokolade Mittelciok v Trstu
sejem tipičnih tržaških sladic v Trstu
botanični vrt Carsiana v sklopu po
bude »Rastline v loncu«

Dijaki tretjih letnikov so se odpravili na dnevne izlet v Prekmurje. Tečajniki ostalih razredov so sodelovali pri pobudi o varnosti na delovnem mestu »Ocio«, poleg tega se je skupina udeležila prazničnega kosila v domu ostarelih »Gregoretti«, kjer je servirala kosilo gostom tega doma v dogovoru z zadrugo La Quercia.

Na sejmu »Olio Capitale«, ki se je odvijal v Trstu, je dijak tretjega letnika Rodolfo Allibrante sodeloval na kuhrske tekmovanje, medtem ko so ostali dijaki sodelovali pri pripravi in serviranju zakusk in prigrizkov ob pokušnjih olja na sejmu.

Na praktične lekcije kuharstva je prisla tudi gostja Vesna Guštin Grilanc, ki je dijakom prikazala pristne kraške jedi v pustnem obdobju. Obenem so te jedi tudi pripravljali.

Raznolikost in pestrost sta torej na tečajih zagotovljena, vpisani pa morajo vsekakor biti zainteresirani za poklic kuharja ali za poklic natakarja. Motivirani dijaki so se po šoli brez težav takoj zaposlili, saj je povpraševanje po teh profilih vseskozi veliko.

POGOVOR - Nadia Polissa

»Največ sem pridobila z delovno prakso«

V lanskem šolskem letu je zaključila kuhrske tečaj na našem zavodu 19-letna Nadja Polissa doma z Opčin. Po prvem letniku je moralna dijakinja zbirati med strežbo in kuharstvom. Brez pomislikov se je Nadja usmerila v kuhrske poklic, deloma tudi zato, ker ji je že od nekdaj všeč slaščičarstvo. Poiskali smo jo, da bi z njo pokramljali in zmotili smo jo ravno na delovnem mestu. Ker je imela veliko dela, smo jo kasneje poklicali domov. Kot po navadi je bila Nadja tudi tokrat zelo zgovorna in je rada odgovorila na naša vprašanja.

Kdaj si se zaposli?

Tako ko sem opravila kvalifikacijski izpit, sem si že zelela dobiti službo, predvsem ker sem se hotela čimprej osamosvojiti. Prošnje za službo sem poslala v številne restavracije. Nekega dne pa sem v Primorskem dnevniku prebrala oglas, v katerem je priznana restavracija na Pesku iskala pomoč v kuhinji. Tako sem se javila in pri tem sem imela veliko srečo, saj sem po enem tednu preizkusne dobe že julija začela redno delati.

Si imela na začetku težave?

Na začetku je bila po mojem mnenju največja težava v tem, da sem bila zarađa pomanjkanja izkušenj pri delu kar počasna. S časom sem to težavo gotovo premostila in prepričana sem, da se z dobro voljo stalno izboljšujem. Včasih si celo drznam priskočiti na pomoč s kakšnim nasvetom.

Koliko ti je tečaj pomagal, da si se naučila poklica?

Seveda sem osnove kuhanja osvojila v šoli predvsem med poukom prakse v kuhinji na Fernetičih. Največ pa sem vsekakor pridobila med opravljanjem delovne prakse. Profesorje sem prosila, da mi omogočijo delovno prakso v različnih reallnostih. Tako sem najprej delala v ribji restavraciji, nato v slaščičarni in nazadnje še v tipični mesni restavraciji. Ko sem spoznala vse te gostinske realnosti, sem se prepričala, da mi najbolj leži delo mesni restavraciji. Srečo sem imela, da sem se prav v taki zaposlila.

Kaj svetuješ mlademu, ki se odloča za gostinski poklic?

Kdor se odloči za gostinstvo, naj se

IZKUŠNJA - Elizabeth Tejeda Amarante

Natakarji so zelo iskana kategorija

Med dijaki, ki so letos zaključili šolanje na zavodu, je tudi Elizabeth Tejeda Amarante, ki je postala kvalificirana natakarica. Elizabeth prihaja iz Dominikanske Republike in stanuje v Trstu že nekaj let. Odločila se je za natakarški poklic, ker je zelo komunikativna in ji je všeč delati z ljudmi.

Kaj delaš sedaj, ko si zaključila solo?

Že delam v baru-slaščičarni Alex na drevoredu XX. septembra. Med šolskim letom sem dobila že nekatere ponudbe od restavracij, kjer sem bila na praksi. Toda restavracije niso v mestu in ker nimam avtomobila se težje premikam. Že lansko poletje sem delala v gostilni Bella Riva pod Križem. Takrat so me vsak večer prihajali iskat, letos pa sem skušala dobiti službo v centru mesta, kjer stanujem. Znanka mi je povedala, da iščejo natakarico, v baru-slaščičarni Alex. Nesla sem jim življenjepis in že čez nekaj ur so mi telefonirali in me zaposlili. Zaenkrat pravijo, da so z mano zelo zadovoljni.

Koliko ti je tečaj pomagal, da si se naučila poklica?

Zelo dobro podlago sem dobila v šoli, ker sem imela dobre profesorje. Važni pa so bili delovna praksa, poslovno delo in delo ob koncih tedna v restavraciji Savron.

Kaj meniš o poklicu natakarja?

Meni je ta poklic všeč, ker sem rada z ljudmi, zato me tudi urniki ne motijo. Dorkoli se odloča za ta poklic mora vedeti, da je naporen, ti pa omogoča precejšnje možnosti zaposlitve.

SDZPI

Učni uspeh letos

Učni uspeh v letošnjem šolskem letu

Izdelali So:

1.A

Antoni Alex, Crepaldi Alexia, Mijalčić Marko, Pegan Marko, Peric Matija, Piapan Martina, Tavčar Mitja

1.B

Babici Denise, Blasina Federico, Corsi Andrea, Fontanella Jessica, Moratto Daniele, Pacifico Jennifer, Reynolds Kevin, Ursich Elia, Valenti Alex, Zerjal Axel. Trije dijaki niso izdelali

2.AB

Alijagić Leonard, Ambrosi Marco, Beolchi Gellert Giovanni, Bevilacqua Marco, Boscolo Erica, Bura Ana Marinela, Capuano Alba, Felluga Emanuele, Galante Jennifer, Malusa' Andrea, Marchio' Elisa, Mauri Swan, Pilo Gianluca, Predonzan Mattia, Sergas Enrico, Todeschini Jessica, Zafret Filippo. En dijak ni izdelal

2.C

Babic Daniela, Bandi Erik, Grigic Maja, Grgić Saša, Jelerčić Luka, Mencinger Marco, Sancin Martina, Zuzek Terry.

Kvalifikacijski izpit so opravili.

3.A

Dellavalle Daniela, Guglia Sharon, Jakin Alex, Milcovich Martin, Ota Denis, Stojimirović Miloš

3.B

Allibrante Rodolfo, Bagno Francesco, Beorchia Ares, Bertolini Alessandro, Cadel Simone, Ivanović Davor, Kovacic Francesco, Marusich Michele, Mate' Matteo, Melchionna Michela, Menegotti Martina, Steffe' Samuel, Tejeda Amarante Elizabeth

Prostovoljna civilna služba

ENOLETNA DOBA, KI SPREMENI ŽIVLJENJE TEBI IN DRUGIM

Rok predstavitev prošenj zapade 7. julija 2008

Ob objavi novega razpisa Državnega urada za civilno službo smo se pogovorili z Nives Košuta, odgovorno referentko za civilno službo pri Zvezi slovenskih kulturnih društev. V okviru projekta Nove poti manjšinskih kultur se mladim ponuja nova priložnost dela in usposabljanja v neprofitnih organizacijah.

Ali bi potencialnim prostovoljem orisala vsebino državne prostovoljne civilne službe?

V Italiji je pojem državne prostovoljne civilne službe dobil konkretno udejanjanje z zakonom št. 64 iz leta 2001. Gre za enoletno dobo, ki jo lahko mladi fantje ali mlada dekleta, ki so stari od 18. do 28. leta, preživijo v nepridobitniških organizacijah, ki delujejo na športnem, naravovarstvenem, kulturnem, družbenem, skrbstvenem in drugih področjih. Civilna služba je predvsem življenjska izkušnja, ki ozavešča mladega človeka o lastni družbeni vlogi v duhu vrednot solidarnosti in nenasilne vzgoje. Poglavitni cilj civilne službe je skrb za (so)človeka in za njegovo vestransko socialno vključitev. Namen zakonodajalca je bil predvsem nuditi mladim možnost, da "prispevajo k materialni in duhovni rasti družbe." Je skratak dragocena priložnost za osebno in hkrati družbeno rast.

Eno leto bogatih izkušenj...

Prostovoljna civilna služba traja 12 mesecev za skupnih 1400 ur dela, ki so razčlenjene okvirno na 30 ur tedensko. Mladi, ki se prijavijo, so sprejeti na osnovi selekcije: delo pri organizaciji, ki jih sprejme, je določeno na osnovi prave pogodbe, se pravi, da je civilna služba tudi primerno honorirana (mesečni honorar za projekte na državni ravni znaša 433, 90 Evrov). Prostovoljna državna civilna služba sloni izključno na načrtih, ki jih letno odobri pristojni urad v Rimu. Projekti lahko predvidevajo službo v državnem ali mednarodnem obsegu.

Naloga organizacij oz. združenj, ki nameravajo vključiti mlade v tovrstne projekte je v prvi vrsti ta, da izdelajo kako-vostne načrte, ki naj spodbujajo in vrednotijo delo in vlogo mladih.

Od nekdanjega "vojaškega oporečnika" do sodobne civilne službe...

Od leta 2001 se je zakonodaja o vojaški službi v Italiji korenito spremenila. Državni zakon št. 64 je v bistvu odpravil obvezno vojaško službo in uvedel popolnoma nov koncept vojaškega služenja: od slej sta namreč vojaška in civilna služba popolnoma enakovredni, obe pa slonita izključno na prostovoljni osnovi. Druga zelo pomembna novost je tudi ta, da sta obe službi namenjeni tako fantom kot dekletom, ki so dopolnili 18. leto starosti.

Doba "vojaškega oporečništva" (in torej obveznega vojaškega roka) se je torej zaključila leta 2005.

Sistem civilne službe sestavlja da-nes trije subjekti:

a)Državni urad za civilno službo (Ufficio nazionale per il Servizio civile), ki deluje v sklopu Ministrstva za socialne zadeve;

b)Organizacije oz. ustanove, ki delujejo na teritoriju in sprejmejo prostovoljce/ce

c)Mlade/i prostovoljke/ci

Kaj nudi nov dejzeni zakon za civilno službo?

Dežela Furlanija Julijska krajina je v pretekli mandatni dobi sprejela dejzeni zakon, ki podpira civilno služenje. Zakon je bil odobren maja 2007 in razširi krog krišnikov za civilno služenje tudi na mlade, ki so dopolnili 16. leto starosti in tudi na tiste, ki niso italijanski državljanji. Med prvenstvene cilje zakona sodi tudi kapilarna informacijska dejavnost, predvsem v okviru višjih srednjih šol.

Kako civilna služba deluje v okviru slovenske manjšine?

Zveza slovenskih kulturnih društev že dvajset let spremlja, v sodelovanju z ARCI, tovrstno dejavnost, najprej v sklopu vojaškega oporečništva, sedaj pa v sklopu civilne službe. ZSKD je namreč član ARCI Servizio civile tako na pokrajinski ravni, tržaški in goriški, kot tudi na dejzeni ravni. Številnim mladim je omogočila enoletno izkušnjo, ki je pomenila obogatitev tako za mlade kot za organizacije oz. društva, pri katerih so mladi opravili enoletno dejavnost. K združenju Arci S.C. je pristopilo v zadnjem letu tudi Združenje slovenskih športnih društev v Italiji.

Projekt "Nove poti manjšinske kulture..."

Od leta 2005 je ZSKD "akreditirano" združenje za civilno službo na državni ravni, se pravi, da lahko samostojno predlaga projekte, državne in mednarodne, za vključitev mladih prostovoljcev/prostovoljcev. Lani je Zvezda prvi vložila lasten projekt z naslovom Nove poti manjšinskih kultur. Projekt, ki je bil predložen oktobra 2007, in je specifično osredotočen na slovensko stvarnost v naši dejeli, je bil pred kratkim odobren in objavljen na lestvici na spletni strani Urada (www.serviziocivile.it). Zaradi močnega krčenja sredstev in strožjih kriterijev je bilo letos odobrenih veliko manj projektov kot v prejšnjih letih. V tako močni vsedržavni konkurenči je seveda zelo razveseljivo dejstvo, da je bil "slovenski" projekt uspešen.

Kje lahko zainteresirani dobijo potrebne informacije in se prijavijo?

Mladi, ki bi radi preživel eno leto v okolju slovenskih organizacij, in se v njih aktivno udejstvovali, morajo, na osnovi komaj objavljenega razpisa, predložiti prošnjo do 7. julija t.l.. V poletnih mesecih, predvidoma sredi julija, se bodo zvrstile selekcije in prostovoljci, ki se bodo dobro uvrstili na lestvico, bodo lahko začeli civilno službo oktobra 2008.

Vse informacije in navodila za predložitev prošnje lahko interesenti dobijo v uradih Zvezde slovenskih kulturnih društev v Trstu, ul. S. Francesco 20 - tel.: 040 635-626, e-pošta trst@zskd.org vsak dan od ponedeljka do petka, v dopoldanskih urah; ali na sedežu Arci Servizio Civile, ul. F.Severo 31 , tel.: 040 761683, trieste@arciserviziocivile.it prav tako ob delavnikih v dopoldanskih urah.

agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda

INTERESENTEZI ZA CIVILNO SLUŽBO POZOR!

• Rok za predložitev prošnje za prostovoljno civilno službo zapade 7.7.2008. Zveza slovenskih kulturnih društev vabi mlade, ki bi radi preživel eno leto v okolju slovenskih organizacij, in se v njih aktivno udejstvovali, da se prijavijo na razpis. Vse informacije in navodila za predložitev prošnje lahko interesenti dobijo v uradih Zvezde slovenskih kulturnih društev v Trstu, ul. S. Francesco 20 - tel.: 040 635-626, e-pošta trst@zskd.org vsak dan od ponedeljka do petka, v dopoldanskih urah; ali na sedežu Arci Servizio Civile, ul. F.Severo 31 , tel.: 040 761683, trieste@arciserviziocivile.it prav tako ob delavnikih v dopoldanskih urah.

ZBOROVSKIE NOVICE

● 3.REGIJSKI TEMATSKI KONCERTI ODRASLIM ZASEDB »SOZVOČENJA 2008«: JSKD vabi k prijavi vse srednješolske in odrasle zasedbe, ki so v sezoni 2006/2007 sodelovala na regijskih ali državnih prireditvah pevskih zborov ali malih pevskih skupin ali so bile na območnih revijah leta 2007/2008 predlagane za nastop na regijskem nivoju ali državnem nivoju. Nastopajoče zbole bo določil umetniški svet glede na kvaliteto zpora, zanimivost sporedov in število prijav.
Rok prijave zapade 17/10/2008.

● NAJVEČJI MEDNARODNI ZBOROVSKI FESTIVAL V EVROPI bo v Utrechtu na Nizozemskem od 19. do 26. julija 2009. Organizatorji vabijo na avdicije izkušene zborovske pevce, stare pd 18-30 let, ki bi radi sodelovali v 36-članskem Komornem zboru Europe Cantat.

Rok prijave zapade 31/10/2008.

MLADI POZOR!

● DELAVNICA ZA JAZZ, ki bo potekala v Lonjerju od 13. do 16. julija v okviru Artedna, vabi k udeležbi mlade pevce, ki želijo pridobiti nove izkušnje. Udeležba je brezplačna. Informacije nudi tudi ZSKD. Posamezna delavnica bo trajala 3 ure, urnike bomo sporočili naknadno.

Uradni ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solibica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

i.podlistek

ipodlistek@gmail.com

29.06.2008

Za stran skrbijo: ZDROŽENJE E. BLANKIN - ČEDAD, SLOVENSKA PROSVETA - TRST, ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA, ZVEZA CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST, ZDROŽENJE CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

Glasba in besede

Glasba in besede soustvarjajo zvočno kuliso našega vsakdana. Omogočajo nam, da podoživljamo stvarnost na najgloblji način, da ponosno znamo v najmanjši možni obliki. Kot računalniki, ki računajo in hranijo v spominu stvari, pojme in slike s pomočjo binarnega sistema ničel in enic. Nič in ena – beseda in glasba. Prav preko glasbe in ustnega posredovanja ljudske glasbe se je ohranil do nas spomin na čase, ko so si ljudje sporočali neposredno, pesem pa je bila pravzaprav ljudska umetnost. Arie iz oper, ki jih dandanes poznajo le izbranci, so bile svoj čas enako popularne kot današnje popevke. Ljudje so živeli v neposrednem stiku z besedo in glasbo. Glasba in besede, pa čeprav zelo visoke, so kaj kmalu ponarele. Kmetje v Toskani so si za kratke čas naučili na pamet Dantejevo Božansko komedijo, tekmovali so v pesniškem improviziranju v osmi rimi – skratka, počenjali so stvari, ki bi jih težko pripisali kmetovalcem. Vendar... To so delali z veseljem, z istim garaškim veseljem, s katerim so obdelovali svojo njivo in videli po mučnem delu vzkliti sadove trdega dela.

Bili so tudi v tem akterji in ne le opazovalci – potrošniki. Danes nam besede in glasba prihajajo od vseposvod, skorajda zastonj. Še med nakupovanjem v veleblagovnici naše nakupe spremija taka glasba, ob kateri naj bi bilo nakupovanje »lažje«. Za trgovce, pač.

Le poredko se zgodi, da bi lahko glasbo in besede svobodno izbirali, ocenjevali. Morda to se bo zgodilo vsem, ki si boste naslednji konec tedna vzeli nekaj časa in se odpravili na Drago mladih (torej na pravi festival besedne umetnosti) ali pa na festival v Števerjan, kjer poslušalci imajo tudi glasovalno pravico in ocenijo pesmi, ki jih drugače le lahko poslušamo. Sicer pa tudi to je dovolj, če ob tem doživimo nekaj, ki nas spodbudi k boljšemu dojemaju samega sebe in stvarnosti, v kateri živimo.

Ta teden v ospredju...

Draga mladih bo letos postal polnoletna! Poletni del osemnajste izvedbe Drage mladih bo potekal med Gorico in Novo Gorico od 3. do 6. julija. Organizatorji, med katerimi so Mladi v odkrivanju skupnih poti (MOSP) iz Trsta – pridružili pa so se jim tudi dve društvi iz Goriškega, in sicer F.B. Sedej iz Števerjana in A. Gregorčič iz Gorice - so letosni Dragi mladih tudi zaradi tega dali posrečen naslov Malo čez.

Mladi udeleženci bodo letos nastanjeni v Dijaškem domu v Novi Gorici. V četrtek, 3. julija, bo ob 17.00 uri na vrsti najprej tiskovna konferenca, ob 18.00 uri pa bo v prostorih občinske dvorane v Novi Gorici slovesno odprtje foruma, in sicer z nastopom pleśnie skupine MOSP-a. Prisotne bodo nato nagovorili v imenu organizatorja - Slovenske konference SSK - predsednica mag. Simona Drenik, nato pa še župan občine Nova Gorica Mirko Brulc in, kot častni gost večera, minister za kulturo RS dr. Vasko Simoniti. Uvodni del bo zaključila glasbenatačka, večer pa se bo nadaljeval s predstavljivo značilnih jedi, ki jih bodo s sabo prinesli udeleženci.

V petek, 4. julija, bo v prostorih Dijaškega doma v Novi Gorici potekala prva okroglia miza.

O vprašanju medkulturnega dialoga ter o izivih sobivanja različnih kultur na sončni strani Alp bodo razpravljali dr. Lucija Čok z Univerze na Primorskem, državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo RS dr. Jelka Pirkoči ter univerzitetni profesor dr. Ernest Ženko. Razpravo bo moderiral Peter Černic. Popoldne bodo udeleženci imeli na voljo različne delavnice: novinarsko bodo vodili člani uredništva tedenika Novi glas, plesna in glasbena delavnica bo zaupana Raffaeli Petronio, kuhrska znanje bo posredovala Marija Roblek, slikarsko delavnico bo koordiniral Davor Mešić, Peter Černic pa bo vodil pogovore v debatni delavnici. Petkov večer bo v znamenju gledališča, saj bosta na vrsti Impriloga ter gledališka igra.

V soboto, 5. julija, pa bodo mladi po zajtrku imeli na programu sprejem pri županu občine Gorica. Ob 10.00 uri pa bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici na vrsti okrogla miza na temo »Stereotipi in predstoki o drugih kulturnih skupinah«. O tej temi bodo razpravljali Veronika Krainz, vodja projekta »Connecting people« za priseljence na Dunaju, Jožko Horvat – Muc, predsednik Romške zveze v Sloveniji ter kulturna delavnica iz Rezije Luigia Negro, debato pa bo vodil Andrej Černic. Goriški del se bo nadaljeval s strokovno ekskurzijo po mestnem jedru Gorice, v večernih urah pa bo na vrsti še obisk festivala

narodnozabavne glasbe v Števerjanu.

In prav v Števerjanu se bo poletni del Drage mladih tudi zaključil, in sicer v nedeljo, 6. julija. Ob 10.00 uri bo možnost sv. maše, ob 11.15 pa se bo začel Kongres mladih, na katerem bodo sprejeli tudi letosnjo deklaracijo Drage mladih. Častna gostja Kongresa bo Ljudmila Novak. Po skupnem kosilu se bodo mladi odpravili nazaj v svoje kraje, v upanju, da se ponovno srečajo septembra na Opčinah. Od leta 2003 je postala Draga mladih potujoča prireditve: poletni del, ki se odvija julija, se vsako leto seli iz kraja v kraj (prvo leto je bil na vrsti Piran, potem Trst, Celje, Tinje na Koroškem, Lani pa Ptuj), jesenski del Drage mladih pa ostaja pod belim šotorom na Opčinah pri Trstu in ohranja živo vez s tradicionalnimi študijskimi dnevi Draga.

Naj omenimo še, da je umetnica Marta Jakopič Kunaver podarila organizatorjem Drage mladih vrsto svojih del. Izkušček prodaje slednjih bo prispeval še k nadaljnemu razvoju Drage mladih. Dela Marte Jakopič Kunaver bodo razstavljeni tudi v Gorici, na spletu pa si jih lahko ogledate na spletni strani umetnice, in sicer na http://www.marta-jk.com/index_slo.html

V Števerjanu bo od 4. do 6. julija zaživel 38. Festival narodno-zabavne glasbe »ŠTEVERJAN 2008«. Na idiličnem prizorišču na gričku nedaleč stran od števerjanske cerkvic, se bo predstavilo publiki in komisijama kar 34 ansamblov narodno-zabavne glasbe. Finalni del bo v nedeljo, 6. julija ob 17.30, ko se bodo publiki predstavile najboljše, od strokovne komisije izbrane glasbene skupine. Ko je leta 1970 Katoliško društvo »Frančišek B. Sedej« prenehalo s prvomajskimi slavlji, je že leta 1971 postavilo temelje novemu zamejskemu prazniku, ki opravlja odslej nezamenljivo poslanstvo med tu živečimi Slovenci. Članom ansambla »Lojzeta Hledeta«, pobudnikom števerjanskega Festivala, se je takrat res posrečilo! 1. Festival domače glasbe se je tako odvijal 2. maja leta 1971 ob 15. uri. Napovedan je bil med borovci, na prostem, pa ga je zalilo in zateči so se morali v dvorano. Morda je bil to pravi »krst« in dobro zalito se me je bolje klilo in zorelo. Iz leta v leto je enovečerni Festival vedno lepo uspel. Prijavljenih ansamblov je bilo vedno več, tako da si je organizator zamislil tekmovanje v dveh večerih, katerega sledi finalni del. Ta manifestacija nedvomno daje društvu in samemu Odboru festivala nov zagon in energijo, da gredo s polno paro vedno naprej. Organizacija Festivala poteka celo leto. V januarju vsakega leta izide razpis. Na Festival se lahko prijaví-

jo vsi slovenski ansamblji, ki ohranjajo preko glasbe narodno pripadnost. Na podlagi prijavnic društvo začrta organizacijo prenočišč in pogostitev ansamblov. Odbor Festivala mora pripraviti vso potrebno dokumentacijo in poskrbeti, da se manifestacija odvija po vseh zakonskih predpisih, ki so iz leta v leto vedno bolj zahtevni. Strokovna plat tekmovanja je dodeljena komisija za glasbo, kateri predseduje sam predsednik društva. V finalni del se uvrstijo tisti ansamblji, ki so pri komisiji priborili pozitivno oceno. Komisijo sestavljajo strokovnjaki na glasbenem področju iz Slovenije, Avstrije in Italije: Janez Beličič, Jože Burnik, Danilo Čadež, Jan Leopoli, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Slavko Avsenik ml., Mihail Corsi in Matej Pintar (predsednik komisije), besedila pa bodo ocenjevali Milan Jež, Leonard Katz, Franka Padovan in Martina Valentincič (predstavnici organizatorja).

Člani društva opremijo vsako leto bogat bilten, v katerem so navedeni vsi podatki o poteku samega Festivala. Nastop ansamblov bosta tudi letos povezovala znana slovenska napovedovalca Jasna Kuljaj in Janez Dolinar. Na taki prireditvi igra glavno vlogo tudi scena, saj se Festival odvija na prostem, v župnijskem parku med borov-

ci, kjer je nameščen oder. Oderski mojster je priznani scenograf Jože Napotnik, za izredno kakovostno ozvočenje že dolgo let skrbi akustika Pirman in tonski mojster Mice Karov.

Naj dodamo še to, da bosta v okviru festivala razstavljala svoja dela Albinca Pintar in Ivan Skubin.

Na Trbižu bodo naslednji konec tedna potekali Dnevi slovenskega jezika in kulture. Letošnjo tretjo izvedbo prirejajo Občina Trbiž v sodelovanju z Gorskim skupnostjo, Glasbeno Matico in Slovenskim kulturnim središčem Planika. Na trbiških ulicah bodo v soboto in nedeljo 5. in 6. julija na ogled stojnice z obrtnimi izdelki iz Slovenije. Dnevi slovenskega jezika bodo ponudili tudi zanimiv kulturni program. V soboto, 5. julija, bo v cerkvi sv. Petra in Pavla na Trbižu koncert z naslovom »Naša drugačna zemlja«. Na koncertu, ki želi obeležiti 30-letno delovanje Glasbene Matice v Kanalski dolini, bodo oblikovali gojenci GM. V nedeljo, 6. julija, bo na sporednu promenadni koncert z Godbo na pihala iz Tolminja, ob 16.00 uri pa bosta nastopili folklorni skupini BC iz Bovca in Razor s Tolminja. V prejšnjih izvedbah Dnevov slovenskega jezika in kulture je bila vključena tudi okrogla miza o vlogi in položaju slovenščine.

Števerjan 2007 Slika: Igor Skorjanc

Dnevi slovenskega jezika in kulture na Trbižu 2007

MePZ Gallus v cerkvi na Prosek 6.1.2008 Slika: Zvonko Vidau

i.informacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel. 040 37084, fax 040/633307 e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst Fax. 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax 0481 31817 e-mail: corili01@gorica.191.it

trst

V Stivanu bo danes ob 19.00 uri, v cerkvi sv. Janeza Krstnika, nastopil MePZ Gallus. Koncert prirejajo zbor Gallus, župnija sv. Janeza Krstnika v Štivanu in Fantje izpod Grmade. Letošnje leto je bilo za zbor Gallus nadve se uspešno, saj je poleg številnih nastopov posnel zgoščenko O polnoči, ki je izšla pri tržaški založbi Mladika.

Združeni zbor ZCPZ bo pel danes ob 15. uri pri maši v Gročanji, in sicer ob ruševinah cerkve sv. Tomaža.

ZCPZ obvešča pevce, pevovodje in organiste, ki se bodo udeležili letosnjega seminarja, ki bo na Ptuju od 3. do 9. avgusta, da je poskrbljeno za avtobusni prevoz. Zainteresenti se lahko prijavijo k odbornikom Zvez.

videm

V Spetru bo danes cel dan v ospredju umetniško obrtništvo. Umetniki iz Benečije in drugih dežel Furlanije Julijske krajine ter Slovenije bodo predstavili svoje izdelke na razstavi, ki jo prireja Občina Špeter v sodelovanju z župnijo, Gorsko skupnostjo in videmsko Trgovinsko zbornico. Poleg umetnega obrtništva bodo obiskovalci imeli priložnost spoznati ljudsko izročilo Benečije, in sicer zgodob o kripateti.

Po svečani sv. maši v čast krajnjima zavetnikoma sv. Petru in Pavlu bo sprevod krenil do cerkvice sv. Kvirina, kjer bodo predstavili zgodovinsko rekonstrukcijo izolitve načelnika Velike sosednje, to je tradicionalnega parlamenta Benečije.

MINILO JE 60 LET OD RESOLUCIJE INFORMBIROJA, S KATERO JE HOTEL STALIN STRMOG

»Izdajstvo«, ki

Z moskovskim kolegom Leonidom Gibianskim sem že leta v prijateljski polemiki zaradi vzrokov, ki so pripravili Stalina, da je junija 1948 izobčil Komunistično partijo Jugoslavije (KPJ) iz Informbiroja – družine najpomembnejših evropskih komunističnih strank. Gibianski krivi jugoslovanske zgodovinarje, v prvi vrsti Vladimira Dediča, da so v svojih razpravah, posvečenih temu dramatičnemu dogodku, iskali korenine ranj v preteklosti, kakor da bi bil spor s Stalinom vpisan v partijske gene od trenutka, ko je na njeno čelo stopil Josip Broz-Tito. V prepričanju, da so bili naši komunisti sicer nadvse ortodoksnii, da pa so vendar v času narodnoosvobodilnega boja postali za Stalinov okus preveč samozavestni, jih skušam zagovarjati. Brez tega ponosa, ki je izviral iz štiriletnje partizanske epopeje, ne moremo razumeti, zakaj je leta 1948 sploh prišlo do spopada. In v tem kontekstu ni mogoče spregledati, da so se med KPJ in KPSZ že v času vojne in po njej pojavljala trenja, ki jih ne gre zanemariti, kot da ne bi vplivala na odnose med partijama in državama, in kot da ne bi ustvarila tiste atmosfere nezaupanja na relaciji Moskva-Beograd, brez katere ni razumeti Stalino odločitve, da strmoglavi Tita.

Samozavestni Jugoslovani

Kaj se je zgodilo? V prvi vrsti to, da je jugoslovanskim komunistom uspelo organizirati odporniško gibanje, ki je edino v Evropi preraslo v močno armado 800.000 mož, zmožno, da učinkovito kljubuje Wehrmachtu in njegovim kvizlinškim pomagačem. S tem nočem reči, da bi brez pomoči Rdeče armade Jugoslovanska armada osvobodila Srbijo tako hitro, kot se je to zgodilo oktobra 1944. Poudariti želim le, da se je v Jugoslaviji med vojno in po njej oblikovala oblast, ki ni bila povsem odvisna od Sovjetske zveze, kar pomeni, da so njeni predstavniki imeli do Stalina drugačen odnos kakor njihovi kolegi v ostalih »ljudskih demokracijah«. Ti so se morali namreč zahvaliti za svoj položaj samo njemu in seveda prisotnosti sovjetskih čet na lastnem ozemljju. Omenjeno dejstvo je Titu vsekakor narekoval bolj sproščen odnos do Stalina, kakor so ga lahko imeli razni vodilni »tovariši« v Pragi, Varšavi, Budimpešti, Bukarešti ali Sofiji, in mu dajalo možnost širšega manevrskega prostora tako v notranji kot v zunanjji politiki. Saj ne da bi Tito hotel konkurišati s Stalonom ali mu celo kljubovati. Ni pa nameraval prevzeti vlogo njegovega vazala, kar mu je bilo seveda usodno. Kajti v Stalinnem svetu ni bilo prostora za svobodne ljudi, pa naj so mu bili še tako vdani.

Korenine nesoglasja

Samovoljnost Tita in njegovih se začela nakazovati že v času II. zasedanja Avnoja – vsejugoslovanskega parlamenta, sklicanega v bosanskem Jajcu novembra 1944 – kjer so bili položeni temelji nove Jugoslavije. Moskva ni bila vnaprej obveščena o avnojskih sklepih (celo o imenovanju Tita za maršala ne), kar je v Kremelu zbudilo dokajšnjo nejedvoljo. Tolikšno, da je radio Svobodna Jugoslavija, ki je oddaljal s sovjetskega ozemlja, dva tedna dvoumno molčal o odločitvah, sprejetih v Jajcu. Ta prvi resnejši trenutek krize je bil v naslednjih mesecih sicer zglašen, ne pa pozabljen. Leto pozneje se mu je pridružil še drugi, ki ga je pogojevalo surovo obnašanje Rdeče armade v Srbiji (pa tudi v Sloveniji), kakor da bi šlo za sovražna ozemlja in ne za dežele, kamor so njene čete stopile kot zaveznice. Proti ropom, tatvinam, posiljevanju, ki jih je zagrešila sovjetska vojska, je Ti-

to protestiral in si s tem znova nakopal Stalino jezo. Še resnejša je bila kriza, ki je izbruhnila februarja 1945, v času srečanja treh velikih na Jalti, kamor jugoslovanski maršal ni bil povabljen. Dejstvo, da je Stalin na sestanku, ki je zaznamoval usodo Evrope za več kot pol stoletja, razpravljal s Churchillom in Rooseveltom o Jugoslaviji ne da bi o tem obvestil njene voditelje, je slednje napolnilo z velikim ogorčenjem. Čutili so se zapostavlje-

med vlado v Atenah in komunističnimi enotami generala Markosa, ki jih je Tito podpiral, v prepričanju, da je to njegova boljševiška dolžnost. Drugačnega mnenja je bil Stalin, ki se je s Churchillom že oktobra 1944 domenil za razdelitev vplivnih območij na Balkanu, pri čemer je Grčijo prepustil Britancem. Ker je bil Stalin realist in mu je bilo mnogo do tega, da ohrani z Zahodom kolikor toliko znosne odnose, ni hotel prelomiti tega dogovo-

je ni povsem izničil. Kaplja, ki je povzročila, da je prekipela njegova potrežljivost, je bila konec leta 1947 maršalova odločitev, da pošlje v pogrom grškim upornikom nekaj udarnih enot v južno Albanijo. Očitno je bilo, da bi takata poteza lahko postala povod za odkrit spopad med jugoslovanskimi četami in Britanci, ki so se na strani Atenske vlade borili v Epiru, kar bi hladno vojno, ki je bila že na pohodu, zlahka spremenilo v vročo. Stalin je

ni in so skušali zato poudariti svojo samostojnost tako, da so oblikovali prvo povojo vlado brez posvetovanja z Moskvo. Spet je bil ogenj v strehi.

Titove poteze brez Moskve

V naslednjih mesecih in letih je bilo še več podobnih incidentov, začenši s tistim, do katerega je prišlo maja 1945, ko Stalin ni podprt Tita glede meje na Soči, pa čeprav mu je predhodno dal zeleno luč za osvoboditev Trsta in Gorice. Leto kasneje so na pariški mirovni konferenci Jugoslovani znova tožili, da jih Sovjeti njihovih teritorialnih zahtevah do Italije ne ščitijo, tako kot bi morali. To pa je sprožilo v Kremelu marsikateri gorak komentar. Do še hujših nesoglasij je prišlo v drugi polovici 1946, ko je izbruhnila v Grčiji državljanska vojna

Tito pa ni imel takšnih pomislev, saj je gorel od ambicije, da spremeni Jugoslavijo v žarišče revolucionarnega gibanja za celotno mediteransko Evropo. Še več, k federaciji je namenjal pritegniti tudi Bolgarijo in Albanijo in oblikovati veliko socialistično državo na Balkanu, h kateri naj bi težile tudi ljudske demokracije v srednjem Evropi. Te velikopotezne načrte je koval brez posvetovanja z Moskvo, in to prav v trenutku, ko je z ustavnovitvijo Informacijskega biroja dala jasno razumeti, da hoče spremeniti komunistične sile v Evropi v strnjeno falango, ki naj bi korakala skladno z voljo enega samega »vožda«.

Stalina mineva potrpljenje

S takim početjem je Tito močno načel Stalino potrežljivost, dokler

poklical na začetku leta 1948 Tita in bolgarskega voditelja Georgija Dimitrova v Kremelj, da z njima enkrat za vselej razčisti, do kam segajo v zunanjji politiki pristojnosti »ljudskih demokracij«. Temu vabilu se je Dimitrov poslušno odzval, Tito pa je spet dokazal, da ve s kom ima opravka, saj je z izgovorom bolezni poslal v Moskvo poleg Djilasa še Bakarića in Kardelja. Ti so na srečanju z »gospodarjem« moralni poslušati marsikateri očitek, Kardelj pa je bil celo prisiljen podpisati meddržavno pogodbo, s katero se je Jugoslavija odpovedovala samostojni zunanjji politiki. To pa Tita posebno ni zavezovalo. Namesto da bi klonil, je v naslednjih tednih še vztrajal v svoji tezi, da ima Jugoslavija na mednarodnem polju pravico do suverenega obnašanja, kar je spravilo Stalina v bes.

Tajna pisma Stalin - Tito

V vrsti tajnih pisem, ki si jih je spomladi leta 1948 izmenjal s Titom, ga je obtožil najhujših desnih in levih revizionizmov, kar jih je pozna boljševiška doktrina, v prvi vrsti trockizma. Že eden od teh »grehov« je bil v Sovjetski zvezi dovolj, da so te spravili pred strelni vod. A Stalin se ni zadovoljil s tem. Svojo korespondenco s Titom je poslal v vednost tudi drugim voditeljem partij, včlanjenih v Informbiro, in od njih zahteval, naj se razjasnijo, na kateri strani so. Seveda so mu vsi enodušno pritrdbili. To pa je pomenilo, da so voditelji KPJ, ki so se razen dveh izjem strnili okrog Tita, že obsojeni, in da tvegajo življenje, če sprejmejo vabilo na drugi sestanek Informbiroja, ki so ga sklicali v Bukarešto po 20. juniju 1948. Tako so jim v romunski prestolnici sodili in absentia. Tita in njegove so obtožili odpadništva in »poštene jugoslovanske komuniste« povabili, naj jih čimprej strmoglajivo in postavijo na čelo partije novo, zdravo vodstvo.

Stalinova zgodovinska napaka

Kakor je Nikita Hruščev pozneje povedal, se je Stalin v tem času hvamil, da bi bilo dovolj, če migne z mezincem, pa bi se Tita znebil. Pri tem je naredil eno največjih političnih napak v svojem življenju. Povsem se je uštel, ker ni razumel, da lahko jugoslovanski voditelji računajo na močno vojsko in policijske sile, zveste v prvi vrsti njim, ne pa Moskvi, in ker se ni zavedal, da bo večina prebivalstva izrabila priliko ter se izmuznila dogmatizmu sovjetskega tipa. Tito je namreč ostal v sedlu, se na V. kongresu KPJ, sklicanem v Beogradu konec julija 1948, sicer proglašil za Stalinovega privrženca, obenem pa poudaril svojo odločenost, da mu kljubuje. Tako se je zgodilo, da je na eni strani skušal uresničiti prisilno kolektivizacijo zemlje in s tem potrditi vero v sovjetski socialni sistem, na drugi pa začel že avgusta istega leta preganjati »informbirojevec« s povsem stalinističnimi metodami. Strašen spomin nanje je v zgodovinski zavesti jugoslovanskih narodov zapustil Goli otok – lager, ki ni v ničemer zaostajal za nacističnimi ali za raznimi gulagi sovjetskega zaporniškega sistema.

Interesi Washingtona

Tito pa se je »ohranil na površju«, kakor so njegovemu preživetju rekli na Zahodu, tudi zato, ker so v Washingtonu kmalu spoznali, kako pomemben je zanje njegov kljubovalni odnos do Stalina. Ne samo iz psiholoških in propagandičnih, temveč tudi iz strateških razlogov. Tita so primerjali z Martinom Lutrom in s Henrikom VIII. ter menili, da bo njegov vzor usodno načel monolitnost sovjetskega bloka. Obenem pa so bili tudi prepričani, da je zanje še kako važno, če ljubljanska vrata pod Nanosom, jadransko obalo in Vardarsko dolino obvladujejo sile, ki niso več pod neposrednim sovjetskim vplivom. V tem kontekstu je imel posebno vlogo prav naš prostor, saj so ameriški strategi dolgo časa resno mislili, da bo tretja svetovna vojna izbruhnila v trenutku, ko se bodo sovjetski tanki skušali prebiti iz madžarske pusete prek celjske in ljubljanske kotline čez postojansko sedlo v Vipavsko dolino in napredovali naprej v Padsko nižino. Izhajajoč iz teh predpostavk, so kmalu sklenili, da bodo Tita podprtli in ga rešili iz stiske, v kateri se je znašel, saj ga je Stalin skušal uničiti tudi tako, da je pretrgal vsako gospodarsko sodelovanje med

GLAVITI VODSTVO TITOVE KPJ IN SI PODREDITI JUGOSLAVIJO KOT VAZALSKO DRŽAVO

je spremenilo svet

Jugoslavijo in sovjetskim blokom. Pri tem je zanimivo ugotoviti, da je Trumanova administracija nekaj dni pred 28. junijem sklenila vrniti Titu jugoslovansko zlato, ki so ga Karadjordjeviči poslali na varno čez lužo na predvečer druge svetovne vojne. To pomeni, da so še pred formalno izključitvijo KPJ iz Informbiroja Washingtonu po tajnih kanalih vedeli, kaj se v zakulisju pripravlja.

Ko so ugotovili, da je Titov režim zadostni soliden in da bo kluboval silovitemu sovjetskemu pritisku, so organizirali še bolj razčlenjeno reševalno akcijo, ki se je v naslednjih mesecih prevesila iz ekonomske v diplomatsko, pozneje pa še vojaško pomoč. Pri tem niso poskušali vplivati na socialistični režim, kakor se je uveljavil v Jugoslaviji, temveč so od Tita zahtevali samo eno: da zapre mejo med vardiško in egejsko Makedonijo in pusti grške upornike na cedilu. To se je tudi zgodilo, in toliko lažje, ker so Grki bili tako nespametni, da so se v sporu med Titom in Stalinom postavili na Stalino stran. Sovjeti so se maščevali tako, da so v diplomatskih pogajanjih z Zahodom glede mirovne pogodbe z Avstrijo opustili svojo podporo jugoslovanskim zahtevam na Koroškem in v zameno za »nemško imovino« v alpski republiki priznali mejo na Karavankah.

»Gestapovci in fašisti«

Konec leta 1949 je bil buren, kajti zdelo se je, da Stalin pripravlja iz Bolgarije, Romunije in Madžarske vojaški napad na Jugoslavijo. Da jo čim bolj zaščitijo, so Američani podprtli njeno kandidaturo za članstvo v Varnostni svet Združenih narodov in pri tem tudi uspeli, kljub odločnemu nasprotovanju Sovjetske zveze. Tako se je zgodilo, da je Jugoslavija postala članica tega najpomembnejšega mednarodnega telesa prav v času, ko je izbruhnila vojna v Koreji, s katero je Stalin skušal ugotoviti, do kam lah-

ko gre v svojem sponadu z Zahodom. Jugoslavija je – čeprav previdno – stopila seveda na ameriško stran in jasno povedala, da bi v primeru svetovnega sponada ne ostala neutralna, temveč da bi se borila proti Rdeči armadi. S temi stališči je seveda še podkrepila gonjo proti sebi in svojim voditeljem, ki jo je režiral Stalin. Na tretjem zasedanju Informbiroja, do katerega je prišlo na Madžarskem novembra 1949, so Tita in njegove proglašili za fašiste, gestapovce in najpodleže izdajalce. Jugoslovanske meje s satelitskimi državami so postale tako rekoč neprestopne, na njih so se dogajali stalni oboroženi incidenti, ki bi se lahko od trenutka do trenutka prelevili v oborožen sponad. V tem kontekstu so že v času Trumanove administracije, še bolj odločno pa v času Eisenhowereve, začeli resno razmišljati, ali ne bi bilo primerno vključiti Jugoslavijo v zvezo NATO, ki je bila organizirana poleti 1949 kot obrambni ščit Zahoda pred Sovjetsko zvezo. Do tega ni prišlo, tudi ker se Italijani niso mogli sprizazniti z milijoni, da bi jim postala Jugoslavija enakovredna v severnoatlantski druščini, tista Jugoslavija, s katero so se še vedno krčevito borili na diplomatskem polju za kontrolo nad Svobodnim tržaškim ozemljem.

»Cordon sanitaire«

Ker se za vključitev v NATO tudi Tito ni ogreval, je končno prišlo do kompromisne rešitve. Američani so utrdili svoj »cordon sanitaire« nasproti vzhodnemu bloku tako, da so leta 1954 botrovali nastanku balkanske zveze med Grčijo in Turčijo – članicama severnoatlanskega zavezništva – in Jugoslavijo. S tem je slednja dobila iste varnostne garancije, prevzela pa tudi iste dolžnosti, kakor da bi bila formalno vključena v NATO. Še drug rezultat ameriške zunanje politike, ki je težila h krepitvi južnega kriila zavezništva v našem prostoru, je treba omeniti: namreč londonski memorandum, podpisani 5. oktobra istega leta, s katerim sta si Jugoslavija in Italija razdelili STO. Ta rešitev spornega vprašanja naj bi postavila temelje za bodoče prijateljsko sodelovanje med sosednjima državama.

Na fotografiji
levo Josip Broz -
Tito v času
resolucije
Informbiroja,
desno Josif
Visarjonovič
Džugašvili -
Stalin, spodaj
Nikita Hruščov
na obisku
v Beogradu
leta 1955

1953: Stalinova smrt

Vključevanje Jugoslavije v zahodne politične strukture bi se verjetno še nadaljevalo, če bi 5. marca 1953 Stalin nepričakovan ne umrl. Kakor vemo iz sovjetskih virov je v zadnjih letih svojega življenja storil vse, da bi Tita zrušil in ga tudi fizično uničil, vendar pri tem ni imel uspeha. Ko so odprli njegovo blagajno, so v njej našli lakoničen Titov listek, v katerem je ugotavljal, da so ga »voždovi« agenti skušali spraviti s sveta z vsemi možnimi sredstvi: s strelnim orozjem, strupom in bodalom. A brez uspeha. »Jaz bom poslal samo enega, in ta ne bo zgrešil.« Ali je bila to samo prazna grožnja, ali pa je opozorilo imelo kaj opraviti z nenadno Stalino smrtnjo, bo ostalo verjetno za vedno skrivnost. Dejstvo pa je, da se je mednarodni položaj Jugoslavije po Stalini smrti odločno spremenil, saj je novo moskovsko vodstvo že poleti 1953 začelo navezovati stike z Beogradom in signalizirati pripravljenost k normalizaciji odnosov. Ko se je v kremeljskem boju za oblast uveljavil Nikita Hruščov, je ta trend dobil še hitrejši zagon. Novi kremeljski gospodar je bil namreč prepričan, da je treba uvesti odjugo, ki naj prevlada v zunanjih in notranjih politiki Sovjetske zveze, v prvi vrsti s poravnavo spora z Jugoslavijo.

To seveda ni bilo tako preprosto spričo tega, da je sovjetski propagandni stroj leta in leta enačil Titov režim s peklom, in da je po letu 1949 zares prišlo v Jugoslaviji do ideo-loških premikov, ki so bili nadvse odklonilni do stalinizma. Jugoslovanski ideologi so začeli najprej s kritiko sovjetske zunanje politike, češ da je »hegemonična«, da posnema politiko carske Rusije na Balkanu, in da zaradi tega nima nič skupnega s socializmom. Po tem prvem koraku so storili še naslednjega in se začeli spraševati, ali ni nekaj narobe s sistemom, v katerem ima partija vso oblast, delavski razred pa nobene. V prepričanju, da

za stranpot »azijskega« tipa, so tudi ponovno brali klasike, začenši z Marxom in Engelsom, in odkrili »evropsko« pot v socializem, ki naj bi ne slovela na prisili, temveč na čim svobodnejši organizaciji družbe. V nej naj bi vsak posameznik lahko odločal o rezultatih svojega dela, kar naj bi pospeševalo razvoj resnične demokracije, dosti popolnejše od tiste, s katero so se ponašali na Zahodu. V prepričanju, da so našli pravi odgovor na vprašanja socializma in kapitalizma, so tako jugoslovanski voditelji z Edvardom Kardeljem na čelu ponovno ovrednotili varianto korporativnega sistema, kakršnega so na Slovenskem zagovarjali pred vojno nekateri krščanski misleci. Tega seveda še sami sebi niso priznali v iluziji, da gre za originalno rešitev, ki jo je treba uredniti v Jugoslaviji kot model za ves razviti in nerazviti svet.

»Canossa« Nikite Hruščova

Sovjeti seveda niso spregledali, da ostaja v Jugoslaviji, kljub vsemu lepočaju o »samoupravi«, trdno na oblasti KPJ, pa čeprav v preobleki Zvezze komunistov. Zato so ugotovili, da je Titov režim še vedno socialističen in da se je torej mogoče z njim pogovarjati. Konec maja 1955 je tako Nikita Hruščov priletel z velikim spremstvom v Beograd in s tem začel tisto rušenje Stalinega kulta, ki ga je nato še odločneje nadaljeval naslednjega februarja na XX. kongresu KPSZ. »Potovanje v Canosso« pa kljub vsemu ni bilo povsem uspešno, kajti ni mu uspelo prepričati Tita in njegovih tovarišev, naj se vrnejo v sovjetski tabor. Sedaj, ko se jim ni bilo treba več napadati s sovjetske strani, so slednji začeli rahljati svoje vezi tudi z Zahodom v prepričanju, da imajo pred seboj misijo svetovnih razsežnosti: ustvariti z neuvrščeno politiko pogoje, ki bodo preprečili sponad med blokoma in iznicičili nujnost njihovega obstoja.

Jože Pirjevec

IZVRŠNI ODBOR KMEČKE ZVEZE O AKTUALNIH VPRAŠANJIH

Do kdaj še »policijski« režim do vinogradnikov?

V torek 17. junija se je sestal v sejni dvorani Zadružne kraške banke na Opčinih izvršni odbor Kmečke zveze. Seji je predsedoval novo izvoljeni predsednik Franc Fabec, ki je po uvdnom pozdravu izčrpno poročal o delovanju zveze v zadnjih mesecih, ki so bili posvečeni predvsem vzpostavljanju neposrednih stikov s člani ter občinskim upravnim.

Cilj srečanja s člani je bilo spoznavanje njihovih problemov in pričakovanje, z župani pa spodbujanje kmetijskih dejavnosti in iznašanje problemov kmetov v posameznih občinah. Isti namen je imelo tudi srečanje s pokrajinskim odbornikom za kmetijstvo Walterjem Godino. Vsa srečanja so dala zadovoljive rezultate, zato kaže nadaljevanje po tej poti.

Prav tako je bilo plodno srečanje s predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, na katerem so bile nakanane možnosti širšega sodelovanja, predvsem na strokovnem področju.

V zvezi z razvojnimi možnostmi kmetijstva na Krasu je tajnik Edi Bukavec poučaril, da so omemljive, ki jih postavlja naravovarstvena zaščita (območja SIC in ZPS) izredno obremenjujoče

Predsednik KZ Franc Fabec KROMA

za kmetijstvo in potrjuje dejstvo, da prevladuje koncept, po katerem naj bi bil teritorij (KRAS) namenjen predvsem nekakšnemu prebivalstvu kot izredna naravna zanimivost, brez možnosti odločanja njegovih avtohtonih prebivalcev, ki se na njem posvečajo že stoletja tradicionalnim dejavnostim, predvsem pa kmetijstvu, o njegovi usodi. Kmečka zveza je in bo storila vse, kar je v njenih močeh, da to prepreči.

Najbolj zaskrbljujoč je pritisk Deželne uprave preko svojih služb na vinogradnike, ki zasajajo nove vinograde. Prišli smo do stanja, ki ga devinsko – na brezinski župan ocenjuje, in pri tem ni edini, kot policijski režim.

Dne 17. junija, je nadaljeval tajnik, so se odprli razpisi za pridobivanje subvencij, ki jih predvideva Deželni načrt za razvoj podeželja. V zvezi s tem je bilo sicer pripovedano že več srečanj, a bi bilo kljub temu koristno ponovno organizirati srečanja s člani za dodatno poglobitev možnosti, ki jih nudi omenjeno načrt.

Kmečka zveza si bo tudi prizadevala, da se javne ustanove, občine in pokrajine, ki imajo povezovalno vlogo za izvajanje raznih pobud v okviru načrta, vzamejo za njihovo izvrševanje.

Nato je izvršni odbor obravnaval izvedbo občnega zbornika Deželne kmečke zveze, ki bo julija na Goriškem.

Odbor je ob koncu seje sklenil, da se bo zveza tudi letos udeležila Kmečkega praznika na Koroškem, ki poteka pod gesлом »Srečanje slovenskih kmetov treh dežel«. Prireditve bo 27. julija v Šent Jakobu v Rožu.

STROKOVNI NASVETI

Kmetijska opravila v mesecu juliju

Oljčni nasad plitvo obdelujemo ali kosimo. Obdelane površine lažje prenesajo sušo, kot zatravljenje. Pod mladimi, komaj sajenimi oljkami naj bo vedno obdelano.

SADOVNJAK - Tudi v sadovnjaku oskrbujemo tla. Travo v sadovnjaku občasno kosimo in jo puštimo na tleh v sadovnjaku, da obogati organsko snov v zemlji. Če pa sadovnjak obdelujemo, to storimo do globine 10 - 12 cm.

Na začetku meseca se lahko pojavi druga generacija jabolčnega zavijača. Lahko uporabljamo pripravke na podlagi fosalona, fenitrotiona, diazinona ali biološki insekticid na podlagi Bacillus thuringiensis, pa čeprav učinkovitost slednjega proti jabolčnemu zavijaču ni potrjena. V zadnjih letih se vedno bolj uveljavlja biološki insekticid na podlagi nekega virusa po imenu Granulo-Virus. Pripravek se imenuje Madex. Ker pa moramo slednjega uporabljati ob točno pravem trenutku, je nujna uporaba feromonov. Zato je uporaba tega biološkega insekticida omejena le na večje jabolčne nasade.

Nadaljujemo s škroljenjem proti peronospori in oidiju. Proti peronospori uporabljamo bakrove pripravke. V slučaju napada pozne peronospore pa škropimo s pripravki na podlagi benalaxila in cimoxanila. Sedaj zatiramо tudi oidij. Najbolj učinkovito je žveplo v prahu, lahko uporabljamo tudi močljivo žveplo. Zelo učinkovita je uporaba žvepla v prahu v fazi pred strnjencem grozda, približno v prvi polovici julija. Za morebitno zadnje škroljenje uporabljamo proti peronospori površinske pripravke na podlagi bakra. Primerna je bordojska brozga, ker je bolj obstojna.

Na začetku julija je tudi letos obvezno škroljenje proti ameriškemu škržatu, prenašalcu trsne rumenice. Strokovna služba bo pravočasno obvestila točen čas kroljenja in s katerimi sredstvi.

V času, ko se grozd strne, je slednji najbolj občutljiv napadu sive grozdne plesni ali botritisa. To je še posebno važno pri sortah, ki imajo strnjen grozd, kot na primer sauvignon ali chardonnay. O tem, ali je treba škropiti, se najraje posvetujejo s strokovnjaki.

V slučaju pomanjkanja magnesija v prejšnjih letih, v tem času foliarno gnojimo s pripravki, ki vsebujejo magnesij. Pripravek dodamo škropilni mešanici proti peronospori in oidiju.

V tem času lahko opazimo v vinogradu veliko trt obolelih za kap. V slučaju, da opazimo značilne boleznske znake te bolezni, obolelo rastlino označimo, pozimi pa jo bomo obrezali posebej, da ne bi prenesli bolezni naprej. Če pa je rastlina precej bolna, jo bomo pozimi kar odstranili.

OLJČNI NASAD - Na začetku julija je možen napad oljčnega molja. Škodljivec ima veliko naravnih sovražnikov, zato je najbolje, da ukrepamo, ko je to res potrebno. Dobri so biološki pripravki na podlagi mikroorganizma Bacillus thuringiensis. Tradicionalni insekticidi so sicer zelo učinkoviti, a ne prijajo naravnemu ekološkemu ravnotežju.

V juliju se lahko pojavi prva generacija oljčne muhe. Razen v izjemnih letinah škroljenje proti prvi generaciji v tem času sploh ni potrebno. V tem času pa lahko nekoliko omejimo prisotnost odraslih muh s tem, da postavimo, po možnosti na vsako drevo, rumene ploščice z leplilom, ki jih lahko pripravimo tudi sami. Rumena barva privablja oljčno muho.

Magda Šturmán

POLETNA OPRAVILA

V vinogradu

Privezovanje letnih (zelenih) mladič

To opravilo je neizogibno potrebno med vegetacijo zlasti prva leta po sajenju trt med izobilovanjem oblike trte. Z vezanjem zelenih mladič dosežemo bujnejšo rast in močnejšo osvetlitev, kar je važno predvsem v začetku formiranja mlade trte.

Ko v drugem ali tretjem letu po sajenju postavimo žično oporo, privzemamo le mladike, ki jih ne moremo zatakniti za žico in mladike, ki se z viticami niso oprijele opore – žice.

Danes pretežno ne opravljamo več privezovanja, ker dopolnimo oporno strukturo vinograda z jeklenimi ali plastičnimi žicami, ki jih postavimo v parih vzporedno s koli. Žice so ponavadi premične in jih prilagajamo dolžini mladič, ki jih vtaknemo med žice, kar močno zmanjša čas potreben za izvršitev tega opravila.

Redčenje listov

S tem opravilom odstavimo liste, ki prekrivajo grozde, da dosežemo boljše zračenje in sončno obsevanje grozdu. Pri rdečih sortah povečamo z godnjim redčenjem listov vsebnost polifenolov v grozdu. S poznejšim redčenjem, potem ko so jagode spremene barvo, pa redčimo predvsem, da izboljšamo zdravstvene razmere grozdu v fazi zorenja.

V drugem primeru odstranimo 3 – 4 spodnje liste. Potrgamo predvsem onele ali drugače poškodovane liste, ki niso sposobni več asimilirati. Z odstranitvijo listov ne pride do manjšega odstotka sladkorja v grozdu, ker sončni žarki prodirajo lažje do grozdu in se s tem poveča temperatura okoli njih za 8 – 10 °C, kar pošpešuje njihovo zorenje.

Odstranjevanje listov je koristno predvsem pri bujnih sortah z močno zbitimi grozdi, ki radi gnijojo.

Redčenje grozdu

Če smo z usmerjeno zimsko rezijo vzpostavili pravilno razmerje med številom trt in rodnih očes, nam sedaj ni treba ukrepati, če pa smo s predolgo rezijo (predolgi šparoni – 10 do 20 očes) preveč obremenili trte, odstranimo odvečne grozde, da dobimo optimalno obremenitev trsov. Navadno odstranimo 20 – 40% bolj oddaljenih grozgov (drugi grozd na mladiki). To

opravimo do trenutka, ko začne grozdro spremnjava barvo.

Pozneje odstranjevanje grozgov je nekoristno, ker ne vpliva več na kakovost grozda.

Redčenje grozgov je zelo zahetno opravilo, ker z njim odstranimo večji ali manjši del pridelka, ko je čas trgatve še razmeroma daleč. Zato mora biti opravljeno ob pravem času in zelo preudarno, kajti negativni učinki neuravnovesene odstranitve grozgov niso popravljivi.

Poseben primer redčenja grozgov je tisti, ki ga opravimo po hudi toči, ko je treba zmanjšati količino grozda in jo prilagoditi asimilacijski sposobnosti listov, ki se je vsled škode po toči v večji ali manjši meri zmanjšala.

Prav tako je obvezno redčenje na mladih trtah, ki smo jim v tistem letu dali gojivno obliko in ki prvič rodičjo. Po navadi je število brstov na teh trtah previsoko, tako da njihov še malo razviti koreninski sistem ni sposoben zagotoviti potreben hrano grozdu in mladičam.

Pri opravljanju navedenih opravil pazimo, da vzpostavimo pravilno razmerje med površino listov in težo grozda. Na vsak kg grozja mora listna površina doseči približno 1 m², bolje če ga preseže. Pretirano odstranjevanje listov, ki ga v naših vinogradih ne malokrat zasledimo, vpliva negativno na kakovost grozda.

Obseg krošnje (zelene stene), ki jo dosežemo s pravilno zeleno rezjo, naj ne bi presegala 30 – 40 cm širine in 1 – 1,4 m višine, v odvisnosti predvsem od gojivne oblike in gostote sajenja. V zeleni steni (krošnji) bi morda biti razmerje med listi na soncu in v senci 3:1.

S pravilnim vzpostavljanjem krošnje bomo, kot dokazujejo številni poskusi opravljeni v vinogradniško razvitih deželah, bistveno izboljšali kakovost grozda, ker bomo dosegli: višjo stopnjo sladkorja (1 - 2 stopnji); nižjo kislost; boljšo strukturo (pri rdečih sortah).

Vse to se nam bo seveda primerno obrestovalo v kleti.

Strokovna služba Kmečke zveze

Škroljenje proti peronospori in oidiju

V svojem obvestilu št. 13 dne 25/06/2008 svetuje Deželna služba za varstvo rastlin škroljenje proti omenjenima glicicama čimprej s sledečimi sredstvi. Peronospora: kontaktna sredstva na osnovi bakra Oidij: žveplo v prahu ali močljivo. V vinogradih kjer je opazna prisotnost oidija opravimo poseg z Meptyldinopacom (Karathane star).

Napad peronospore

Vsem vinogradnikom so dobro znani napadi peronospore vinskih trt. Manj poznani pa so, tudi zaradi tega, ker jih lahko zamenjamo z napadom oidija, znaki zdognje okužbe te glice, ki se letos pojavljajo na kabrnih in mladih gozdčicah.

Mladi, komaj skoraj zasnovani kabrniki se ob napadu obdajo z belim puhom, se po dolžini značilno zvijejo in postanejo sivkastorjavaste barve. Videti so, kot bili kuhanji. Taksi kabrniki se dokončno posušijo in odpadejo. Tudi na mladih gozdčicah se ob napadu pojavi bela plesniva prevleka, ki zajame komaj zasnovane jagode in pecle, celi gozdčič pa se posušijo in odpadejo. Jagode so neposredno ogrožene toliko časa, dokler ne dosežejo velikosti grahovega zrna in se obdajo z voščenim oprhom, vendar lahko gliva napade pecle tudi še potem. Nevarnost, da bi bolezni prizadela pecle, prenehana komaj takrat, ko le-ti dosežejo približno 2/3 svoje normalne velikosti.

Z zatiranje te oblike peronospore (Peronospora larvata) ponovimo navodila, ki smo jih že svetovali in sicer uporabo BENALAXILA (Sirdate R.), CL-MOXANILA (Curzate R.) ali drugih sistemčnih sredstev. Škroljenje, ki naj istočasno vsebuje sredstva proti oidiju, je treba ponoviti za uspešno zatiranje te peronospore po 5.- 6. dneh.

Zapadlost

16. JUNIJA: je zapadel rok za plačilo pristojbine za vpis v poseben seznam kmetijskih podjetij pri Trgovinski zbornici. Vsi interesi so prejeli domov obvestilo omenjene ustanove, da morajo pristojbine (106 €) plačati na posebnih obrazcih F24 oziroma po elektronski mreži. Kmečka zveza obvešča morebitne zamudnike, da je po 16.06. in do 16.07. (30 dni) možno plačati pristojbino z lažjo globo v višini 0,40% (0,42 €) = 106,42 €. Za pojasmnila in pomoci so na razpolago uradi KZ v TS-GO in Cedadu.

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.25 Lov na znanost
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe Jadranc
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.30 Nan.: La famiglia Pellet
7.00 Aktualno: Sabato & Domenica Estate
9.30 Dok.: Stella del Sud
10.00 Aktualno: Linea verde orizzonti Estate
10.30 Aktualno: A Sua immagine
10.55 Sveta maša
12.00 Recitacija Angelusa
12.20 Aktualno: Linea verde in diretta dalla natura Estate
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Speciale Massimo Ranieri
16.30 Dnevnik, vremenska napoved
16.40 Nan.: Cotti e mangiati
16.55 Film: Matrimonio per papà (kom, YDA, '99, r. M. Griffiths, i. G. Harrison)
18.25 Nan.: Il commissario Rex
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 EP in nogometu 2008
20.45 Nogomet: Finale Nemčija: Španija

23.20 Nočni dnevnik
23.30 Šport: Notti Europee
0.20 Dnevnik / Benjamin

Rai Due

6.35 Aktualno: Nella profondità di Psiche
7.00 Nan.: Girlfriends
8.00 9.00 Dnevnik mattina
8.20 Nan.: Joey
9.05 Variete: Random
11.30 Aktualno: Nati in Italia
13.00 Dnevnik
13.25 Dnevnik - Motori - Eat Parade
14.00 Šport: Dribbling Europei
14.35 Film: Nessuno al suo posto (dram, It, '03, r. G. Albano, i. M. Vincis)
16.20 Nan.: Il Commissario Kress
17.30 Šport: Numero Uno
18.05 Aktualno: Tg2 Dossier
18.50 Nan.: Friends
19.35 Risanke
20.30 Dnevnik
21.05 Film: Regina dei fiori (kom, It, '04, r. V. Sindoni, i. M. Arcuri)
0.05 Nan.: The Dead Zone
0.45 Šport: La domenica sportiva estate

Rai Tre

6.00 Aktualno: Fuori orario
6.30 Kolesarstvo: Maratona delle Dolomiti
12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved
12.15 Aktualno: Telecamere
12.50 Aktualno: Okkupati
13.20 Aktualno: Passepartout
14.00 Dnevnik - Deželne vesti in vremenska napoved
14.30 Aktualno: in 1/2 h
15.00 Nan.: Arsenio Lupin
16.00 Kolesarstvo: Italijansko prvenstvo: Settimana tricolore
17.10 Film: Se non avessi più te (kom, It,

'65, r. E. M. Fizzarotti, i. G. Morandi)

18.55 Dnevnik, deželne vesti, vremenska napoved sledi TGiro
20.00 EP in nogometu 2008
20.25 Variete: Blob
20.45 Film: Matrimonio all'italiana (kom, '64, r. V. De Sica, i. S. Loren)
22.35 Deželni dnevnik
22.55 Film: Il regista di matrimoni (dram, It/Fr, '06, r. M. Belocchio, i. S. Castellito)
0.35 Nočni dnevnik in vremenska napoved
0.45 Aktualno: Telecamere

Rete 4

6.50 Dnevnik: Pregled tiska
7.20 Nan.: Sei forte maestro
9.35 Dok.: Laghi e fiumi - La grande risorsa dell'acqua
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik, prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Nan.. Il conte di Montecristo
16.10 Film: Sugarland Express (dram, ZDA, '75, r. S. Spielberg, i. G. Hawn)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Il Commissario Cordier
21.30 Nan.: Maigret e il mercante di vini
23.30 Film: La doce vita (dram, It, '60, r. F. Fellini, i. M. Mastroianni, Anita Ekberg)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik
9.10 Aktualno: Nonsolomoda 25... (pon.)
9.45 Nan.: Circle of Life
10.50 Film: Il ritorno di Bufalo Bill (akc, Dan/Svica, '05, r. A. Gustaffson, i. H. Nystrom)
13.00 Dnevnik, vremenska napoved / Okus
13.35 Nan.: Everwood
14.35 Nan.: Caterina e le sue figlie 2
16.35 Nan.: Nati ieri
17.35 Film: Il grande cuore di Clara (dram, ZDA, '88, r. R. Mulligan, i. W. Goldberg)
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.40 Film: Rapimento alla Casa Bianca (tril, ZDA, '99, r. A. Mastroianni, i. M. Hemingway)
22.15 Film: Complotto alla Casa Bianca (akc, ZDA, '00, r. A. Mastroianni, i. D. Hannah)
0.40 Aktualno: Terra!
1.30 Nočni dnevnik

Italia 1

7.00 Risane
11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
11.50 Šport: Grand Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Nan.: La vita secondo Jim
13.55 Film: Alla scoperta del tesoro perduto (akc, Nem, '05, r. C. Zuber, i. D. Bode)
15.00 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
16.00 Film: L'isola del tesoro e i pirati dei 7 mari (akc, Nova Zelanda, '04, r. G. Scott, i. E. Allen)
17.45 Nan.: Friends
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Settimo cielo
20.00 Nan.: Il mammo
21.00 Nan.: I Cesaroni
23.15 Film: America pie (kom, ZDA, '99, r. P. Weitz, i. J. Biggs)
0.15 Nočni dnevnik in vremenska napoved

7.00 Risane
11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
11.50 Šport: Grand Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Nan.: La vita secondo Jim
13.55 Film: Alla scoperta del tesoro perduto (akc, Nem, '05, r. C. Zuber, i. D. Bode)
15.00 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
16.00 Film: L'isola del tesoro e i pirati dei 7 mari (akc, Nova Zelanda, '04, r. G. Scott, i. E. Allen)
17.45 Nan.: Friends
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Settimo cielo
20.00 Nan.: Il mammo
21.00 Nan.: I Cesaroni
23.15 Film: America pie (kom, ZDA, '99, r. P. Weitz, i. J. Biggs)
0.15 Nočni dnevnik in vremenska napoved

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus Weekend
9.20 Aktualno: La settimana
9.40 Nan.: Get Smart
10.15 Film: La bisbetica domata (kom. It, '42, r. F. M. Poggiali, i. A. Nazzari)
13.00 Dnevnik
13.30 Film: Matrimonio per colpa (kom, ZDA, '96, r. H. Miller, i. D. Aykroyd)
15.20 SPV Superbike - 2. tekma
16.30 Film: La battaglia della Neretva (voj, Yu, '69, r. V. Bulajic, i. S. Kosina, Yul Briner)

20.00 Dnevnik in športne vesti
20.30 Resničnostni show: S.O.S. Tata
21.30 Film: Testimone d'accusa (dram, ZDA, '57, r. B. Wilder, i. M. Dietrich)
23.45 Aktualno: Reality

Tele 4

6.45 17.30 Risanke
8.05 14.55 Dokumentarec o naravi
10.00 Glasba: Voci dal ghetto
11.40 Aktualno: A casa dell'artista
12.00 Sveta maša
12.25 Eventi in Provincia
12.45 Aktualno: Mosaico
13.15 Aktualno: Qui Tolmezzo
13.20 Musica, che passione!
13.35 Aktualno: Le perle dell'Istria
14.00 Camper magazine
14.30 Inf. odd.: Campagna amica
15.45 Aktualno: Automobilissima.com
16.00 Odd.: Pari opportunità in provincia
16.25 Koncert simfonične glasbe
19.35 Nan.: Detective per amore
20.30 Sport Estate
20.50 Film: Uomini d'argento (kom, '77)
22.40 Nan.: Police Rescue
0.25 Film: Lo gnomo e il poliziotto (kom., '89, r. S. Wilson)

Slovenija 1

7.00 Živ žav
9.50 Žoglarja - ko igra se in ustvarja mularija
10.20 Nan.: Izgubljeni zaklad Fidžija
10.45 Odd. Tv Maribor: Sledi
11.15 Ozare (pon.)
11.20 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Alpski večer - 2. del (pon.)
14.35 17.15 50 let televizije
15.10 Film: Lov na lisjaka
17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
18.25 Žrebjanje Lota
18.40 Risanka
18.55 Dnevnik, utrip, vremenska napoved in športne vesti
20.00 30 let Gašperjev: Veseli večer s Košnikom
21.30 Družinske zgodbe
22.20 Ars 360
22.40 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
23.05 Film: Ledena dežela (Finska, '05, r. A. Louhimies, i. J. Paakkonen)
1.15 50 let televizije (pon.)
1.40 Dnevnik (pon.)

Slovenija 2

6.30 0.25 Zabavni infokanal
8.50 Skozi čas
9.00 Tedenski izbor - 50 let televizije
9.30 Globus (pon.)
10.00 Poletna potezanja
10.35 Z glasbo in s plesom...
11.10 Zapojite z nami: Jenko Mokranjac
11.25 Poljudoznan. serija: Svet vodnih živali
12.25 Slovenski magazin

13.25 SP v kajakih in kanujih v divjih vodah

15.40 Slavnostni koncert on 50. obletnici otroškega in mladinskega zborna RTV Slo
16.45 J.B.P. Molire: Zgrabitte Sganarela
19.15 50 let televizije
20.00 Dok. serija: Pariz
21.10 Lit. nan.: Pri Maupassantu
22.15 Športna oddaja
23.00 Nad.: Številke

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.10 Odmev
14.40 Nogomet: EP 2004 - finale posnetek
16.40 Srečanje z...
18.00 Program v slovenskem jeziku: Spomiini z Borisom Kopitarjem
19.00 22.00, 0.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.20 Šport
19.25 Biker Explorer
19.55 Vesolje je...
20.25 Istra in...
21.40 Dok.: oddaja: Afrika
22.30 Lynx Magazin
23.20 Glasb.: odd.: Fuori servizio
0.35 Čezmejna TV - TV dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

11.00 23.45 Videostralni
17.00 Duhovna misel (pon.)
17.15 Polka in majolka (pon.)
18.15 Settimana Friuli (pon.)
18.45 Kultura
19.15 Rally magazin
19.45 Videospot
19.50 Kulturni utrnek (pon.)
19.55 Epp
20.00 Razgledovanja (pon.)
20.30 Spoznajmo jih
21.30 Inline hokejski klub Mufloni
21.45 Kultura
22.15 Planet polka (pon.)

RADIO

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski teknik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Nedeljski mix; 10.30 Za smeh; 10.55 Poletne melodije; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Vsaka vas ima svoj glas; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otoški kotiček, sledi glasba za vsakogar; 14.40 Za naših prireditve; 16.00 Šport in glasba, vmes kratka poročila; 17.30 Koncert, sledi Nedeljski oddih; 19.20 Napovednik, sledi Večerni list; 19.35 Zaljubljeni oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat;

8.30 Jurtrnjak, osmrtnice; 9.00 Kronika; 9.15

Pregled prireditve; 9.30 Naša mladost; 11.00

Primorski kraji in ljudje; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes;

14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come... easy go...

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30,

19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00

Moja mnenje; 10.

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Mile)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)**Teletekst:** str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Videofleš
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.10 Nan.: Dieci storie di bambini**6.30** Dnevnik, Cesis**6.45** Aktualno: Unomattina Estate (vo-dita Luca Giurato in Eleonora Da-niele)**9.40** Aktualno: Dieci minuti di ... pro-grammi dell'accesso**9.55** Film: 12 metri (ZDA, '54, r. V. Mi-nelli, i. L. Ball)**11.35** Vremenska napoved in dnevnik**11.40** Nan.: La signora in giallo**13.30** Dnevnik - Gospodarstvo**14.10** Nan.: Julia**14.55** Nan.: Incantesimo (i. S. Aquino)**15.50** L'ispettore Derrick**16.50** Aktualno: Parlament, dnevnik, vre-menska napoved**17.10** Nad.: Cotti e mangati**17.20** Nan.: Le sorelle McLeod**18.50** Kviz: Alta tensione**20.00** Dnevnik**20.30** Varità: La Botola**21.20** Film: Flightplan - Mistero in volo (tril, ZDA, '05, r. R. Schwentke, i. J. Foster)**23.35** Dnevnik**23.10** Varite: Premio Internazionale alla Libertà**Rai Due**

6.20 Dok.: Tunisia, il deserto che vive
6.45 Aktualno: Eat Parade
7.00 Aktualno: Sorgente di vita
7.30 Variete: Random
10.05 Aktualno: Garden
10.20 Dnevnik in rubrike
11.20 Aktualno: Ricomincio da qui
13.00 Dnevnik - Costume e società, sledo Salute

14.00 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berli-no**14.45** Nan.: The District**15.40** Nan.: A proposito di Brian**17.00** Nan.: Kevin Hill**17.45** Nan.: Tutti odiano Chris**18.05** Tg2 Flash L.I.S., športne vesti**18.30** Dnevnik - kratke vesti in vremen-ska napoved**19.00** Nan.: Squadra speciale Cobra 11**19.50** Nan.: Friends**20.15** Risanke**20.30** Dnevnik**21.05** Nan.: Numb3rs**22.40** Nan.: Jericho**23.25** Dok.: Voyager estate**23.30** Nočni dnevnik**Rai Tre**

6.00 Dnevnik - Rai News 24 vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istru-zioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Film: Alvaro piuttosto corsaro (glasb, It, '54, i. R. Rascel)
10.40 Aktualno: Cominciamo bene estate

- 13.05** Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
14.50 Aktualno: Cominciamo bene este-te
15.05 Variete: Trebisonda, sledi Screen-saver
15.45 Risanke
16.30 Šport: Pomeriggio sportivo
17.15 Nan.: Squadra speciale Vienna
18.00 Aktualno: Geo magazin 2008
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.10 Variete: Blob
20.30 Nan.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Dnevnik - krajevne in glavne vesti ter Primo Piano
23.45 Dok.: Correva l'anno
0.35 Nočni dnevnik - kratke vesti in vre-menska napoved

- 6.20** Nan.: Kojak
7.40 Nan.: I Robinson
8.15 Nan.: T.J. Hooker
9.30 Nan.: Miami Vice
10.30 Nan.: Bianca
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nad.: Febbre d'amore
11.50 Nad.: Vivere
12.20 Nan.: Distretto di polizia
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Il giustiziere
16.00 Nad.: Sentieri
16.15 Film: Conflitto di classe (dram., ZDA, '90, i. G. Hackman)
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska na-poved
19.35 Variete: Ieri e oggi in tv
19.50 Nad.: Tempesta d'amore
20.20 Nan.: Renegade
21.10 Nan.: Il giudice Mastrangelo
23.25 Film: Gli spietati (western, ZDA, '92, i. C. Eastwood)

- 6.00** Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vre-menska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.50 Nan.: Tutti amano Raymond
9.20 Film: Estate di George (kom, Dan, '03, r. G. Campeotto, i. A. Gilbert)
10.00 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Nad.: My life
16.00 Nan.: Una mamma per amica
17.00 Film: Un domestico milionario (kom, Nem, '06, r. B. Wornle
18.50 Kviz: Jackpot
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Veline
21.10 Film: L'amore in gioco (kom, ZDA, '05, r. B. Farrelly, i. D. Barrymore)

- 23.20** Variete: Zelig Off
1.20 Nočni dnevnik, vremenska napoved

- 6.55** Risanke
9.55 Nan.: Sabrina, vita da strega
10.25 Nan.: Buffy
11.20 Nan.: Smallville
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport
13.40 17.15 Risanke
14.30 Risanka: I Simpson
15.00 Nan.: Falcon Beach
15.55 Nan.: H2O
16.25 Nan.: Zoey 101
16.50 Nan.: Lizzie McGuire

- 18.30** Dnevnik, vremenska napoved
19.05 Nan.: Friends
19.35 Nan.: Belli dentro
20.05 Nan.: Love Bugs
20.30 Realistični šov: Rtv - La tv della re-alta'
21.10 Aktualno: Lucignolo
23.35 Variete: Pokermania
1.40 Studio Sport

La 7

- 7.00** Aktualno: Omnibus
9.20 Aktualno: Due minuti un libro
9.30 Aktualno: Le vite degli altri
10.30 Nan: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 20.00, 1.05 Dnevnik
13.00 Nan.: Alla conquista del West
14.00 Film: El Alamein (voj, It, '57, r. G. Malatesta, i. F. Tozzi)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Nan.: Streghe
19.00 Nan.: Murder Call
20.00 0.50 Dnevnik
20.30 Aktualno: La valigia dei sogni
21.10 Film: I soliti ignoti (kom, It, '58, r. M. Monicelli, i. V. Gassman)
23.05 Film: Brutti, sporchi e cattivi (kom, It, '76, r. E. Scola, i. N. Manfredi)

- 7.00** 8.35, 12.00, 13.10, 16.40, 19.30, 23.02, 1.32 Dnevnik
7.15 17.00 Risanke
8.10 Storie tra le righe
8.35 Dnevni
10.35 Glasb. odda: La grande musica sin-fonica0
11.25 Camper magazine
12.40 Aktualno: Viva le vacanze!
13.30 Inf. odd.: Animali amici miei
14.00 Aktualno: La Tv delle libertà
15.00 Aktualno: A.Com - Automobilissi-ma
16.15 Dok.: Auto da sogno - Porsche
19.00 Sport Estate
20.00 Aktualno: A casa dell'artista
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Stoa' Estate
22.50 Proza: Inferno
23.30 Nan.: La coscienza di Zeno

- 7.25** Utrip (pon.)
9.10 Žogarija: Ko igra se in ustvarja mu-larija (pon.)
9.40 Iz popotne torbe: Želva (pon.)
11.05 Dok. serija: Moč znanja
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.20 Polnočni klub (pon.)
15.10 Dober dan, Koroška
15.40 Risana nan.: Timotej hodi v šolo
16.10 Nan.: Bine
16.35 Igrana nan.: Kako sem videl svet iz-pod mize
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.35 1.10 Poljudnozn. serija: Divja Kitajska
18.25 Žrebjanje 3x3
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.45 Dok. oddaja: Ostanite še naprej z nami
20.45 Gala koncert RTV: Praznujemo!

- 6.30** 9.30, 1.50 Zabavni Infokanal
7.00 Infokanal
9.00 11.50, 13.50 Tv prodaja
9.35 Sobotno popoldne (pon.)
12.20 Slovenci v Italiji (pon.)
14.25 50 let televizije
15.20 Osmi dan (pon.)
16.00 Slovenija danes - Regionalni pro-

- grami
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
18.55 Nan.: Berlin, Berlin
20.00 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem
21.00 Studio city
22.00 Knjiga mene briga - Feri Lainšček
22.15 Dok. odd.: Nano svet
22.45 Film: Pazi to! (pon.)

Koper

- 13.45** Dnevni program
14.00 0.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Biker explorer
14.50 Lynx magazin
14.40 Dok. odd.: Afrika
16.10 Istra in...
17.10 Srečanja v skupnosti Italijanov
18.00 Športna mreža (program v sloven-skem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.05 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.25 Mladinska oddaja: Fanzone
19.55 Potopis
20.25 Kulturni magazin: Artevisione
20.55 Sredozemlje
21.25 Pogovorimo se o...
22.30 Športel (program v slovenskem je-
ziku)
23.00 Primorska kronika
23.20 Športna mreža
23.55.00 Vremenska napoved, čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.30 Prva iz-mena; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva imena - 1. del; 10.00 Poročila; 10.10 9.00 Jutro na RK, kronika, OKC ob-veščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.00 Dopoldan in pol; 10.45 EP v nogometu; 12.30 Opol-dnevnik; 14.00 Oddaja o morju in po-morščkah; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.15 Glasbena raz-glednica; 20.00 Koncert ljudske glasbe; 22.30 Radio Kažin

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

- 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 8.10 Prva izmena - 2. del; 11.15 Studio D, sledi Napovednik; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 18.00 Utrajajoči meh; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Večerni list, nato Za-kluček oddaja.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
 6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.

DREVI OB 20.45 - Na Dunaju finale 13. evropskega prvenstva v nogometu

Nemčija v boj za četrti naslov, Španci za uspeh 44 let kasneje

Vprašljiv Ballackov nastop, Villa odsoten - Tudi vremenske napovedi primerne za vrhunski spektakel

Po treh tednih se z današnjim finalom zaključuje 13. evropsko prvenstvo v nogometu. Španci bodo po 44 letih lovili drugo lovoriko (a prvo so zmagali pred domačo publiko), medtem ko so Nemci v boju za četrti naslov (zadnjega so osvojili pred dvanaštimi leti).

STATISTIKE - Tudi s statističnega vidika so favoriti na današnji tekmi Španci. Ljubitelji številk so lahko izbrskali vse mogoče pomembne in manj pomembne podatke, ki služijo primerjavni obeh ekip. V dveh elementih bo Španija precej oslabljena zaradi odsotnosti poškodovanega Davida Villa; ta je štirimi golji najboljši strelce svoje ekipe (pri Nemčiji Lukas Podolski s tremi). Nemčija je imela na dosedanjih tekma natančno polovično posest žog, Španci so bili pri njej 55 odstotkov časa. Povprečna starost oben ekip je skoraj enaka, pri Nemcih 26,8 leta, pri Špancih 26,1 (najstarejša sta Jens Lehmann (38 let) in Andres Palop (34), najmlajša pa Marcell Jansen (22) in Cesc Fabregas (21)). O zmagi bi lahko odločali tudi strelci po prekinovah, na visokih žogah pa so nedvomno v prednosti Nemci, saj lahko računajo na 198 centimetrov Pera Mertesackerja; španskega najvišjega igralca Joseja Reine (187 cm) pa niti ne bo na igrišču. Ne smemo pa pozabiti, da je Španija zaključila prvi del prvenstva s polnim izkupičkom (9 točk v treh tekma) in že 24 let ne uspe zmagati ekipe, ki je igrala tako preprčljivo že v prvem delu. Leta 1984 je to uspelo Franciji (premagala pa je ravno Španijo).

VРЕME PRIMERNO - Avstriji so za zadnje dejanje letošnjega Eura poskrbeli tudi za ustrezno vreme. Potem ko so v preteklih dneh na Dunaju tudi v času tekem mesto zalivali velike količine dežja, so za nedeljo »narocili« kraljevsko vreme, kot sončnemu dnevu brez oblaka rečejo na tem koncu sveta. V času tekme bo ob rahlji oblakosti 24 stopinj Celzija. Možnosti za ponovitev neurja s polfinala so po zagotovilih dunajskih vremnarjev zanemarljivo majhne.

VERJETNI POSTAVI - V španskem taboru bo poškodovanega Villo nadomeščal Fabregas, medtem ko je pri Nemcih vprašljiv nastop Ballacka zaradi težav z mišico desne noge:

Španija: Casillas, Cazorla, Marchena, Puyol, Sergio Ramos, Iniesta, Silva, Senna, Xavi, Fabregas, Torres.

Nemčija: Lehmann, Friedrich, Metzelder, Mertesacker, Lahm, Hitzlsperger, Frings, Schweinsteiger, Ballack, Podolski, Klose. Sodil bo Italijan Roberto Rosetti.

FINALE EP - Aragones lahko računa na izvrstno vezno vrsto

Z boljšimi vratarjem, obrambo in vezno vrsto je Španija izrazit favorit

Današnji finale ima, po tistem kar sta ekipi doslej pokazali, nespornega favorita. Gre seveda za Španijo, ki je doslej pokazala lepsi in preprčljivejši nogomet. Analizirali smo bolj podrobno vse faktorje, ki bi lahko tekmo odločili v korist ene ali druge ekipe:

VRATARJA - Nastopi nemškega vratarja Lens Lehmann so bili kot vreme na tem evropskem prvenstvu, spremenljivi. Nekaterim dobrim posegom so sledile hude napake. Nedvomno je bolj konstanten in odločilen vratar Španije Iker Casillas, ki je bolj učinkovit tudi pri obrambah 11-metrovk in sodi v petrlico najboljših vratarjev na svetu. **Ocenj: Španija 8, Nemčija 5.**

OBRAMBA - Tudi proti Turčiji je Nemčija dokazala, da je v obrambi ranljiva (skupno 6 prejetih golov), zlasti Lahm je atipičen branilec, ki se večkrat vključuje v fazo napada, je pa obratno nekoliko manj pazljiv, ko mora braniti. Škripa tudi dvojica Metzelder-Mertesacker, ki bi lahko imela težave s hitrimi Španci. Španija je doslej prejela tri zadetke, a v četrtnfinalu in polfinalu je bila nepremagona. Bolj homogena od nemške, bi lahko bila v težavah na visokih žogah, čeprav je Puyol dobro pokrival postavnega Tonija. **Ocenj: Španija 7, Nemčija 6,5.**

VEZNA VRSTA - Na papirju je največja razlika v kakovosti po-

Michael Ballack
doslej ni povsem
preprčil,
zaradi lažje
poškodbe
pa je danes
njegov
nastop
vprašljiv

Fernando Torres
bo danes
edeni napadalec
španske
izbrane
vrste

ni vrsti.
Najbrž bosta obe
ekipi imeli kar pet
vezistov, tako da bo
prišlo do gneče, kot niti av-
gusta meseca v Lignanu.
Nemčija veliko stavi na Bal-
lecka, Podolskega in
Schweinsteigerja v fazi na-
pada, medtem ko sta
Frings in Rolfes obrambla.

Španija ima obratno le enega pravega garača, Senno, medtem
ko so ostali štirje (najbrž Iniesta, Xavi, Silva in Fabregas) prava
zmes kvantitete in kvalitete. In na klopi sedi Xabi Alonso...
Ocenj: Španija 9,5, Nemčija 8.

NAPAD - Tako Nemci (10 golov v petih tekma) kot Španci (11 golov v petih tekma) nimajo v napadu šibke točke, čeprav naj bi oboji danes igrali le z enim napadalcem, Klosejem na eni in Torresom na drugi strani. Odločilno pa bo vključevanje veznih igralcev in branilcev v fazi napada. Španci bodo privilegirali igro po tleh, saj nimajo postavnih napadalcev, medtem ko so Nemci v prednosti na visokih žogah. Nedvomno so bolj izdelane napade pokazali Aragonesovi fan-
tje, a Klose je bil doslej bolj preprčljiv (dva gola), medtem ko je Torres strelski ramadan le enkrat prekinil. **Ocenj: Španija: 8, Nemčija 8.**

Po ocenah je torej Španija v veliki prednosti, a na EP-ju so bili presenetljivi izidi na dnevnom redu, tako da je vsaka napoved tveganja. Ob tem so Nemci že neštetokrat dokazali, da imajo na velikih tekmovanjih več življenj kakor mačke...

HALO EP!

Abete se brani

Do Donadonija nismo bili nekorektni, se pred kritikami o prenagli zamenjavi selektorja brani predsednik italijanske nogometne zveze Giancarlo Abete. Vrnovič je poudaril, da Donadoni ni bil odstavljen, temveč da se je pogodba preprosto izteklila. Zdi se mu povsem naravno, da je nad Donadonijem ves čas lebdela Lippjeva senca, posebej zato, ker Lippi v teh dveh letih ni vodil drugih moštov in je bil prost. Abete je tudi dejal, da bo v poročilu, ki

ga bo 3. julija podal izvršnemu odboru zvezre, dejal, da odločitev v zvezi z Donadonijevo zamenjavo ni le posledica slabih rezultatov reprezentance na evropskem prvenstvu. Razumeti je, da so Abete in njegovi najoži sodelavci preprčani, da končni obračun ni v skladu z realno močjo moštva.

Brez javnega ogleda v Barceloni in Bilbau

Ogled tekem pred velikimi zasloni na javnih mestih se je v času Euro dobro prijel ne le v državah gostiteljicah, temveč v skoraj vseh evropskih državah, ki kaj dajo na nogomet. V času finale ne bo nič drugače, le dve španski mesti bosta ostali brez takšnega načina spremljanja tekme. V Barceloni in Bilbau so se lokalne oblasti odločile, da ne bodo podprtje ogleda tekme na velikih zasloni. V ozadju so politični motivi, saj sta obe pokrajini, tako Katalonija kot Baskija, v preteklosti že večkrat nakazali željo po samostojnosti. V teh krajih tudi sicer redko vidijo špansko izbrano vrsto; zaradi strahu pred protišpanskim navajanjem lokalnih prebivalcev se španska nogometna zveza zelo redko odloči za katalonske ali baskovske gostitelje dvobojev državne ekipe.

Za tretje mesto zadnjič pred 28 leti

Španija se je prvič po 24 letih, po letu 1984, uvrstila v finale evropskega prvenstva. Že 28 let pa na elitnem tekmovanju Stare celine ni več tekme za tretje mesto. Zadnjič so se nogometari, poraženi v polfinalu, merili na EP v Italiji. V Rimu so bili nogometari tedanje Češkoslovaške po izvajjanju enajstmetrov z 9:8 boljši do domače ekipe.

UEFA - Obračun in zamisli predsednika Michela Platini

Odslej EP s 24 ekipami?

Prevladal ofenzivni nad obrambnim nogometom - Septembra končna odločitev za EP leta 2012

MICHEL PLATINI

ANSA

Nekdanji vrhunski nogometar in sedanja številka 1 evropske nogometne federacije Uefa Michel Platini je od dneva svoje izvolitve vedno poln zamisli, kako po njegovem izboljšati stanje evropskega nogometa. Že kot igralec je Platini stavil na spektakularno igro. Zanj, ki je nosil dres s številko deset, je bila nogometna tekma vedno priložnost za kako iznajdljivo potezo. Prav zato je tudi kot predsednik na tem prvenstvu »navijal« za ekipe, ki so bolj stavile na napad kot na obrambo. Po Platinijevem mnenju je bil Euro 2008 eden izmed najbolj spektakularnih prvenstev, kar se jih spominja: »To po zaslugi tistih trenerjev, ki so stvari na organizacijo in na bolj napadalen prisot. A to ni kritika na račun Italije, Francije in Grčije.«

Platini ne bo nikoli priznal, da je pričakoval kaj več od Rehhagela, Donadonija in Domenecha, a njegove besede so bile dokaj jasne. O finalu pa je Platini povedal slednje: »Mislim, da sta tako Španija kot Nem-

čija zasluženo v finalu, nemogoče pa je dati napovedi, saj je na tej tekmi res vsak izid možen. Moram priznati, da bi bilo zame dojak čudno, če bi kot predsednik Uefa izčrtil Španiji tisti pokal, ki sem jima ga kot igralec odvzel (leta 1984 je v finalu prav Platinijeva Francija premagala z 2:0 Španijo).«

Na tistem finalu je bil strelec prvega gola ravno Platini, ki pa je gol dosegel po grobi napaki španskega vratarja Arconade. In prav Arconada bo eden izmed gostov na

današnjem finalu, saj je prejel izrecno Platinijevo povabilo. Dela Platiniju v teh dneh res ne manjka. Pogovarjal se je s skoraj vsemi evropskimi federacijami, ki so mu izročile mnenje o možnemu povečanju števila nastopajočih na zaključnem delu EP-ja. Od sedanjih 16 naj bi se število zvišalo na 24: »Mislim, da ne bi bilo prvenstvo na nič nižji ravni, če bi na njem nastopale tudi Anglija, Škotska, Bolgarija in Ukrajina. Jaz sem slavil na prvenstvu s samo osmimi ekipami, a ni bilo bolj kakovostno od tega, kjer je bilo ekip 16. Novost naj bi obveljala leta 2016, a v primeru, da bi zamenjali organizatorje za leto 2012, bi lahko novost zadevala že prihodnjo izvedbo: »Septembra v Bordeauxu bomo odločali, ali naj organizacija EP-ja 2012 ostane Poljski in Ukrajini. 3. julija bom obiskal mesta, kjer naj bi potekalo prvenstvo. O nečem ste lahko gotovi: če mi ne zagotovijo, da bosta naredi stadiona v Kijevu in Varsavi, potem se bomo zaceli ozirati naokrog.«

SKUPINA A

IZIDI

Švica - Češka 0:1, Portugalska - Turčija 2:0;
Češka - Portugalska 1:3, Švica - Turčija 1:2,

Švica - Portugalska 2:0, Turčija - Češka 3:2

KONČNA LESTVICA

Portugalska	3	2	0	1	5:3	6
Turčija	3	2	0	1	5:5	6
Češka	3	1	0	2	4:6	3
Švica	3	1	0	2	3:3	3

Portugalska in Turčija v četrtnfinalu

SKUPINA C

IZIDI

Romunija - Francija 0:0, Nizozemska - Italija 3:0, Italija - Romunija 1:1, Nizozemska - Francija 4:1; Nizozemska - Romunija 2:0, Francija - Italija 0:2

KONČNA LESTVICA

Nizozemska	3	3	0	0	9:1	9
Italija	3	1	1	1	3:4	4
Romunija	3	0	2	1	1:3	2
Francija	3	0	1	2	1:6	1

Nizozemska in Italija v četrtnfinalu

SKUPINA B

IZIDI

Avstrija - Hrvaška 0:1, Nemčija - Poljska 2:0, Hrvaška - Nemčija 2:1, Avstrija - Poljska 1:1, Poljska - Hrvaška 0:1, Avstrija - Nemčija 0:1

KONČNA LESTVICA

Hrvaška	3	3	0	0	4:1	9
Nemčija	3	2	0	1	4:2	6
Avstrija</						

NAŠ POGOVOR - Dr. Zdenko Verdenik

»Moč nogometa je v tem, da je žoga hitrejša od igralca«

Manj visokih žog, več sodelovanja vseh igralcev v fazi napada - Sojenje zdaj ščiti kakovostne igralce, zato je več golov

Če slediš Euru po italijanskih državni televiziji te kmalu popade sveta jenza, da morebiti plačuješ naročino za tako ponudbo, pri kateri falirani trenerji kot sta Tardelli in Novellino (seveda, le kako bi pozabil nanj!) ter vedno prisotni in že dolgočasni nekdanji asi kot Mazzola mlatijo prazno slamo. Nenote se vprašaš, kako je mogoče, da tako dobri bivši igralci ne znajo povedati o nogometu nič pametnega. Na Kranjskem si je prenos Eura zagotovil TV3, ki se ga da (v tem primeru žal) videti le na območju slovenske države. V studijskem delu, ki sem ga pred dnevi že pohvalil, kraljuje dr. Zdenko Verdenik - govorovo oseba, ki v Sloveniji o nogometu največ ve, precej podcenjene pa so njegove izkušnje »na terenu«, ki so z izjemo tistega zgodovinskega remija proti Italiji v Mariboru po zlatih časih Katanca, Zahoviča & Co. romale v pozabu. S svojimi izkušnjami na Japonskem, izredno bogatim teoretičnim znanjem in nenazadnje tudi natančnim izražanjem je Verdenik prava nogometna enciklopedija. Še vedno ni pozabil niti na obdobje, ko je deloval pri nas (»ste vi tisti nogometar, ki sem ga treniral?...«). Ne, ne...«) in na katerega ima lepe spomine. Pogovor z njim je spadal med skoraj obvezne.

Gospod Verdenik... je Euro ponudil določene novosti? Je za vas kot strokovnjaka bolj zanimivo tako, reprezentančno tekmovanje, ali pa morda klubска scena?

»Vsako tekmovanje, tako reprezentančno kot klubsko, ponudi določen napredok. Tu ne gre za neke pravcate novosti, za nikakršno revolucijo, ampak korak naprej v skladu s pričakovanjem. Iz taktičnega vidika bi tu izpostavljal prostor in s tem povezano hitrost, ki je potrebna, da prostor čim bolje pokrivaš ali osvajaš. Osnova nogometa, ki ga gledamo, je ta, da je prostor, kjer je žoga, izredno dobro pokrit, vsak igralec, ki ima žogo, ima takoj na sebi dva nasprotnika. Logično je torej, da mora žoga toliko hitrejša potovati stran, pri čemer nastopi tehnična sposobnost posameznika. Žoga naj bi šla tja, kjer je prostor »manj nasičen« z igralci. Tu prihaja do izraza velika moč nogometa, in sicer ta, da je žoga veliko hitrejša od igralcev.

Tipični sta dve vrsti zaključevan-

ja akcij. Ena je odkrivanje in podaja v globino, druga pa podaja na napadalca, ki žoga deli soigralcem, ki vteka. Za izvajanje teh elementov je potrebna dobra usklajenos. Če boste malo popazili boste videli, da je malo visokih žog. Vedno bolj so tu namreč v prednosti branilci, ki so vse višji, pa tudi vratarji so vedno boljši pri iztekjanju iz vrat.

Značilno je tudi sodelovanje vseh ali skoraj vseh igralcev v fazi napada, kar hkrati pomeni, da za razliko od preteklosti popolnoma izgubi na pomenu recimo goli podatek, s kolikimi napadalci igraš. Dejansko ni važen sistem, pač pa to, koliko igralcev se vključuje v fazo napada.«

Pri gledanju ene izmed tekem Romunije sem s prijatelji pokomentiral hud trk z glavo dveh Romunov, da je takih trkov vedno več: gre najbrž tudi za znak hitrosti v igri?

»Gre za posledico tega ja, pri čemer prihaja do pogostih naključnih trkov tudi med igralci iste ekipe ravno zaradi pogostega ali že kar rednega podvajanja.«

Omenil ste sisteme. V Italiji smo nekako okuženi z raznimi 4-2-1-2-1 in božičnimi drevesci: kaj ti sistemi pomenijo?

»Malo ali nič.«

Katera ekipa je na tem Euro pokazala največ? Gleda na včerajšnjo predstavo Španije se odgovor ponuja sam, ali pač?

»Poglejte, tukaj bi točno ločil, kdo je pokazal največ v sklopu ene tekme in kdo je v celoti najbolje opravil s specifiko, ki jo ima turnirski sistem tekmovanja. Največ v sklopu ene tekme sta pokazali Nizozemska in Rusija, ki sta pokazali izredno kakovost posamezne tekme. Obe ekipi imata veliko igralcev, ki znajo odlično igrati v posameznih situacijah. Po drugi strani so res Španci pokazali izredno organizacijo, za svojo igro potrošijo sorazmerno malo energije in utegnijo zato nekaj privarčevati za naslednjo preizkušnjo. Vsaj dva elementa bi pri Špancih izpostavil, to je odlično podajo med dva branilca ter zaključke na diagonalne podaje s strani vtekajočih igralcev z drugega plana. Tako kot pri prvem golu, ko se je proti organizirani, to se pravi postavljeni obrambi, Xavi znašel v položaju,

Dr. Verdenik (zgoraj) meni, da se je v letošnji igri Italije za razliko od SP 2006 poznao pomanjkanje Tottijevih podaj, njegova sposobnost zadrževanja žoge ali preigravanja (desno)

ANSA

ko je streljal sam proti vratarju.«

Kaj pa Italija? Je rezultat še preveč dober za kar je pokazala? Ali pa ni velike razlike z zmagovitim SP, na katerem so s povprečno igro po 11-metrovkah zmagali, tu pa izpadli?

»V samem pristopu, motivaciji govorovo ni razlik med SP in Evrom. V konceptu igre pa je nekaj bistvenih razlik. Preveč je bilo branjenja, v osnovi pa je manjkal raznolikost. Italija je vse svoje karte zaigrala na dolgo žogo na Tornija, pri čemer je bilo premalo vtekavanja ostalih igralcev, ki bi povratne žoge morebiti izkoristili. Zakaj je do tega prišlo? Za razliko od SP je odpovedal en bok (to je Zambrotta), ni bilo značilnih vtekavjan Perrotte, predvsem pa ni bilo Totti, ki je s svojo sposobnostjo tako podaj s prve v globine kot po potrebi z zadrževanjem žoge ali preigravanjem nudil veliko raznolikost. Te raznolikosti, v nasprotju z Nizozemci in Rusi, Italijani tokrat niso imeli.«

Večinoma gledamo dobre tekme. Se vam zdi, da to tudi po zaslugi strožjega kriterija sojenja, ki po-

navadi ravno na SP ali Euru dobi dočlen pospešek?

»Gotovo je to pomemben dejavnik. Sojenje je zelo kakovostno, napak je bistveno manj kot včasih, kar je še toliko bolj pomembno glede na dejstvo, da je igra hitrejša. V ospredju kriterija sojenja je zaščita kakovostnih igralcev, pri čemer se seveda ščiti igro, več je torek golov. Rezerve tu vidim še v uporabi tehnoloških pripomočkov, ki bi odpravili nekatere krivice, ki se še vedno dogajajo.«

Toda... ali se vam ne zdi, da je nogomet tako popularen in demokratičen prav zato, ker so pogoji na najbolj zakotnem igrišču in na SP enaki? Katero tekmovanje si zaslubi in katero si ne zaslubi tehnološke podpore sodniku je konec koncov precej delikatno vprašanje!

»Tudi to je res, ostajam pa zagonovnik uporabe pripomočkov, ki bi rešili določene sporne situacije. Nenadnje, Slovenija je v Mariboru doseglj gol, ko je žoga prečkalha črto za 20 centimetrov. To so krivice, ki bi se jih

dalo na tak način izničiti.«

Govorimo o reprezentancah.
Kakšen je delež, ki ga v predstavo prispeva čisti nacionalni emocionalni nabojo ali pa tudi že kar sam značaj naroda?

»Oboje igra pomembno vlogo. Že samo dejstvo, da igrajo reprezentance pomeni, da zanje navija veliko večja množica ljudi, kar pri mnogih igralcih sproži dodatna čustva. Še bolj važen je vpliv kulture naroda. Turška bojevitost, ki smo jo videli, ni naključna. Italijanska utilitarističnost ravno tako. Nemci poznamo kot nepopustljiv narod in taki so tudi v nogometu, ob tem, da je nogomet v Nemčiji tako kapilarno prisoten na terenu, da ima izredno povezovalno moč med ljudmi, kar spet spada v prvi element, ki ste ga izpostavili. Japonska, kjer sem treniral, se odlikuje po odstotnosti agresivnosti v družbi, celo roke si Japonci ne dajo, temveč se v pozdrav samo priklanjajo. Tako obnašanje se potem izraža tudi na igrišču in težko je Japoncem dopovedati, da morajo na nogometnem igrišču biti agresivnejši, kot jim to sicer narekujejo norme obnašanja, tradicija, z eno besedo kultura.«

Sem pa mnenja, da ob prilikah takih prvenstev sledimo vojni. Ne pravi vojni seveda, vojni v tem smislu, da se v Evropski uniji, kjer nacionalnosti nekako izgubljajo na pomenu, domala edine konfrontacije z masovno soudeležbo akterjev, dogajajo z nogometno tekmo kot izhodiščem.

Kaj lahko pričakujemo od finala? Odsotnost Ville se zdi težka, ste pa izpostavil špansko organiziranost: bodo z njim Španci odsotnost premostili?

»Večina kriterijev govori v prid Španije, raznolikost, tehnika, takтика, organiziranost. So pa na strani Nemčije osebnostne značilnosti in tekmovalnost. Pričakujem veliko željo Španije po uveljavljanju svoje igre in Nemčije, ki bo to igro skušala onemogočati. Morada ni najbolj korektno, če rečem, da boljši nogomet predvaja Španija, saj ga igrajo tudi Nemci. Španci bodo prevladali, če bodo s svojo organizirano igro toliko utrudili Nemce, da ti ne bodo uspeli razviti hitrosti v napadnini fazi.«

Dimitrij Križman

NOGOMET

EDVIN MILKOVIČ

Sodniki le niso bili tako strogi

Podpredsednik Zarje Gage Edvin Milkovič »Slauc« si je ogledal skoraj vse tekme EP-ja. »Italijani so me razočarali in so zasluženo izpadli. Španci so bili objektivno boljši. Zaslužijo si tudi 1. mesto. Za Nemčijo pa nisem dvomil, da se bo uvrstila v finale.«

Kaj pa ostali?

»Rusi so igrali zelo dobro, toda Španci so bili v polfinalu boljši. Če bi se Rusija v polfinalu pomerila z Nemčijo, bi najbrž zmagala. Razočarali so me tudi Portugalci, medtem ko so imeli Hrvati zvrhano mero smole.«

Kako bi ocenil sojenje?

»Rdečih kartonov je bilo zelo malo. Čakal sem si več izključitev, saj je Uefa pred EP-jem obljudila, da bodo sodniki zelo strogi.«

Katerega igralca bi priporočil Zarji Gajji?

»Napadalca Van Nistelrooya. Najboljši igralec na svetu pa je Cristiano Ronaldo.«

Kateri pa so načrti vzhodno-kraškega društva za prihodnje sezone?

»Uvrstitev v play-off in igranje s čim večjim številom slovensko govorečih igralcev.«

ODBOJKA

RADO ŠUŠTERŠIČ

V prihodnji sezoni še pri Acegasu

Skorajšnji inženir, novinar in napovedovalec na številnih športnih manifestacijah Rado Šušteršič je bil v letošnji sezoni uradni špiker košarkarskega Bora v C1 in Acegasu v B2-ligi. »V tržaški športni palaci sem govoril tudi pred štiri tisoč navijači, kar je lepo zadoščenje. Najbolj vesel sem bil, ko mi je tako pri Boru kot pri Acegasu uspelo dvigniti navijače na noge.«

So potrdili tudi v prihodnji sezoni?

»Potrdili so me pri Acegasu in seveda pri Boru. Lepo bi bilo, da bi Acegas odkučil pravice v višji ligi, a bojim se, da jim ne bo uspelo.«

Za koga boš navidal na današnjem finalu?

»Španci so pokazali lepsi nogomet, Nemci pa so kot vedno zelo konkretni. Če bo Španija igrala dobro kot v drugem polčasu proti Rusiji, bo zmagala.«

Katere ekipe so ti zapustile dober vtip?

»Rusija, Nizozemska in Španija.«

Kateri igralec pa te je navdušil?

»Ballack pri Nemčiji. Omenil bi tudi španskega selektorja Aragonesa, ki zelo uspešno vodi ekipo.«

KOŠARKA

DAVID CEJ

Finale? Raje na turnir Dudi Krainer

Videl sem premalo tekem, da bi lahko ocenil evropsko prvenstvo, nas je najprej opozoril Domov košarkar in so-delavec dnevnika Messagero Veneto David Cej.

»Moj idealni finale bi bil Rusija - Turčija. Bilo bi res zanimivo. Nemčija - Španija pa bo najbrž dolgočasna tekm, ki se bo končala z enajstmetrovkami.«

Za koga si navidal?

»Nisem navidal za nikogar. Simpatiziral pa sem za Nizozemske in potem tudi za Rusijo. Obe ekipi sta prikazali privlačno in živahno igro. Jutri (danes op. ur.) ne bom gledal finala. Raje bom sledil košarkarskemu turnirju v Dudi Krainer, ki se bo danes (včeraj) začel v Gorici. Igrajo namreč tudi Ivan Kralj ter brata Marušič.«

Slediš goriškemu B2 ligašu NPG. Kako bo v prihodnji sezoni?

»Na žalost se še nič ne ve. Najprej morajo rešiti težave s telovadnicami. Najboljši košarkar Giovanotto je že odšel, na spisku odhajajočih pa je še nekaj imen. Ne obeta se nič dobrega.«

OSTALI

PAOLA CIGUI

Na maturi o olimpijskih igrah

Gajina teniška igralka Paola Cigui se je ta teden končno oddahnila. »Matura (na klasičnem liceju op. ur.) je mimo, ustrezni del je šel skozi in za ocene bomo izvedeli prihodnji teden,« je povedala Paola, ki računa, da bi lahko izdelala z 80 ali mogoče 85%.«

EP si zaradi mature najbrž bolj malo sledila...

»Velja. Ogledala sem si tekmo Italija - Španija in Španija - Rusija. Italija me je precej razočarala. Vsekakor mi nogomet ni najbolj všeč. Sledim mu le občasno.«

Kdo pa bo evropski prvak?

»Španija.«

Katero raziskavo si predstavila na ustnem delu mature?

»Napisala sem o ideologiji in razvoju olimpijskih iger v starri Grčiji.«

Po maturi počitek ali nastop na turnirjih?

»Nastopi na turnirjih in en teden počitka. Že v torek bom igrala v Cremoni, na turnirju ITF z nagradnim skladom 10.000 dolarjev. Rada bi nastopila tudi v Zagrebu (75.000 dol.) in v Mestrah (50.000 dol.).«

INTERVJU - Trenerka, športni vodja in igralka ŠK Kras Sonja Milič o letošnji in prihodnji sezoni

»VA1-ligi lahko premagamo dve ekipi«

Avgusta v Zgoniku namiznoteniški 25. Kraški pokal - Tudi moška B2 je kvalitetna liga

Štiri napredovanja, trije državni naslovi in dva krasovca v državnih mladinskih reprezentanci. Namiznoteniška sezona pri zgoniškemu ŠK Kras je bila tudi letos uspešna. Na petkovem zaključnem večeru v športno-kulturnem centru v Zgoniku, kjer so odborniki domačega društva tudi nagradili najzaslužnejše igralke ter igralce, smo se pogovorili s trenerko, igralko in športnim vodjo Sonjo Milič.

»Sezona je bila uspešna in skozi celo leto smo konstantno dosegali dobre rezultate. Predvsem v ekipnih prvenstvih in tudi na nekaterih turnirjih za posameznike. Napredovali smo iz ženske A2 v A1-ligo, iz moški C1 v B2-ligo, iz D1 v C2-ligo ter iz D2 v D1-ligo. Na koncu, na državnem prvenstvu, so nam zmanjšali moči, četudi so se dekleta potrudili. Na žalost se nismo uspešni prebiti do kolajn. Ekipni uspehi so bili bolj ali manj planirani, saj smo med letom dobro trenirali in skoraj vsi posamezniki so veliko napredovali.«

Ekipni uspehi so sad dolgoročnega načrta. Zaupali ste namreč domaćim igralkam in igračem, ki so vas sedaj poplačali.

»Velja. Politika našega društva je ta, da nastopamo z domaćimi igralkami in igrači tudi na višjem nivoju. Treningeri so kako vostni in kvalitetni. Vsi tisti, ki so redno petkrat do šestkrat na teden hodili na treninge, so zelo napredovali. Kitajski trener Liang Feng, ki smo ga potrdili, je pravi profesionalec. Do potankosti je spoznal vsakega posameznika, od članov pa do najmlajših.«

Kdo je letos najbolj napredoval?

»Najbolj so napredovali tisti, ki so tudi največ trenirali in se najbolj potrudili. Ne bom imensko izpostavila posameznikov, vsekakor jih je kar nekaj. Skoraj vsi so redno trenirali vsak dan, ena igralka pa je trenirala tudi osemkrat do devetkrat tedensko. Poudariti pa moram, da je izredno težko konkurirati s takimi, ki se z namiznim tenisom ukvarjajo profesionalno. To velja predvsem za višje lige. V večjih mestih je postal namizni tenis zanimiv tudi za sponzorje in konkurira celo ostalim bolj razširjenim ekipnim športom. Moški namizni tenis 'in primis'. Taki igralci in igralke trenirajo dva krat na dan.«

Krasovci so napredovali iz C1 v B2-ligo. Kako bi lahko primerjali to moško prvenstvo z ženskim?

»Prav gotovo je moška B-liga bolj kvalitetna od ženske B.«

Bi jo lahko primerjali z žensko A2-ligo?

»To pa ne. Vsekakor so primerjave težke, saj je moška igra drugače osnovana in udarci so močnejši.«

Krasovi nagrajenci s predstnikom pokrovitelja Zadružne kraške banke in zgoniške občinske uprave

V prihodnji sezoni boste znova igrali v najvišji ženski A1-ligi...

»Najprej smo imeli nekaj dvomov, če se to sploh splača. Naše igralke so potrdile, da bi želete igrati na najvišji ravni. Odbor je tudi ambiciozen in podpira željo igralk, čeprav se hkrati zelo dobro zavedamo, da bo sezona izredno zahtevna. Vse igralke bodo morale trenirati več kot ponavadi in se med sezono odreči marsikateri stvari. Liga je zelo zahtevna in če bomo maksimalno pripravljeni, bomo lahko realno premagali dve ekipi. Vse ostale ekipe so z dvema zelo kvalitetnima tujkama skoraj nepremagljive. V A2-ligo izpadeta dve ekipi.«

Kateri ekipi sta premagljivi?

»To sta ekipa Riposto iz Sicilije in Cagliario.«

Če sta dve ekipi premagljivi, potem bi lahko bil obstanek realni cilj.

»Obstanek je v našem dometu, čeprav bodo morala naša dekleta in predvsem naša Kitajka Yuen Yuen, ki se letos vraca za zeleno mizo, dati vse od sebe. Yuenova bo za naš ključnega pomena, saj lahko premaga nekatere Kitajke. Pogoj bo, da ona doseže dve točki. Ostale igralke pa se bodo borile proti najboljšim Italijankam.«

Prvenstvo A1-lige se bo začelo oktobra. Krasovke bodo s pripravami začele že na začetku avgusta. Konec meseca bo namreč ŠK Kras organiziral tradicionalni Kraški pokal, ki bo letos praznoval jubilejni 25. rojstni dan.

Jan Grgič

ODOBJKA - Dogovor Naš prapor, Olympia, Sloga, Soča in Val

Oživljjanje Rasti

V naslednjih dveh sezonyh s tremi združenimi mladinskimi ekipami - Poziv gospodarstvu

Naša obojkarska društva oživljajo projekt Rast. Na pobudo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji so ŠD Naš prapor, ŠZ Olympia, ŠZ Soča, ŠZ Sloga in OK Val podpisali dogovor o sodelovanju na moškem mladinskem področju, obsegata pa tri ekipe v kategorijah do 18 in do 16 let.

»Vsa društva so soglašala z ugotovitvijo, da je potrebno spet sodelovati in dati v javnost signal o tem, da mislimo resno. Zaenkrat zadeva dogovor samo mladinski sektor, vendar ne izključujemo možnosti, da bi v prihodnjih sezonyh sodelovanje spet razširili tudi na člansko raven,« je pojasnil Ivan Peterlin, eden od tvorcev dogovora in duša Sloginega obojkarskega odseka.

Društva so se dogovorila, da bodo v naslednjih dveh sezonyh imeli združeno ekipo under 18, ki se bo v javnosti pojavila pod imenom Sloga Rast, ekipo pa bodo sestavljali igralci Sloge in Soče. Olympia bo imela v tem prvenstvu svojo ekipo. V deželnem prvenstvu under 16 bosta nastopili dve združeni

ekipi. Eno bodo sestavljali igralci Soče in Sloga pod imenom Soča Rast, drugo pa igralci Olympia pod imenom Olympia Rast. Naš prapor in Val v teh starostnih kategorijah nimata svojih ekip, zato bo dejansko združen celoten mladinski pogon. Podpis pod dogovorom tuje ob teh preostalih goriških društv pa je pomembne tudi zato, ker se je OK Val že na svojem nedavnom občnem zboru obvezal, da bo dajal prednost okrepljivitvi lastnega mladinskega sektorja, ki se je v zadnjih letih zelo izsušil.

Na prvi pogled gre pri tem dogovoru le za nadaljevanje že obstoječega sodelovanja med Slogo in Sočo, vendar je ta nadgrajen. »Novost je v tem, da bodo igralci obeh ekip enkrat na teden skupaj trenirali v Sovodnjah, udeležili pa se bosta tudi tradicionalnih Sloginih priprav v Mežici in Bratislav.« je pojasnil Peterlin. Za Olympia, ekipa under 16 goriškega kluba je zelo številčna, so ugotovili, da je za zdaj najboljše, če še naprej nastopa samostojno.

Dokument, ki so ga podpisala vsa

KOŠARKA

Mia Kraus med 16 kandidatkami za državni dres

Mlada Poletova košarkarka Mia Kraus, letnik 1993, je bila povabljena na priprave državne mladinske reprezentance Under 16. Treningeri bodo potekali v Caorlah pri Benetkah od 7. do 24. julija. Šestnajst najboljših italijanskih igralk letnika 1993 bo tu vadilo dvakrat dnevno pod vodstvom zvezne selektorice Stelle Campobasso. Zadnji dan priprav bo strokovni štab izbral dvanajsterico, ki bo od 25. do 28. julija sodelovala na mednarodnem Turnirju prijateljstva v Franciji. Mia ima za sabo že dve izkušnji na krajših zborih mladinskih selekcij, tokrat pa se bo prvič udeležila tako dolgih priprav in konkurirala za nastop na prestižnem mednarodnem tekmovanju. V minuli sezoni je Krausova nastopala za člansko ekipo Poleta v deželni C ligi ter za mladinsko postavo Under 15 v deželnem prvenstvu. Pravkar je uspešno dokončala sklop fizioterapije, potem ko jo je v zadnjih mesecih mučila poškoda stopala.

BALINANJE - Drugi krog zamejskega prvenstva v skupini B

Dve presenečenji

Primorje je prisililo Zarjo na delitev točk, neodločeno tudi v Repnu med prvkom MAK-om v tekmi proti Kraškemu domu

TROPICAL STORE

Športna oblačila

prosti čas

use za morje

NEW TROPICAL STORE

sesljan č. - tel. 0402907046

Drugo kolo zamejskega balinarskega prvenstva je postreglo z dvema presenečenjema. Proseško Primorje je prisililo favorizirano Zarjo na delitev točk, pa tudi zamejski prvak štandreški Mak s solidnim Crapizem na čelu ni v Repnu šel preko delitev točk v srečanju proti Kraškemu domu.

Na Proseku so Zarijani sicer nastopili v okrnjeni postavi, kar so takoj izkoristili domačini, ki so bili uspešni v enojkah s Pelizzonom, ki je premagal Lučka Krizmančiča in v dvojicah, kjer sta bila Sibellia (Morganti) in Bertuzzi boljša od Vrseta (Krizmančiča) in Gregorija ter tako na lestvici osvojili svojo prvo točko. Zelo izenačena igra v krog se je po skromni predstavi obeh nastopajočih zaključila s tesno zmago Pečarja, ki je bil le za točko boljši od Milcovicha. Drugo zmago za Zarjo je dosegla trojka v postavi Guštinčič, Furlan in Pečar, ki je bila veliko boljša (13:5) od Fabiana, Blascona in Moreua.

Še za večje presenečenje je poskrbela živila ekipa Kraškega doma, ki je odščipnila točko zamejskim prvkom. Z novim pravilnikom so se po vsej verjetnosti naj-

bolj okoristili Repenci, ki razpolagajo le z enim balinarjem, ki posebno izstopa, to je Batain. Odveč je poudariti, da je prav njegova zasluga za vsak večji podvig ekipe in tako je bilo tudi tokrat, saj je prav on dosegel vse štiri točke. Najprej je v bližanju in obveznem zbijanju strl sicer zelo sterilen odpor mladega Crapisa, ki je s štirinajstimi točkami razočaral vse prisotne, nato pa je repenski veteran skupaj z Bevilacquom slavil tudi v dvojicah. Točke za Mak so prispevali Devetak med posamezniki, kjer je v vseh elementih igre pregazil nedoraslega Milka Škarbarja in trojka, ki je bila boljša od Škarbarjeve čete, ki je nastopila z Albinom, Stankom in Milanom. Izidi:

SKUPINA B: Primorje - Zarja: 4:4 in Kraški dom - Mak: 4:4, Prosta je bila Nubrežina.

VRSTNI RED: Mak in Zarja 3 točke; Primorje in Kraški dom 1 točka in Nubrežina brez točk.

PRIHODNJI KROG (v četrtek, 3. julija): ob 18.30 na nabrežinski postaji: Nubrežina - Mak in ob isti uri, na Proseku: Primorje - Kraški dom, prosta bo Zarja. (ZS)

TROFEJA DEŽEL

Od jutri na Sardiniji tudi naši za FJK

Uvrstitev med prvh osem je minimalni cilj ženske mladinske obojkarske reprezentance do 15. leta starosti na Trofeji dežel, ki se bo pričela jutri v Ogliastru na Sardiniji, medtem ko so cilj moške ekipe po tradiciji nekoliko skromnejši, čeprav bodo tokrat po nekaj slabših »letinah« skušali doseči uvrstitev med prvh dvanajst.

Dekleta, ki jih vodi priznani strokovnjak s Pordenonskega Glauco Sellana (pomočnika je Donatella Soldan), se bodo v svoji kvalifikacijski skupini pomerile jutri z reprezentanco Aoste in Apulije, obe trije ekipe pa ne bi smeli predstavljati nepremostljive ovire. Težja je naloga fantov, ki jih vodi Lorenzo Zamo's pomočnikom Diegom Polettom, ki je tudi trener mladinskih vrst goriške Olympia. Njihova prva nasprotnika bosta reprezentanci Aoste in Mark.

Obe reprezentanci FJK sta bili nekaj dni na pripravah v Clauatu. V ženski izbrani vrsti je tudi igralka Govolley Mateja Zavadlav, v moški pa je kar pet predstavnikov naših društev. To so Robert Devetak (Soča), Matija Komjanc in Davide Capparelli (oba Olympia), Ivo Ilič in Daniel Dussich (oba Sloga).

IZOLA - Simonov zaliv

Noči na plaži

Na letošnji, že osmi izvedbi nastopajo predvsem slovenski interpreti

V Simonovem zalivu pri Izoli se začela že osma izvedba tradicionalnih Noči na plaži. V letošnjem programu so še trije večeri, na katerih bomo lahko poslušali glasbo vseh vrst, čeprav bodo letos prednjačili slovenski pevci in glasbene skupine.

PRVI VEČER - Prvi večer so nastopili člani skupine Creedence Clearwater Revived, nato hrvaška pop zvezda Severina Vučković. Severina je letos izdala svoj deseti album z naslovom »Zdravo Marijo«, ki je po mnenju glasbenih kritikov celo »najboljši in najcelovitejši v Severinini karieri. Ta pogumno preskok polpopnoma novemu in nepričakovanimu zvoku Severini prinaša laskave primerjave z nekaterimi svetovnimi zvezdami. Vse to še dodatno vpliva na prepričanje, da album »Zdravo Marijo« zagotovo čaka velik komercialni uspeh. Resnično že dalj časa ni bilo tolikišnega pričakovanja in interesa za izid novega albuma, kot je bil poklonjen Severinini »Mariji«. Na kakovost albuma pa je nedvomno vplivalo tudi sodelovanje z Goranom Bregovićem.

DRUGI VEČER - Bo v soboto, 5. julija. V tem primeru pa bodo prisli na svoj račun ljubitelji najkakovostnejše slovenske glasbe, saj bodo lahko v isti savi poslušali dva najboljša interpreta glasbe s sončne strani Alp. Na oder bosta namreč stopila

najprej Magnifico, nato pa še Vlado Kreslin s svojimi Malimi bogovi. Gre za res neponovljivo priložnost.

TRETJI VEČER - Dva tedna kasneje, v soboto, 19. julija, bo na vrsti nov slovensko obarvan večer, le da bodo tokrat nastopili dve slovenski glasbeni skupini. Del večera bo v znanimenju prave rock glasbe skupine Šank rock, nato pa bodo na vrtišti še popovsko prevladujoče skladbe Kingstonov.

CETRTI VEČER - Zadnji večer je na programu v soboto, 2. avgusta. Prvo soboto najtoplejšega meseča v letu bodo odjeknile izključno rock note z mešanico hrvaških in slovenskih besedil. Za prve bo poskrbela zgodovinska skupina Prljavo kazašte, ki je bila v osemdesetih letih prejšnjega stoletja ena izmed nosilnih skupin tipične jugoslovenske rock glasbe. Nato bo sledil še koncert verjetno najbolj popularne slovenske rock skupine Big Foot Mama. Skupina je nastala leta 1990 v gimnaziji Šentvid v Ljubljani, kakovosten skok pa je naredila pet let kasneje po prihodu sedanjega pevca skupine Grege Škočirja, ki je s svojim prepoznavnim glasom postal simbol te skupine. Za vse večere je cena vstopnice enaka, to se pravi 10 evrov, pričetek prvega koncerta bo okoli 22. ure, drugi koncert bo sledil.

Iztok Furlanič

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Teatri a teatro

V torek, 1. julija, ob 21.30 / v rimskem gledališču / Eugene O'Neil: »Il lutto si addice ad Elettra« v režiji Marca Pliščina in v izvedbi šole dramske umetnosti Paolo Grassi.

V torek, 8. julija, ob 21.30 / v rimskem gledališču / in v sredo, 9. julija, v devinskem gradu / »Euridice« - povzeto po Rainerju Marii Rilkeju, Marini Cvetači, Mari Calvin in Claudio Magrisu. V izvedbi Gledališča Rossetti, igrata Daniela Giovannetti, režija: Antonio Calenda.

SLOVENIJA

15. Primorski poletni festival

V sredo, 16., v petek, 18. in v soboto, 19. julija ob 21.00, Tartinijevo gledališče, Piran / Milena Marković: »Tračnice«, premiera. Nastopajo: Primorski poletni festival, AGRFT Ljubljana, FDU Beograd.

KANAL

Na Kontradi

Marin Držić: »Dundo Maroje« / govorjanje Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica v režiji Borisa Kobala. Jutri, 30. junija, ob 21.00 ter v sredo, 2., v četrtek, 3. in v petek, 4. julija ob 21.00.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

39. Mednarodni festival operete

Nastopa orkester, zbor in balet gledališča Verdi iz Trsta.

Carlo Lombardo: »Cin-ci-là« / režija: Maurizio Nichetti, dirigent: Elisabetta Maschio, koreografija: Sandhya Nagraja. V gledališču Verdi v torek, 15. in v sredo, 16. julija, ob 20.30 ter v nedeljo, 20. julija, ob 17.30.

Carlo Lombardo: »Scugnizza« / glasba: Mario Costa, režija: Davide Livermore, dirigent: Julian Kovatchev, koreografija: Laurence Fanon, dirigent zobra: Lorenzo Fratini. V dvorani Raffaello de Banfield - Tripovich dunes, 29. junija, ob 17.30 ter v torek, 1., v sredo, 2., v četrtek, 3., v torek, 8. in v soboto, 12. julija, ob 20.30.

Ludwig Herzer in Fritz Löhner: »Il paese del sorriso« / dirigent: Alfred Eschwe, režija: Damiano Michieletto,

koreografija Sandhya Nagraja, dirigent zobra: Alberto Macri. V gledališču Verdi v sredo, 9., v petek, 11., v četrtek, 17., v soboto, 19. julija, ob 20.30, v nedeljo, 13. julija, ob 17.30.

Teatri a teatro

V četrtek, 3. julija, ob 21.30 / v rimskem gledališču / Comagnie Heddy Maalem: »Le sacre du Printemps«, koreografija: Heddy Maalem; glasba: Igor Stravinskij.

V nedeljo, 6. julija, ob 21.30 / v rimskem gledališču / Igor Stravinskij: »Oedipus Rex« v izvedbi Simponičnega orkestra Furlanije-Julijske krajine in z nastopom Madžarskega državnega zobra. Režija: Gergo Pressburger.

V gozdici pri Ferdinandeu

Triskell Festival

Danes, 29. junija, ob 21.15 Beltaine (Poljska).

VIDEM

Udin&Jazz

V torek, 8. julija ob 21.30 / Videm - grajsko dvorišče / Ansambel Cassandra Wilson, koncert.

Folkfest2008

30. izvedba

V četrtek, 3. julija / Spilimbergo / Vincenzo Zitello (Italija).

V torek, 8. julija / Koper / Acquaragia Drom (Srednja Italija).

V petek, 9. julija / Hrvatini / Claudia Bombardella Trio (Italija).

SLOVENIJA

PIRAN

Križni hodnik

Minoritskega samostana

XXX. piranski glasbeni večeri

V petek, 4. julija, ob 21.00 / koncert Obalnega komornega orkestra s solisti. Dirigent: Aleksandar Spasić.

V petek, 11. julija, ob 21.00 / koncert: Primož Novšak - violina, Irina Kervorkova - violina, Mile Kosi - viola, Miloš Mlejnik - violončelo in Petra Gačnik - violončelo.

V petek, 18. julija, ob 21.00 / koncert: Dušan Sodja - klarinet in Tatjana Kaučič - klavir.

Punta v Piranu

V četrtek, 10. julija, ob 21.00 / koncert skupine Oni.

V četrtek, 17. julija, ob 21.00 / koncert skupine Gipsy Quartet Remake.

PORTOROŽ

Auditrij

V petek, 4. julija, ob 21.00 / koncert: Murat & Jose, Janez Bončina Benč & Rock legende.

V soboto, 5. julija, ob 21.00 / koncert: Eroica s simfoničnim orkestrom RTV Slovenije.

ZGONIK

Vinoteka v Zgoniku: do 30. junija od

V soboto, 12. julija, ob 21.60 / plesna predstava »Prologue«, nastopa L'Ecole-Atelier Rudra Bejart Lausanne, koreografija: Maurice Bejart.

10. Mednarodni Festival Kitare Kras

Jutri, 30. junija ob 20.30 / Sežana, Košovelov dom: Jubilejni koncert ob 10-letnici - Soloduo (kitarski duo M. Melia - L. Michel); Marko Feri (kitara), Sebastian Zorza (harmonika), Martina Feri (glas), Kras Festival Orchestra, dir. Giorgio Tortora, MePZ »Obal'ca«, dir. Aleksandra Pertot.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 10. avgusta so na ogled akvareli Tanje Kralj in Flavie Laurent, ob sredah zaprto.

DEVIN

Na Devinskom gradu bo do 2. novembra na ogled razstava »Torbe in torbice na gradu«.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž: do 30. junija bo ob prireditvah ali po domeni na ogled razstava z naslovom »Neganov Nemec, 20 let pozneje«.

V Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju je na ogled fotografija razstava z naslovom »Italijanski ujetniki v prvi svetovni vojni. Fotografski dnevnik Petra Nagliča«; na ogled bo do 31. avgusta vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro.

Palača Attems-Petzenstein / do 30. avgusta bo na ogled razstava »Josef Maria Auchenthaler (1865-1949) - Un secessionista ai confini dell'Impero«. Urnik: od 9. do 19. ure, zaprto ob ponedeljkih.

V dvorani deželnih stanov goriškega gradu je na ogled razstava dragocenih tiskovin 18. stoletja z naslovom Goričina v Furlaniji med Benetkami in Dunajem; do 31. avgusta med 9.30 in 13.00 ter med 15.00 in 19.30, razen ponedeljka.

V Fundaciji Goriške hranilnice v Ul. Carducci 2 je na ogled razstava z naslovom Lepote Benet - Slike iz osemnajstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 27. julija od torka do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; informacije na tel. 422-410886.

TRŽIČ

V ladjejdelnici Fincantieri bo do 30. junija na ogled razstava »100 let ladij v Tržiču«.

RONKE

Razstava fotografij Primoža Breclja z naslovom »Sledi spominov« je na ogled še danes, 29. junija v lokalnu Cafè Trieste na Trgu Oberdan 1 v Ronkah.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro; informacije na tel. 0481-966904.

CODROPO (VIDEM)

V Vili Manin bo do 28. septembra na ogled razstava: »Good & Goods - Spiritualità e confusione di Massa«. Urnik: od torka do petka od 9. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 20. ure.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

KOBARID

Kobaridski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LOKAVEC

Kovački muzej: Orodje in oprema, stalna razstava.

LJUBLJANA

Galerija Cankarjevega doma: do 20. julija bo na ogled razstava »Faraonska renesansa - Arhaizem in pomen zgodovine v starem Egiptu«. Na ogled 140 del iz desetih evropskih muzejev. Urnik: ob ponedeljkih od 10. do 15. ure, od torka do sobote od 10. do 20. ure ter ob nedeljah od 11. do 19. ure.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

REŠITEV

Vili Manin bo do 28. junija na ogled razstava: »Good & Goods - Spiritualità e confusione di Massa«. Urnik: od torka do petka od 9.00 do 18.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

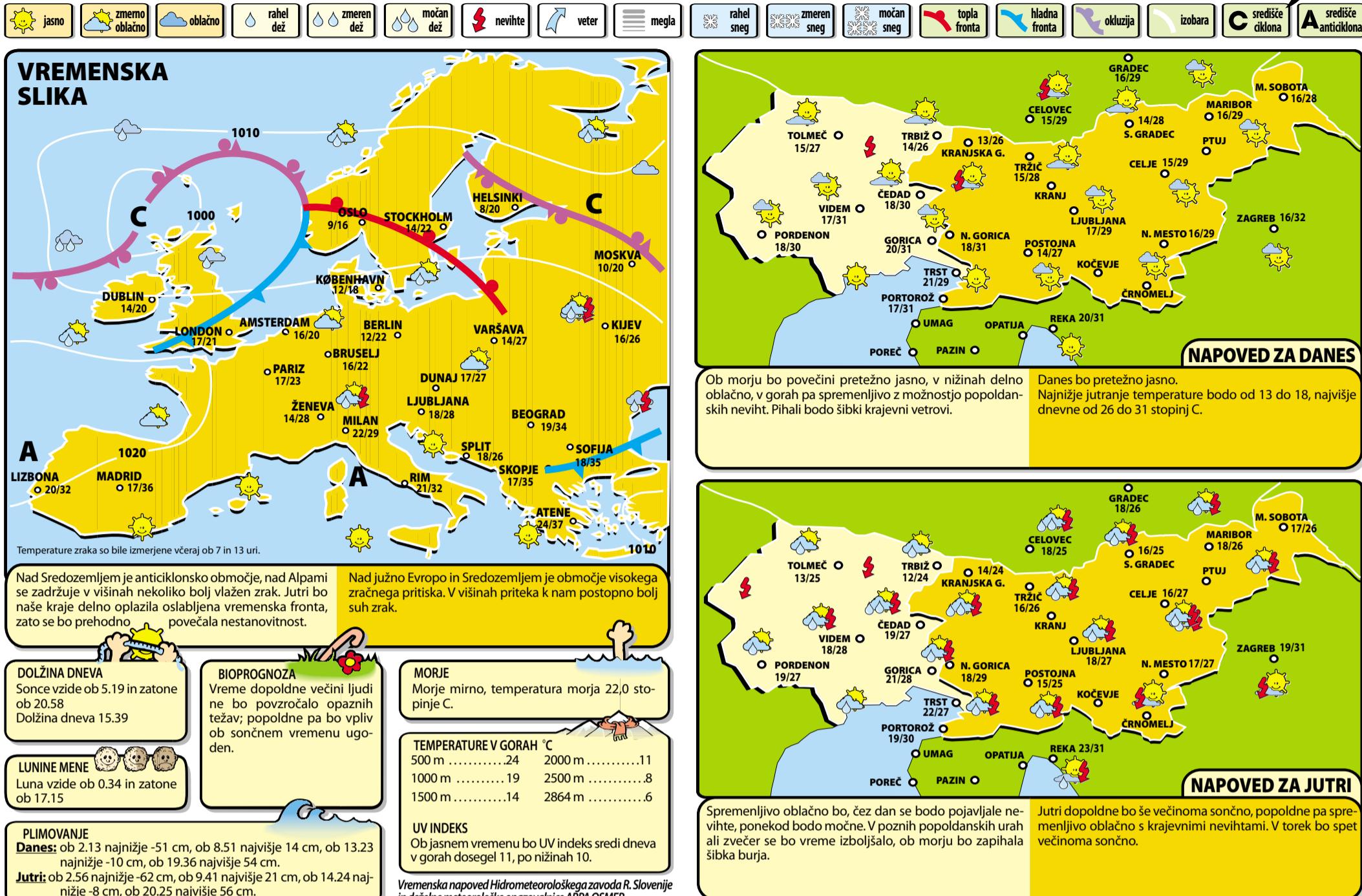
Tolminška muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

AJDVOŠČINA

V Pilonovi galeriji bo do 11. julija na ogled razstava slik Rudija Skočirja. Info: 0039-5-3689177.

VIPAVSKI KRIŽ

V Domu krajanov bo do konca

DOPIS IZ PARIZA - Srečanje v predelu Bagnolet

Graffiti: umetnost ali packanje?

Srečanje pristašev grafitov je organiziralo društvo Kosmopolite

V Bagnolet (pariška periferija) je ta teden potekalo srečanje grafitarjev, ki ga organizira društvo Kosmopolite. Srečanje, festival? Ali niso grafiti tisto nočno packanje po zidovih?

Graffiti segajo globoko v zgodovino. Že od nekdaj je človek imel potrebo pustiti svoj vtis, svoje doživetje in mnenje: od tu jamske polslikave, freske, murales itd. Sicer je izraz graffiti vezan na fenomen, ki se je razvil v New Yorku v sedemdesetih: v podzemski železnici so se pojavili veliki stilizirani napis. Na začetku so bili omejeni na psevdonim avtorja: Taki 183, Tracy 168, Stay High 149 itd. Šlo je za potrditev obstoja - imenujem se Taki in živim na 183. ulici - in tudi za slavo, saj je ime, zapisano na vlaku potovalo čez celo mesto. Kmalu so začeli slikati tudi druge besede, katerih pomen pa so večkrat razumeli le pristaši te izrazne zvrsti, saj imajo svoj jezik; šlo je lahko za družbeni ali politični protest. »Grafitarji« so se lahko podpisali ali pa ne, sicer pa so bili posamezniki ali skupine spoznavne po stilu. Newyorški graffiti so bili omejeni na besede in razlike so se različne tehnike ter stili. Gledate slednjih, na primer, lahko omenimo »bubble« (mehurčki), »chrome« (srebrna barva), »block letter« (kvadratne in kompaktne črke), »wildstyle« (črke so težko abstraktne in težko razberljive). Konec sedemdesetih je prišlo do močne represije in »graffitarji« so se preselili na prostoto; mesto je postal vedno bolj pisano in napisom so se pridružili razni junaki ter abstrakte figure. Če so po eni strani grafiti preganjali s čistili in prepovedi, so po drugi mnogi avtorji zasloveli in bili celo vabljeni v galerije, kjer so razstavljeni svoja dela. Akademski krogi so bili zgroženi, kot tudi nekateri »graffitarji«: prvi so menili, da to ni umetnost,

drugi, da graffiti ne sodijo v galerije. Kljub nasprotovanjem se je fenomen razvijal dalje na ulici in v galerijah. In ne samo: razširilo se je na druga ameriška mesta, na Pariz, Berlin, London, Amsterdam in Barcelono.

V Parizu so se newyorški graffiti razširili na začetku 80 in v kratkem času so bili vlaki in nekatere mestne površine - ob Seni, Boubourg, Louvru, La Chapelle in seveda v periferijah - umetniško pospisane. (Tudi v francoski prestolnici je prišlo do velikih imen; Bando, Blitz, Lokiss, Scipion, Darco, Salho). Ljudje so se zgrajali in tako je oblast segla po ukrepih. Najprej se je oborožila s čistili in čistilci, na-

to s posebnimi napravami, ker pa so bili tovrstni ukrepi izredno dragi, so nekatere površine enostavno prepleškali. Dalje so pomnožili video kamere, segli so tudi po zakonu o poškodovanju javne površine in od leta 1997 je mesto Pariz s predpisi uredilo prodajo barv. Leta 2006 je bil v Versailles prvih tovrstni proces in številni »mazači« so bili kaznovani; za poškodovanje javne površine so predvidene visoke globe (tudi nad 7000 evrov) in lahko tudi nekaj mesecev sedenja. Mesto pa ni ukrepalo le s prepovedmi, ampak je določilo tudi nekaj površin za graffite; na primer, Palais du Tokyo. Nekateri »graffitarji« jih sicer niso in jih ne upo-

rabljam, ker po njihovem mora ta umetnost ostati prosta. Če nekatere hočejo ostati v ilegalu, je drugim to postal poklic (pretežno dekoracija lokalov in plakat za reklame).

Letos je »International Graffiti de Bagnolet« posvečen Grčiji, kjer je umetnost grafitov še posebna živahna (predvsem v Atenah in Solunu). Ta festival je začel kot srečanje francoskih »graffitarjev« in v tretji leti let se obogatil s tujimi gosti in raznolikim programom (koncerti, razstave...). Hip hop graffiti so danes glede tehnik in stilov raznoliki. Dalje so lahko bolj ali manj ilegalni, bolj ali manj protestni, bolj ali manj umetniški.

Jana Radovič

V Evropi narašča raba mobilnih telefonov

BRUSELJ - Skoraj četrtaina prebivalcev Evrope je opustilo klasične telefonske povezave prek žice, medtem ko narašča raba mobilnih telefonov. Ob tem pa se je povečalo tudi število tistih, ki za klice uporabljajo internetno povezavo, kaže v petek objavljena raziskava, ki jo je izvedla Evropska komisija in ki je zajela 27.000 gospodinjstev v EU. Okoli 24 odstotkov gospodinjstev v EU je odpovedalo stacionarne telefonske povezave in uporablja le mobilne telefone. Delež teh je višji v državah EU, ki so se povezavi pridružile leta 2004 (39 odstotkov), kot v starih državah članicah (20 odstotkov), razen na Finsku in na Portugalskem, kjer ta delež dosega že 61 oz. 48 odstotkov. Ob tem je s 64 odstotki na vrhu lestvice Češka, največ gospodinjstev, ki še vedno uporabljajo stacionarne telefonske povezave pa je v Bolgariji, Nemčiji in Franciji.

Petina anketirancev je tudi izjavila, da še vedno uporablja javne telefone, pri čemer je njihov delež največji v Avstriji in Španiji. Po drugi strani pa na Finsku, Cipru in v Litvi, glede na raziskavo, javnih telefonov ne uporabljajo nihče več.

V raziskavi, izvedeni novembra in decembra 2007 na območju EU, so prav tako ugotovili, da 22 odstotkov evropskih gospodinjstev za klice uporablja internetno povezavo na svojih računalnikih. Pri tem je največja naklonjenost k temu opažena v Latviji, kjer tovrstno telefonijo uporablja 58 odstotkov gospodinjstev, z visokim deležem pa ji sledijo še Litva, Češka, Poljska in Bolgrija. »Internetna telefonija je zagotovo v vzponu in to je dobro znamenje za konkurenčno strukturo tega novega trga in nove tehnologije,« je povedal predstavnik za stike z javnostmi Evropske komisije. Poleg tega ima skoraj polovica gospodinjstev v EU dostop do interneta. Od tega jih 36 odstotkov uporablja širokopasovni dostop, medtem ko je bil njihov delež pozimi 2007 še 28-odstoten. Večina tistih, ki interneta nima, je kot glavni razlog za to naveyla pomanjkanje zanimanja za medimrežje. (STA)